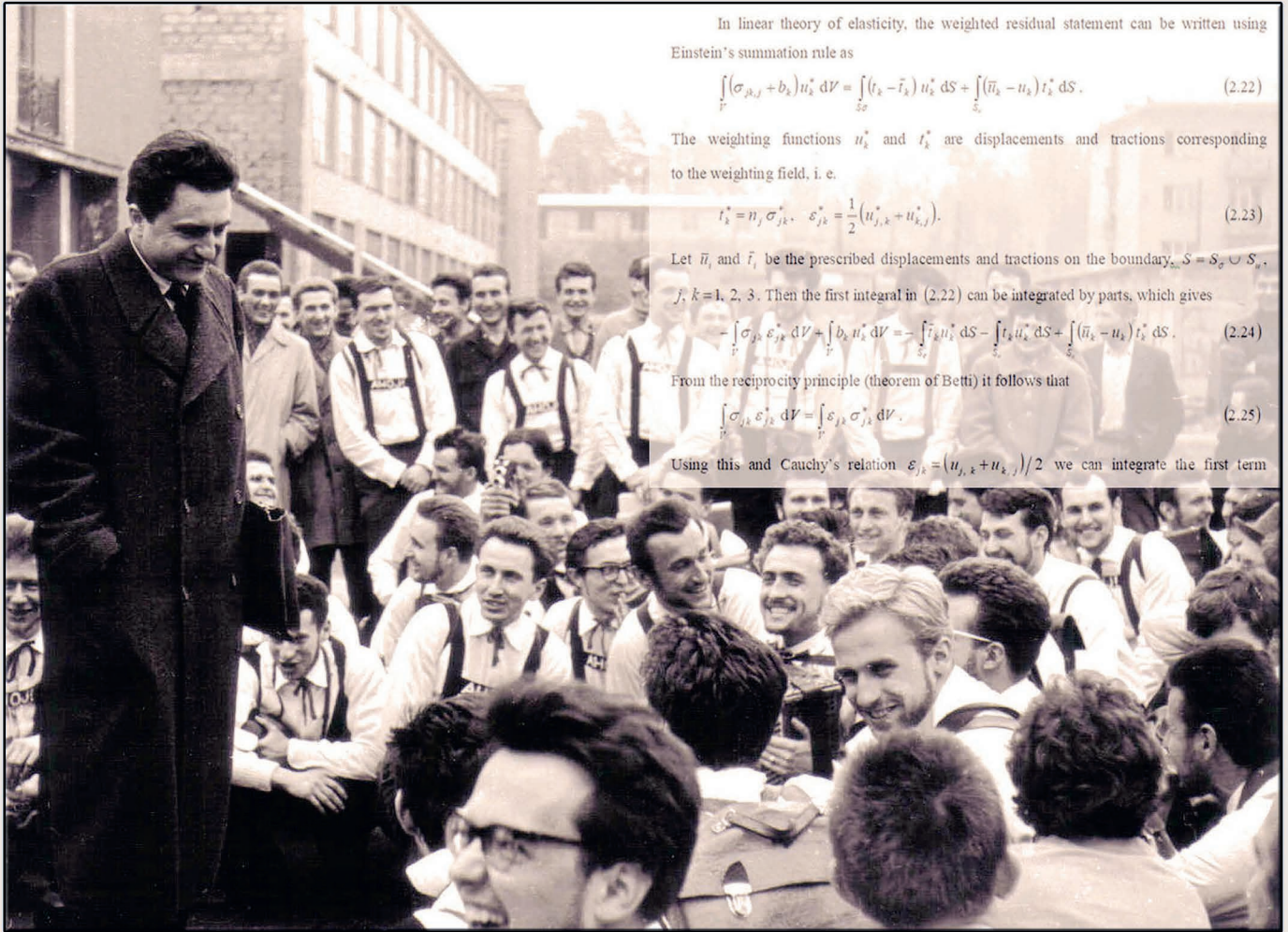

Přicházet věcem na kloub

Ke stému výročí narození profesora Cyrila Höschla

Profesor Cyril Höschl, významná osobnost vědy a vzdělávání druhé poloviny 20. století, by v roce 2025 oslavil své sté narozeniny. Jeho životní příběh, počínaje školními lety, vojenskou službou, úspěšnou inženýrskou kariérou ve společnosti ČKD a hvězdnými léty na Technické univerzitě v Liberci, si zaslouží připomenutí.

Stejně tak i jeho osud po invazi vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968 a po nástupu období „normalizace“. Za své politické přesvědčení zaplatil vysokou cenu. Byl zbaven funkcí vedoucího katedry a děkana fakulty a nakonec bez jakéhokoliv oficiálního vysvětlení propuštěn.

Po sametové revoluci v roce 1989 byl profesor Höschl plně rehabilitován. Konečně mu byla dána možnost obhájit titul doktora věd a znovu získat akademické a vědecké pozice, které mu bezpochyby náležely. Jeho úspěchy – od dosažených výsledků ve vědě a ve výuce, od rozsáhlé korespondence s kolegy a přáteli, přes kompletní bibliografii, až po schopnost řešit složité inženýrské výzvy – jsou zde zaznamenány a ukazují tak ucelený pohled na jeho intelektuální odkaz i osobní charakter.

Miloslav Okrouhlík a Petr Hora

Přicházet věcem na kloub

Ke stému výročí narození profesora Cyrila Höschla

Přicházet věcem na kloub

Ke stému výročí narození profesora Cyrila Höschla

Editoři: Miloslav Okrouhlík a Petr Hora

Česká společnost pro mechaniku

Praha 2026

SM Hora

Editoři © Miloslav Okrouhlík, Petr Hora, 2026

© Česká společnost pro mechaniku, 2026

Toto je elektronická verze, v detailech odlišná od knižního vydání.

Homage to Professor Cyril Höschl

Professor Cyril Höschl, a distinguished figure in science and education during the latter half of the 20th century, would have celebrated his 100th birthday last year.

His life story, starting with school years, his military service, and successful engineering career in ČKD Company, and glorious years at the Technical University of Liberec is to be remembered. As well as his fate following the Soviet-led invasion in 1968 and the onset of the so-called “normalization” period. He paid a heavy price for his political convictions. He was stripped of his roles as head of department and dean of the faculty, and ultimately dismissed from his position without any official explanation.

Following the Velvet Revolution of 1989, Professor Höschl was fully rehabilitated. He was finally granted the opportunity to defend his advanced doctoral degree and reclaim the academic and scientific positions to which he had long been entitled.

His accomplishments – ranging from his scientific and educational achievements, extensive correspondence with colleagues and friends, to his complete bibliography, and his flair for tackling complex engineering challenges – are all documented in this publication. This tribute offers a comprehensive view of his intellectual legacy and personal character.

Profesor Cyril Höschl, významná osobnost vědy a vzdělávání druhé poloviny 20. století, by v loňském roce – kdyby byl naživu – oslavil své sté narozeniny.

Jeho životní příběh, počínaje školními lety, vojenskou službou, úspěšnou inženýrskou kariérou ve společnosti ČKD a úspěšnými roky na Technické univerzitě v Liberci, si zaslouží připomenutí. Stejně tak i jeho osud po invazi vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968 a nástupu tzv. období „normalizace“. Za své politické přesvědčení zaplatil vysokou cenu. Byl zbaven funkcí vedoucího katedry a děkana fakulty a nakonec bez jakéhokoli oficiálního vysvětlení propuštěn.

Po sametové revoluci v roce 1989 byl profesor Höschl plně rehabilitován. Konečně mu byla dána možnost obhájit titul doktora věd a znovu získat akademické a vědecké pozice, které mu bezpochyby náležely.

Jeho úspěchy – od dosažených výsledků ve vědě a ve výuce, od rozsáhlé korespondence s kolegy a přáteli, přes kompletní bibliografii, až po schopnost řešit složité inženýrské výzvy – jsou zde zaznamenány a ukazují tak ucelený pohled na jeho intelektuální odkaz i osobní charakter.

M. Okrouhlík

Poznámky editorů

Česká společnost pro mechaniku pokračuje ve svém úsilí popsat životní osudy a přínos významných osobností k rozvoji mechaniky v českých zemích. Tentokrát předkládá čtenářům životní příběh profesora Ing. Cyrila Höschla, DrSc., který by se v roce 2025 dožil sta let. Byl jedním ze zakladatelů České společnosti pro mechaniku, léta pracoval v ČKD, pak na Vysoké škole strojní a textilní, později na Technické univerzitě v Liberci a v Ústavu termomechaniky Československé akademie věd. Zapsal se do vědomí inženýrské, akademické a pedagogické komunity jako úspěšný řešitel nestandardních úloh inženýrské praxe a jako vynikající pedagog. Jako vedoucí katedry a děkan fakulty přispěl v šedesátých letech podstatným způsobem k rozmachu Vysoké školy strojní a textilní. Publikace popisuje Höschlova hvězdná léta i jeho pozdější krušné osudy v době tzv. normalizace.

Prof. Höschl byl v šedesátých letech přesvědčeným zastáncem tzv. obrodného procesu, jehož cílem bylo vylepšit tehdejší krizový stav společnosti a dát socialismu lidskou tvář. Tomu tehdy upřímně, a možná naivně, věřilo mnoho lidí. Po invazi vojsk spřátelených stran v roce 1968 přišla doba, která nepřipouštěla diskusi a kdokoli, protivící se oficiální politice strany a vlády, byl dehonestován zlobnými nálepkami jako ztroskotanec a samozvanec, sluha a agent imperialismu, antisocialista, věrný sluha imperialismu, zavilý agent apod.

Článek Rudého práva *Ztroskotanci a samozvanci* z 12. 1. 1977 to dobře dokumentuje.

A tak prof. Höschl byl postupně zbaven funkce vedoucího katedry, děkana, a nakonec i zaměstnání na Vysoké škole strojní a textilní v Liberci, a více než rok mu trvalo, než našel zaměstnání v Ústavu termomechaniky ČSAV, kde byl přijat na místo technického pracovníka. Přestože měl zákaz publikovat, zúčastňovat se konferencí a vést doktorandy, dokázal podstatným způsobem přispět k cílům České společnosti pro mechaniku, k programu Československé vědeckotechnické společnosti, úspěšně řešit úlohy technické praxe a svým příkladem ovlivnit řadu spolupracovníků. Teprve po roce 1989 mu bylo umožněno obhájit tzv. velký doktorát a zaslouženě se vrátit na pozici, která mu bezpochyby náležela.

Publikace vznikla na základě studia archivních dokumentů z Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, Státního oblastního archivu v Litoměřicích a Archivu (spisovny) TU v Liberci. Nejsou k dispozici materiály Okresního a Krajského výboru liberecké organizace Komunistické strany – byly totiž po roce 1989 skartovány.

Posloužily též osobní dopisy, které si C. Höschl vyměňoval se svými kolegy, i vzpomínky jeho spolupracovníků, doplněné desítkami odkazů.

Předkládaný profil prof. Höschla nemůže být úplný, on sám byl na podrobnosti o svém životě skoupý, pamětníků je málo a archivní dokumenty nejsou plně dostupné. Sběr a studium archivních materiálů pro přípravu této publikace probíhaly několik let. Získané materiály byly editory uloženy na paměťových nosičích a pečlivě zdokumentovány pomocí odpovídajících odkazů. Část archivních podkladů je přímo využita v textu této publikace. Při závěrečné jazykové korektuře se však ukázalo, že některé internetové odkazy již nejsou funkční. V takových případech editoři používají obecnou formulaci typu „archivní dokumenty uvádějí“.

Profesor Höschl rád uváděl své články citáty připisované známým osobnostem. Možná, že citát k této publikaci, připisovaný [Nielsi Bohrovi](#), by se mu líbil.

There are two sorts of truth; trivialities, where the opposite is obviously impossible, and deep truths, which are characterized by their opposite also being deep truth.

M. Okrouhlík a P. Hora

Kapitola 1. Život a dílo profesora Ing. Cyrila Höschla, DrSc.

Mládí

Narodil se 6. dubna roku 1925 v Klatovech. Pochází ze staré německé rodiny, která přišla do Klatov před více než třemi sty léty. Jeho praděd byl malířem a řezbářem v Klatovech a jeho děd byl malířem a otec knihkupcem a nakladatelem. Více najde čtenář v kapitole 8 Rodokmen.

S rodiči se záhy přestěhoval do Prahy, kde vystudoval prestižní chlapeckou reálku (pozdější reálné gymnázium) v Praze – Holešovicích. Po válce se krátce angažoval ve Svazu vysokoškolského studentstva a začal studovat na Vysoké škole strojního a elektrotechnického inženýrství ČVUT, obor strojní. Studia zakončil roku 1949. Pracoval jako pomocný a později řádný asistent v Ústavu vodních strojů a strojního chlazení u prof. Jaroslava Hýbla.

Byl též externím učitelem dálkového studia při katedře mechaniky Fakulty strojní ČVUT vedené prof. J. Šrejtrem.

Zleva Josef Šrejtr, František Drastík, Jaroslav Janatka, Cyril Höschl

Ve svých pětadvaceti letech, kdy už měl vlastní rodinu, byl povolán do vojenské základní služby. Neprošel prověrkami a byl odvelen do Pomocného technického praporu (PTP), krycí název VÚ 4934, ve Svaté Dobrotivé. Říkával, že to nebyla zdaleka taková úsměvná idyla, jak ji líčí Miloslav Švandrlík. Odtud vedla cesta do civilu po skončení dvouleté služby jen přes Jáchymovské doly.

Detektivka s dobrým koncem v ČKD

Po návratu z vojny r. 1951 nastoupil do útvaru hlavního konstruktéra závodu ČKD Sokolovo v Libni. Tam se záhy vypracoval na uznávaného specialistu pro vyšetřování příčin poruch a jejich odstraňování.

Jeho největším úspěchem bylo, když se mu podařilo (ve spolupráci s Ing. Vladimírem Markem, pozdějším hlavním metalurgem) obhájit tehdejší vedení závodu nařčeného ze sabotáže výroby převodových skříní pro tanky T-34, a to proti názorům československých a sovětských armádních expertů.

Jedna z kapitol Esejů o mechanice, (Höschl, C.: Eseje o mechanice. Nakladatelství Bor, Liberec, 2009, ISBN 978-80-7372-455-9), nazvaná *Detektivka s dobrým koncem*, dokumentuje, jak únavový lom tehdy souvisel s vedoucí úlohou strany.

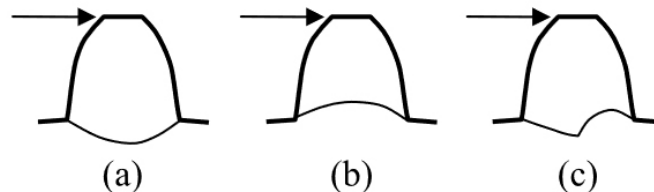
V naší veřejnosti stále ještě přežívá představa, že pražský koncern ČKD byl opěrnou baštou Komunistické strany Československa. To je však pouhý mýtus. Je přece známo, že milicionáři, pravidelně a vždy znovu zobrazovaní od února 1948 na plakátech vylepovaných při výročích „Vítězného února“, pocházeli z michelské plynárny. Ve skutečnosti byly uvnitř výrobních závodů ČKD – nazvaných tehdy ČKD Dukla, ČKD Sokolovo a ČKD Stalingrad – na svou dobu poměrně liberální politické poměry. Muselo se totiž především vyrábět, takže na nějaké šarvátky tam nebylo místo. To ovšem neznamená, že by tam „rodná strana“ neměla vše pevně v rukou. Obsadila důležitá místa svými lidmi, ale neodvážila se pohrdat zkušenými odborníky a nemohla ani příliš sekýrovat dělnickou třídu. Jedním z prokuristů ČKD Sokolovo byl například ruský emigrant Ing. Alexej Surin, který po první světové válce uprchl před bolševiky. Pracoval v tomto libeňském závodě i za druhé světové války. Tehdejší německé vedení ho chtělo vyznamenat Svatováclavskou orlicí, ale to se mu nepodařilo. Inženýr Surin tehdy omdlel a marodil tak dlouho, až toto nebezpečí i válka pominuly. A komunistická uvědomělost dělnické třídy byla tím nižší, čím těžší práci dělníci vykonávali. Například dělníci v kovárně projevovali své vcelku zdravé názory zcela bez zábran, o čemž se mohl přesvědčit i Antonín Zápotocký, když jako čerstvě zvolený prezident navštívil závod ČKD Sokolovo po ménové reformě roku 1953. Ostatně ani soudruh Štěpán o 36 let později nedokázal odhadnout v témže závodě mentalitu pracujícího lidu správně. A to měl jistě k dispozici svodky výzvědných a jiných tajných služeb.

Už v padesátých letech minulého století došly stranické orgány k poznatku, že politické uvědomění pracujícího lidu upadá, což se projevuje i v odborovém hnutí. Příspěvky se tenkrát automaticky strhávaly každému ze mzdy nebo z platu, a pak ovšem skoro nikdo nebral své členství v Revolučním odborovém hnutí (ROH) vážně. Proto se rozhodlo, že se situace musí změnit. Jakmile se prý budou tyto členské příspěvky platit individuálně, ihned se ukáže, kdo je uvědomělý, kdo to myslí s odbory doopravdy a kdo ne. Jenže takový odhad byl chybný – dělníci v ČKD prostě přestávali příspěvky platit. Protože nebylo přijatelné vyloučovat dělnickou třídu z odborů a ponechávat tam jen ustrašené úřednictvo, bylo třeba všem ukázat, že odbory dokážou svým členům poskytnout víc než jen laciné rekreace. V ČKD Sokolovo byla svolána celozávodní schůze ROH, na které se rozdávalo pohoštění (párky a pivo), na improvizovaném pódiu tančily baletky a posléze vystoupil *král komiků* Vlasta Burian, teprve nedávno propuštěný z vězení. Byla to lidská troska. Navzdory tomuto lákadlu většina dělníků ostentativně schůzi opouštěla a vrátným, kteří měli nařízeno odcházející pracovníky evidovat, se kupily v náručí píchačky, jež od nich vybírali.

Mezi technickou inteligencí existovala tehdy téměř bez výjimky vzájemná důvěra, kterou nikdo nezneužil, takže vyprávět politickou anekdotu bylo možné podle svých zkušeností i před soudruhy straníky zcela bez rizika. To bylo způsobeno tím, že by každý ambiciózní komunist, který by tento kolektiv narušil, pravděpodobně zmizel za velkými plechovými dveřmi ve „speciálním oddělení“, jež bylo od ostatního provozu skutečně dobře *odděleno*. Za tyto dveře jsem se nikdy nedostal a také jsem po tom nikdy netoužil. Odtamtud se totiž řídila přísně utajovaná zbrojní výroba, takže tam směli (a museli) pracovat jen dobře prověřeni pravověrní komunisté. To jsem nebyl, do závodu jsem nastoupil po svém propuštění z nechvalně známých táborů nucených prací PTP. Důležitým tajným artiklem, který se v závodě v odděleném provozu za vysokou zdí vyráběl, byl sovětský tank T-34, proslavený v bitvách druhé světové války. Dodával se naší armádě a také se vyvážel. O stupni utajení jeho výroby nejlépe svědčí následující příhoda. Jednoho dne si vedoucí konstrukce lokomotiv odnášel ve své aktovce ze závodu několik zahraničních i tuzemských časopisů, které dávala závodní knihovna konstrukčním kancelářím do organizovaného oběhu. Bdělý vrátný tyto časopisy našel a jeden z nich ihned zabavil. Nepodezíral mého šéfkonstruktéra z krádeže, neboť přijal jeho vysvětlení, že si časopisy odnáší, aby si je v klidu domova prostudoval (časopisy byly ostatně neprodejné, knihovna je orazítkovala). Objevil však ve švýcarském týdeníku (nemýlím-li se, šlo o *Technische Rundschau*) obrázek sovětského tanku T-34 spolu s popisem a řezem jeho motoru. Byly tam prezentovány

i tanky západních spojeneckých armád, ale těch si vrátný nevyšímal. Takže tento časopis zabavil, protože obsahoval utajované údaje, a věc nahlásil na *zvláštním oddělení*. Pracoval jsem tehdy v útvaru *hlavního konstruktéra* v tzv. *studijním oddělení*, které kdysi založil pozdější profesor ČVUT Ferdinand Budinský (1905–1956). Poskytovali jsme servis konstrukčním kancelářím především tím, že jsme pro ně zpracovávali nejnovější poznatky z literatury a uskutečňovali složité výpočty, na které by konstruktéři sami neměli čas a mnohdy ani potřebné znalosti. V mezích možností daných skromným přístrojovým vybavením jsme se věnovali i experimentálním metodám a materiálovému výzkumu. Důležitou činností oddělení bylo také vyšetřování příčin poruch vyráběných strojů a jejich odstraňování. V této činnosti jsem záhy vynikl, protože jsem měl dobré znalosti mechaniky i nauky o materiálu. Zvláště dobře jsem ovládal tvarovou pevnost a také únavu materiálu, což byla nejčastější příčina poruch. Jednoho dne jsem byl spolu se svým kolegou Ing. Vladimírem Markem, který se stal později hlavním metalurgem, nečekaně pozván k sympatickému řediteli Ing. Pavlíčkovi. Ten nastoupil do závodu teprve nedávno, přišel z hlavní správy ministerstva těžkého strojírenství a hned začal s novým elánem uskutečňovat svá předsevzetí s cílem zvýšit produktivitu práce a upevnit pracovní kázeň. Poradě byl přítomen také *hlavní inženýr* Rón. Pozvání mne nepřekvapilo, zato obsah porady mne překvapil velmi.

V důvěrném rozhovoru jsme se dověděli, že se v naší armádě vyskytly četné poruchy převodovek montovaných do tanků T-34. U ozubených kol se vylamovaly zuby a převodové skříně praskaly. Styční armádní důstojníci a jejich sovětské poradci se domnívali, že jde o sabotáž, za kterou nese vedení závodu ČKD Sokolovo plnou odpovědnost. Ředitel nás proto požádal, abychom příčinu poruch neprodleně vyšetřili. Spolu s hlavním inženýrem byl přesvědčen, že výroba v našem závodě je přinejmenším stejně kvalitní jako v Sovětském svazu, takže jádro problému asi nebude ve vadné výrobě. *Nepodaří-li se to prokázat, pak půjdeme v nejlepším případě do basy*, ukončil ředitel závod svůj výklad. Dal nám písemné pověření, podle kterého byly všechny provozy závodu povinny nám vyjít všemožně vstříc a zařídit neprodleně cokoli, oč je požádáme. Podivil jsem se, že jsem dostal takové pověření, ačkoli jsem nepatřil k prověřeným straníkům a úkol se týkal utajované výroby. Chápal jsem však, že vedení závodu teče do bot, a byl jsem přesvědčen, že nařčení proti němu jsou neoprávněná. Ihned jsme s kolegou Markem navštívili montážní dílnu, kde se poškozené skříně opravovaly. Viděli jsme ozubená kola s ulámanými zuby, na nichž bylo možno pozorovat tři druhy lomových ploch, jak je naznačeno na obr. 32.1.

Obr. 32.1

Lom na obr. 32.1(a) měl drobně zrnitý povrch, jaký pozorujeme u kvazikřehkých lomů ocelových zkušebních tyčí na trhacích strojích. Lom probíhal od jednoho kořene zubu k druhému zhruba podél izostatické plochy, v které působí (v zatíženém zubu) hlavní napětí. Budeme jej nadále stručně označovat jako lom křehký. Lom znázorněný na obr. 32.1(b) měl zcela odlišný vzhled. Lomová plocha byla lesklá a na jejím povrchu byly stopy jakýchsi škrábanců rovnoběžných s čelní rovinou kola, směřovaly tedy ve směru šíření lomu. Lom se šířil zhruba v plochách, v nichž působí největší smyková napětí, takže budeme nadále hovořit o lomu smykovém. Nešlo o únavový lom, na kterém by byly patrné letorosty rovnoběžné s čelem trhliny, tedy kolmé k čelní ploše kola (kolmé k popisovaným škrábancům). Kromě toho by se únavový lom šířil kolmo k hlavním napětím, tedy v stejné izostatické ploše, jaká je zakreslena na obr. 32.1(a). Konečně na jiných kolech byly lomy smíšené, jak naznačuje obr. 32.1(c). Ozubená kola měla přímé ozubení s modulem 9 mm, šířka zubů byla 45 mm. Kola byla vyrobena z chromniklové cementační oceli typu 1,5% Cr a 3,5% Ni, byla cementována do hloubky 1,2 až 1,5 mm a zakalena. Tvrdost jádra se pohybovala mezi 39 až 45 HRC, tvrdost cementační vrstvy byla 58 až 62 HRC.

V dílně jsme také viděli, jak se z prasklé skříně odlité z lehké slitiny vymontovává zalisovaný hřídel či spíše čep, na kterém se posouvalo ozubené dvojkolí, sloužící k reverzaci chodu (zařazení zpátečky). Čep vytloukal dělník ocelovou tyčí s mírně zahnutým koncem, přičemž do druhého konce tyče mlátil těžkou palicí. Všiml jsem si, že na čele čepu je otvor se závitem, který se má zřejmě používat při demontáži. Ptal jsem se proto dělníka, nemá-li na demontáž nějaký přípravek se šroubem, kterým by čep snadno vytáhl. Odpověděl, že takový přípravek existuje, ale nikdy se s ním nepovedlo žádný čep vytáhnout, šroub se vždy přetrhl. Vypůjčil jsem si výkresy a výpočtem jsem se přesvědčil, že síla potřebná k vytažení čepu je tak velká, že se v přípravku přetrhne každý šroub i z nejpevnější oceli. Podal jsem tedy zlepšovací návrh, aby se otvor se závitem v čepu nevyráběl, když jej není možné použít. Zdůvodnění návrhu jsem doložil výpočtem a odkazem na dlouholetou praxi. Zlepšovací návrh putoval na ministerstvo národní obrany, odkud mi došla asi za půl roku odpověď: *Nelze-li čep šroubem přípravku vytáhnout, je nutné rekonstruovat přípravek. Návrh se zamítá.* Nepotřebné díry se závitem se tedy vyráběly dál.

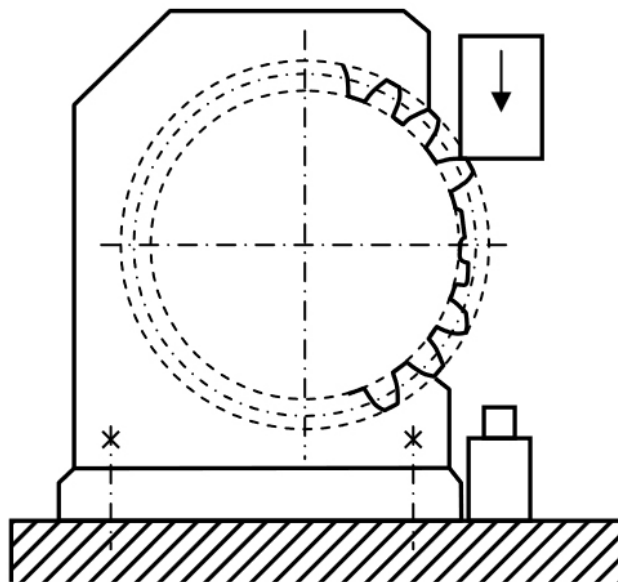
Pustili jsme se s chutí do práce. Zkoumali jsme metalografické výbrusy, mechanické vlastnosti materiálu v cementační vrstvě i v jádře, kontrolovali chemické složení materiálu a jeho tepelné zpracování. Abychom se vyhnuli případným námitkám ze *střetu zájmů*, zadali jsme část materiálových rozborů a zkoušek Státnímu výzkumnému ústavu materiálu v Opletalově ulici v Praze. Druhou část jsme zadali zkušební hlavního metalurga našeho závodu. Nezjistili jsme žádné výrobní vady. Zatímco kolega Marek se staral o tyto rozborů a zkoušky, já jsem se věnoval výpočtům sil působících na zuby ozubených kol v převodové skříně za různých provozních podmínek a přemýšlel nad vznikem smykových lomů ve tvaru znázorněném na obr. 32.1(b).

Za jakých podmínek může takový lom vzniknout? Právě jsem se věnoval těmto úvahám, když do dveří vešel sovětský poradce. Vyptal se na naši činnost, prohlásil, že podle jeho názoru jde o únavový lom způsobený materiálými vadami, například trhlinkami v cementované vrstvě vzniklými nesprávným postupem při kalení. Snažili jsme se mu tyto názory vyvrátit, ale neúspěšně, expert trval na svém. Přátelsky se s námi rozloučil, popřál mnoho úspěchů a odešel. O několik dní později jsme byli pozváni na další důvěrnou poradku k řediteli závodu. Vysvětlil nám, že musel řešit dvě nepříjemné věci. Jednak to, že vydal – aniž to tušil – pověření k řešení utajovaného problému politicky nespolehlivému člověku. To vyřešil tím, že můj kádrový materiál podrobně prozkoumal a přesvědčil příslušné stranické funkcionáře a kádrové pracovníky, že sice nejsem členem strany a byl jsem v PTP, ale že jsem se v závodě mnohokrát osvědčil při odstraňování příčin poruch strojů, a to bych jistě nedělal, kdybych to s lidově demokratickým zřízením nemyslel poctivě. Jak jsem se přesvědčil nahlédnutím do svých kádrových materiálů po roce 1989, ředitel si vyžádal nové posudky od mých některých spolupracovníků, kterými doplnil nebo i nahradil posudky dřívější, méně vhodné. To mi později velice pomohlo při konkursu na místo vysokoškolského učitele. Takže jsme si pomohli navzájem. Druhá věc byla vážnější. Sovětský poradce podal stížnost na naši práci.

Prý zastáváme nesprávné názory a sabotujeme vyšetření příčin poruch, neboť zadáváme materiálové zkoušky a metalografické rozborů Státnímu výzkumnému ústavu materiálu, aniž od něho vyžadujeme písemné závěry. Tato možná námitka nás vskutku nenapadla. Vyžádali jsme si zjištěná fakta doložená protokoly ze zkoušek a fotografiemi mikrostruktur, ale nikoli závěry. K těm jsme snadno dospěli sami. Sovětský poradce žádal naše odvolání a obvinění ze sabotáže, což bylo totéž jako zavření. Ředitel tento požadavek odmítl, požádal nás však, abychom byli ve styku s armádními činiteli a zejména jejich poradci co nejopatrnější. V té době jsem si neuvědomoval nebezpečí, které hrozilo mně samotnému, začal jsem se však obávat o našeho ředitele.

Usoudili jsme, že nejlepší obrana je útok, a proto jsme si pozvali zástupce armády, abychom je seznámili s prozatímními výsledky. Vysvětlili jsme jim, že materiálové a výrobní závady nebyly zjištěny. Zato výskyt lomů podle obr. 32.1(b), popř. 32.1(c), může vést k odhalení příčin poruch. Domníváme se, že lom tohoto druhu vzniká usmýknutím při rázu, při němž velká nárazová rychlost a radiální tlaková složka síly znemožňují vyvinutí lomu, jaký známe při statických zkouškách pevnosti zubů, viz obr. 32.1(a). Jiným způsobem nemůže takový lom vzniknout. Rozhodně popíráme, že by šlo o únavový lom, a jsme schopni tento názor dokázat. Svědčí o tom fraktografický rozbor a také fakt, že nikde nebyla nalezena únavová trhlinka před dolomením zubu. Myslíme, že kinematika vzniku lomu podle obr. 32.1(c) musí být taková, že smyková část smíšeného lomu musí být vždy na tlačené straně kořene zubu. Je-li toto tvrzení pravdivé, o čemž jsme přesvědčeni, musí být přinejmenším část lomů způsobena současným zařazením dvou rychlostních stupňů.

Tím a jedině tím se totiž zablokují převody a zároveň vzniknou mimořádně velké síly, které působí na zuby některých kol v opačném smyslu než síly vznikající za normálního provozu. To bylo teoretickým rozbořem dokázáno. O existenci těchto opačných sil svědčily nalezené smíšené lomy.

Obr. 32.2

Uvědomujeme si, že k tomuto závěru potřebujeme přesvědčivý důkaz. Ten budeme schopni podat, jestliže prokážeme platnost naší hypotézy o vzniku smykového lomu také experimentálně, tj. zkouškami na padostroji, a to nejlépe na originálních kolech o modulu 9 mm. Námitku, že současnému zařazení dvou rychlostních stupňů brání kulisy omezující pohyb řadicích táhel neuznáváme, protože jsme se dověděli, že řidiči tanků mají s řazením obtíže a překonávají je tím, že do řadicí páky tloučou palicemi. Rychlosti se totiž řadily pákou, pod níž byla kulisa. Z ní šla dozadu k převodovce tři řadicí táhla. Ta řadila stupně 4 a 5, popř. 2 a 3, a ta poslední 1 a Z. Při nesprávném seřízení kulisy a táhel šlo skutečně zařadit dva převodové stupně najednou. (Bylo tam ještě jedno slabé místo, a to spojení řadicího táhla se synchronizační spojkou v převodovce. To se mohlo uvolnit.) Popsaným způsobem mohlo dojít k posunu kulisy, které jsou k převodovým skříním pouze příšroubovány. Protože odpovědnost za seřízení kulisy mohla být přisouzena řidiči, snažili se řidiči na porouchané skříně nastavení kulisy a táhel opravit. Tomu by se mělo napříště zabránit, aby se zjistil skutečný stav skříně v okamžiku poruchy. Tvrdíme tedy, že chyba je na straně armády, která nezajišťuje, aby řidiči tanků měli na převodových skříních správně seřízené kulisy a táhla a aby zachovávali předepsané postupy. Důstojníci nevěřícíne kroutili hlavami, ale namítnout nedokázali nic. My jsme zatím pokračovali v práci. Objednali jsme si vertikální padostroj AMSLER s razníkem o hmotnosti 50 kg, který dopadal z výšky necelých 5 metrů, ale asi po půl roce jsme dostali místo toho jakýsi *Pendelschlagwerk* na zkoušky houževnatosti umělých hmot, malý kyvadlový padostroj, který se dal provozovat na psacím stole. Omyl vznikl kdesi v administrativě závodu či ministerstva. Podařilo se nám však zjistit, že námi původně požadovaný padostroj stojí bez užitku v laboratořích generálního štábu armády. Dostali jsme povolení, abychom na něm ozubená kola vyzkoušeli. Dali jsme si proto vyrobit přípravky na jejich upevnění (viz obr. 32.2). Padostroj byl konstruován tak, že razník dopadl na zub rychlostí asi 8 m/s a způsobil lom zubu, při kterém se spotřebovala část jeho kinetické energie. Zbývající část energie razníku se změnila při jeho následném dopadu na plunžr ve válci s kapalinou, která na jiném místě předala silový impuls jinému závaží. Zaregistrovala se výška, do které toto závaží vyskočí. Tak byla zjištěna jeho polohová energie, která odpovídala hledanému zbytku energie razníku po ulomení zubu. Odečtením obou energií – vstupní a zbylé – se vypočítala energie spotřebovaná k vylomení zubu. Zkoušky

potvrdily naši hypotézu, podle které vzniká smyková část lomu pouze na tlačené straně ohýbaného zubu, a to bez jediné výjimky. Analyzovali jsme také vliv geometrie kol (počtu zubů) na výsledek rázové zkoušky, vliv houževnatosti jádra, hloubky cementované vrstvy, jejího mikroskopického složení a její tvrdosti, jakož i vliv chemického složení.

Výpočtem se prokázalo, že při různých kombinacích současně zařazených rychlostních stupňů vznikají při témže krouticím momentu na spojce na různých kolech i různě velké rázové síly a že u kol, na něž působí síly největší, je také nejčetnější výskyt lomů. Četnost smykových lomů (a u smíšených lomů zubů jejich poměrná velikost) však byla závislá i na počtu zubů a byla větší u menších kol. To souviselo pravděpodobně s tím, že u malých kol je mezera mezi zuby otevřenější a radiální (tlaková) složka rázové síly působící na bok zubu je v poměru k tangenciální složce, která působí ohyb zubu, větší. U velkých kol (s počtem zubů rovným nebo větším než 34) zcela převažovaly křehké lomy ve tvaru podle obr. 32.1(a). Energie potřebná k uražení zubu smykovým lomem byla podstatně větší než při křehkém lomu (průměrně asi o 100% u velkých kol a o 40% u malých). Přitom kinetická energie tanku jedoucího rychlostí 20 km/hod byla několiksetkrát až tisíckrát větší než energie potřebná k ulomení zubu (maximální dovolená rychlost tanku byla 55 km/hod). Při statickém lomu (při velmi malé deformační rychlosti) se smykové ani smíšené lomy zubů nevyskytovaly nikdy, a to ani u malých kol. Tento poznatek je právě opačný, než k jakému vedou rázové zkoušky tahem na rovných zkušebních tyčích. Tam se s rostoucí zatěžovací rychlostí rozsah smykové části lomu vytrácí.

Zaradovali jsme se, když do místnosti vstoupil opět náš starý známý sovětský expert. Seznámili jsme ho s naší hypotézou i s výsledky zkoušek. Kroutil hlavou a nesouhlasil. Zkoušky na padostroji jsou věc jedna, praxe v terénu věc druhá. To, co považujeme za smykový lom, je prý nesporně únavový lom, který se u menších kol rozšíří často po celé lomové ploše, ale u jiných kol zabere jen malou nebo žádnou část a zbytek se dolomí rázem křehkým lomem. O tom bychom se neměli přít a raději hledat, co způsobuje, že některý únavový lom zabere celou plochu a jiný skoro žádnou. V tom musí být nějaká výrobní vada, kterou bychom měli odhalit. Třeba jde o větší nebo menší počáteční trhlinu po špatném zakalení kola. Kromě toho naše tvrzení odporuje skutečnosti, že tyto tanky urazily bez poruch vzdálenost od Stalingradu až do Berlína. (Expert přitom taktně pomlčel o tom, že životnost tanků posuzovaná podle ujetých kilometrů před zásahem dělostřeleckého granátu či pancéřové pěsti byla velmi krátká. Tank pak musel do opravy nebo do šrotu. Nebyl to tedy jeden a tentýž tank, který urazil vzdálenost Stalingrad – Berlín.) Expert nás také poučil o tom, že se porušují jenom převodovky vyrobené u nás. A naše hypotéza o současném zařazení dvou rychlostních stupňů je scestná, protože konstrukce skříň se v bitvách osvědčila a zařadit za pohybu tanku dva rychlostní stupně najednou prostě nejde a to ani, kdyby byly kulisy a táhla na převodové skříni chybně seřizeny. Popili jsme čajíčku a opět se přátelsky rozloučili.

Rozhodl jsem se vsadit všechno na jednu kartu. Požádal jsem výrobu o namontování převodové skříně, která neprošla kontrolou pro nějaké nevýznamné rozměrové úchytky, ale byla funkční. Požádal jsem zkušebního továrního řidiče tanku, aby si seřídil kulisu a táhla tak, aby mohl za jízdy zařadit dva rychlostní stupně najednou, což povede k rozbití skříně. Na tovární dvůr s připraveným tankem jsme pozvali náčelníky armádního štábu i sovětského experta. Tank se rozjel, rychlostní skříň zarachotila, ale neulomilo se nic. Požádal jsem, aby řidič pokus opakoval. Zase nic. Celý zoufalý jsem přistoupil ke škvíře, kterou bylo možno k řidiči promluvit, a povídám mu: Prosím Vás, copak neumíte tu skříň rozbít? Jestli se Vám to nepovede, jsme všichni ztraceni! Udivený řidič se zeptal, má-li skříň opravdu rozbít, myslel si, že ne. Tak se rozjel potřetí a ihned skříň rozbil. O současném zařazení dvou rychlostních stupňů se bylo možno na řadicích táhlech na vlastní oči přesvědčit. Po rozebrání skříně se uvnitř našly ulomené zuby a na nich i smykové lomy, a protože šlo o jednorázové zatížení, nemohla být o únavě materiálu žádná řeč. Ani to však našemu oponentovi nestačilo. Pokus prý byl uměle naaranžován, a je tedy neprůkazný. Teď byla každá rada drahá. Měli jsme ještě poslední naději, že se nám totiž podaří najít spojence uvnitř generálního štábu Československé armády. Jeho prostřednictvím jsme pak dosáhli toho, že tankovým praporům byl vydán rozkaz, podle kterého se nesmí s porouchaným tankem nijak manipulovat, dokud k tomu nedá přivolaný pověřený zástupce výrobního závodu svůj souhlas. Netrvalo dlouho, a podařilo se najít prasklou převodovou skříň, u které byly v současném záběru dva rychlostní stupně, přičemž řadicí táhla a porouchaná kola byla zaklíněna tak, že se s nimi na místě nedalo nijakým způsobem hnout, ba ani s kulisou se nedalo manipulovat. Dali jsme tuto cennou relikvii vymontovat a opatrně dopravit do našeho závodu.

Pozvali jsme sovětského experta a zástupce naší armády. Poprvé jsme se na ně upřímně těšili. Jaké však bylo naše překvapení, když místo našeho starého známého experta přišel expert jiný. *Čo bolo, to*

bolo (jak pravil major Terazky ve známé Švandrlíkové knize) – o tom se nehovořilo. Nový expert přijal bez námitek naše vysvětlení a potvrdil naše závěry. K spokojenosti jsme však měli ještě daleko. Když jsme odečetli případy lomů při prokazatelně současně zařazených dvou rychlostních stupních, zbylo ještě mnoho případů, u kterých to nebylo možné dokázat. Bylo pravděpodobné, že existuje ještě jiná příčina lomů zubů. Rozhodli jsme se proto neusnout na vavřínech a pátrali jsme dál. Tehdy byly skoro po celý rok zvýšené dešťové srážky, terén na tankodromech mohl být rozmoklý a tanky těžké více než 30 tun v něm mohly snadno uváznout. V instruktážních příručkách pro řidiče byl pro takové případy předepsán velice náročný postup. Posádka (normálně pětičlenná) si měla opatřit rovný, dostatečně silný a dlouhý kmen stromu, a ten připevnit k pásům na přední části bojového vozidla. Tank tento strom jednoduše přešel a poté jej posádka na zadní straně vozidla zase uvolnila. To se podle potřeby opakovalo. Z toho měla posádka pochopitelně strach a snažila se proboření tanku do změkklého terénu včas předejít. Jakmile řidič zjistil, že tank už nedokáže udržet rychlost, vypnul spojku, motor roztočil na vysoké otáčky a spojku náhle pustil. Tímto rázem vyvolil silový impuls, který často stačil tank popostrčit, přičemž se před tanku trochu zvedla. Opakovaný manévr někdy stačil k odvrácení hrozby uvíznutí tanku, jindy však způsobil náhlý lom zubů. V takovém případě nebyly ovšem žádné zuby vystaveny silám působícím v opačném směru než za běžného provozu. Jak však dokázat, že tomu tak skutečně je?

Povolal jsem si na pomoc statistiku. Od meteorologických služeb na našich letištích jsem si vyžádal přehled srážek a vynesl je do grafu spolu s četností poruch, u nichž nebylo prokázáno současné zařazení dvou rychlostních stupňů. Ukázalo se, že mezi oběma těmito průběhy lze statistickými metodami dokázat jejich významnou souvislost. Výsledky jsme zpracovali do objemné zprávy, která byla tajná a skončila v trezoru. Litovali jsme zejména toho, že svoje poznatky o vzniku smykového lomu zubů u rázově namáhaných ozubených kol nemůžeme publikovat. Odvážili jsme se toho teprve na třetí konstruktérské konferenci Ústavu pro výzkum strojů ČSAV, pořádané ve dnech 20. až 22. listopadu 1957 na zámku v Liblicích, i když jsme samozřejmě nikde neuvadli, v jaké souvislosti jsme se k předneseným výsledkům dostali. Teprve po několika dalších letech byla naše zpráva skartována a poté odtajněna. Dnes tedy o tomto zajímavém problému sice můžeme svobodně diskutovat, ale originální zprávu už nemáme. Pokud jde o našeho ředitele, který nad námi po celou dobu našeho výzkumu držel ochrannou ruku, ten byl záhy po skončení naší práce na tomto úkolu ze závodu propuštěn pod záminkou, že si na stavbu svého rodinného domku zakoupil od závodu cihly za režijní cenu. Tenkrát totiž bylo pravidlem, že všichni zaměstnanci mají právo si zakupovat za režijní cenu od vlastního závodu jakýkoli tam uskladněný materiál a také si zapůjčovat pracovní nářadí. Toto opatření mělo redukovat počet krádeží. Tentokrát tedy platilo: *Quod licet bovi, non licet Iovi*. Ve starověku to platilo obráceně.

Liberec – hvězdná kariéra

Profesor Höschl se studenty – Majáles 1964

Tímto úspěchem získal tzv. pověření, a tak se dočasně zbavil stigmatu politicky nespolehlivého pracovníka a mohl se roku 1956 zúčastnit konkurzu na Vysoké škole strojní v Liberci. Oficiální název Technická univerzita v Liberci – TUL dostala škola až 1. 1. 1995. Zaměstnán byl od 1. 8. 1956. Od roku 1960 se stal členem vědecké rady fakulty strojní a kolegia rektora. V roce 1962 se stal mimořádným profesorem a 1. 12. 1967 vedoucím katedry mechaniky a pružnosti. Od roku 1966 též děkanem Fakulty strojní. V roce 1966 byl jedním ze zakládajících členů Československé společnosti pro mechaniku.

Jako vysokoškolský pedagog získal pověst přísného, ale zároveň velmi oblíbeného učitele. Stávalo se, že studenti na jeho přednáškách na konci semestru spontánně vstávali a tleskali.

Jmenování profesorem se vši parádou. Část zápisu vědecké rady VŠST dne 5. 3. 1962.

Výtah ze zápisu VRS dne 5. března 1962

7) Organizační záležitosti

S. prorektor prof. Ing. František Křístek předložil k projednání návrh konkursní komise na jmenování a ustanovení s. pror. doc. Ing. Cyrila Höschla profesorem pro obor "Pružnost a pevnost" na VŠST v Liberci. Seznámil podrobně s obsahem návrhu a závěry odborných posudků, které podali soudruzi akademik Jaroslav Kožešník profesor ČVUT Praha, prof. Jaroslav Němec z Vysoké školy dopravní v Žilíně a prof. Ondřej Puchner ze strojní fakulty Slovenské vysoké školy technické v Bratislavě. Zároveň uvedl, že návrh byl již projednán na vědecké radě fakulty strojní dne 12. února 1962.

Závěr

Po vyčerpání diskusních příspěvků přistoupili členové VRŠ k tajnému hlasování, jehož výsledek byl: 15 hlasů rozhodujících = ano, 1 hlas rozhodující = ne, 2 hlasy poradní = ano.

Vědecká rada školy projednala a schválila návrh na jmenování a ustanovení s. doc. Ing. Cyrila Höschla profesorem pro obor "Pružnost a pevnost" na VŠST v Liberci, s účinností od 1. února 1962.

Ověřovatelé:
prof. Ing. Jar. Simon doc. RNDr. Jan Tichý
v.r. v.r.

Výběr z diskusních příspěvků.

Diskusní příspěvky:

S. proděkan Kámen: Všichni známe s. doc. Höschla. Nejlepším doporučením jsou doporučení nám všem známých soudruhů akademika Kožešníka, prof. Němce a prof. Puchnera, jež jsou prvotřídními odborníky ve svém oboru. Jsem pro to, aby žádost byla se souhlasem přijata.

S. proděkan Tichý: Chtěl bych ocenit znalost posluchačů, kterou doc. Höschl jako pedagog má, jak o tom bylo hovořeno i na VRFS. Byl velmi obětavým pedagogickým vedoucím ročníku, přitom náročným, a ze své funkce proděkana mohl vyzvednout důkladnost jeho práce při styku s posluchači. Se stejným názorem jsem se setkal, když pracoval v závodním výboru, kde jsme byli v té době společně, a konečně bych i zhodnotil pedagogickou úroveň jeho skript, které jsem svého času také posuzoval.

S. děkan Mayer: Návrh byl projednáván v tomto rozsahu na zasedání vědecké rady strojí- ní fakulty, kde byl přijat a poukázáno na to, že s. doc. Höschl spojuje svou práci s mimořádnou znalostí posluchačů, přináší mu to možnost mít na posluchače příznivý vliv.

Jeden z oponentských posudků k jeho profesuře obsahuje nejen formální posouzení hezkými slovy, ale i důkladný přehled jeho publikační a pedagogické činnosti a podrobný komentář k nim. Stojí za pečlivé prostudování.

Prof. Ing. Dr. Ondřej Puchner, DrSc.
Bratislava, Zahradnícká 14

Odborný posudek na s. Doc. Inž. Cyrila Höschla

S. Doc. Inž. Cyrila Höschla jsem osobně poznal asi před deseti lety a od té doby jsme se častěji setkávali na různých konferencích, při některých obhajobách a podobných příležitostech; jak v průběhu jednání, tak i při osobních rozhovorech jsme se častěji zabývali společnými otázkami pedagogickými, odbornými i vědeckými, takže jsem mohl soustavně sledovat jeho všestrannou intenzivní činnost. Mimo to jsem přirozeně se zájmem sledoval i rozsáhlou činnost publikační (sám jsem svého času některé práce lektoroval), kterou v dalším ještě podrobnějším rozeberu; to vše mi dovoluje úvodem konstatovat, že doc. Höschl tč. patří k našim nejlepším odborníkům z disciplíny pružnost a pevnost, že tuto nauku tvořivým způsobem rozvíjí a že už jeho dosavadní práce znamená významný přínos nejen po vědecké stránce, ale i z národohospodářského hlediska. Velmi příznivě tu přirozeně působila i okolnost, že před odchodem na vysokou školu řadu let působil ve Výzkumném oddělení ČKD Sokolovo v Praze, kde si osvojil metodu vědecké práce, rozvinul a prohloubil svoje teoretické znalosti, ale i v bezprostředním styku s praxí získal cenné zkušenosti, které cílevědomě uplatňuje i v další své činnosti; pro všechny práce uchazeče příznačná je jeho stálá péče o potřeby průmyslu a praxe a z problémů výrobních závodů též trvale čerpá náměty pro svou badatelskou činnost.

Jak jsem se již zmínil, je pracovní náplň doc. Höschla mimořádně náročná: od r. 1952, tj. v průběhu asi devíti roků vypracoval samostatně nebo se zúčastnil na řešení zhruba patnácti úkolů pro řadu významných strojírenských závodů. Tyto práce lze zhruba rozdělit do tří skupin: nejčetnější je skupina pevnostních výpočtů, především tlakových nádob, do druhé skupiny patří posudky příčin poruch strojních částí a konstrukcí a třetí skupina prací zahrnuje tensometrická měření a otázky měřicí techniky. Většina těchto prací mi nebyla bohužel v původním znění přístupná, nejdůležitější z nich však řešitel ve zkrácené formě publikoval (viz dále) a několik zpráv (zejména z období činnosti v ČKD Sokolovo a pak z poslední doby na Vysoké škole strojní v Liberci) mi bylo předloženo.

Je to zejména zpráva "Tvarová pevnost lisovaných spojů", později zkráceně otištěná v časopise Strojírnoství, v níž autor na základě dosavadních fotoelasticimetrických měření a zkoušek v únavě navrhl nový výstižný způsob výpočtu nalisovaných spojení při namáhání v únavě; tato otázka je ve strojírenství stále aktuální a důležitá.

Ve zprávě "Výzkum pevnosti rámu pro dieselelektrickou lokomotivu CoCo 1650 k (rovněž ve výtahu uveřejněná ve Strojírnoství) byl výpočet rámu porovnán s měřeními na modelu pro různá v praxi předpokládaná zatížení; významný výsledek studie je jednak v důkazu, že běžně používaný způsob výpočtu dostatečně vystihuje skutečné poměry, jednak v důkazu velkého zvýšení tuhosti a pevnosti zavětrováním pomocí příhradové konstrukce.

Další převážně teoretická práce "Teorie tenké kruhové desky uložené na pružném podkladě", velmi zkráceně uveřejněná v Aplikacích matematiky, řeší několik zvláštních případů uložení a zatížení kruhové, rovinné a polorovinné desky na pružném podkladě; matematicky náročná práce po doplnění číselnými tabulkami slouží jako podklad výpočtu čel trubkových výměníků tepla apod. a její předností je, že vychází z tzv. přirozených okrajových podmínek a tím lépe vystihuje skutečné poměry.

U tří z posledních prací, a to "Pevnostní výpočet typizovaného spojení čepu a válcového pláště"; "Přibližný pevnostní výpočet rámu dvouřádkového sklízeče cukrovky" a "Pevnostní výpočet rámu dvouřádkového sklízeče cukrovky" docent Höschl vedl menší skupinu spolupracovníků (studentů?); pečeť jeho osobnosti je ve všech případech zřejmá

a výpočty nepochybně umožnily výrobním závodům další zdokonalení výrobků. Totéž platí i pro práci "Vývoj nových zkušebních metod a posouzení dosavadních pevnostních zkoušek rámu jízdních kol", kterou autor přednesl na konferenci kateder mechaniky ve Smolenicích r. 1960 a která zde vyvolala živý ohlas.

S vědecko-výzkumnou činností uchazeče úzce souvisí i jeho mimořádně bohatá činnost publikační. Nepřihlížíme-li ani k drobnějším pracím, recenzím, atd., uveřejnil zatím okrouhle 15 a se spoluautory dalších 9 odborných a vědeckých prací. Poněvadž společné práce pocházejí většinou ještě z období činnosti doc. Höschla v ČKD Sokolovo, omezím svůj posudek v dalším především na práce samostatné, zvláště když nelze podíly jednotlivých autorů přesněji rozlišit; je ovšem mimo jakoukoliv pochybnost, že i do těchto prací přispěl doc. Höschl významným způsobem, o čemž svědčí ostatně i to, že sám pak tyto problémy dále rozpracovával.

Z oboru pevnosti a dynamiky spalovacích motorů publikoval především práce "Účinky torzního kmitání klikového hřídele", "Nevyváženost řadových spalovacích motorů s torsním kmitáním hřídele" a "Pevnost klikových hřídelů". V prvním článku jsou odvozeny přibližné vztahy pro výpočet ohybového kmitání hřídele vlivem torzních vibrací, jakož i pro výpočet přídatného namáhání ložisek. V druhé práci je podán rozbor volných sil a momentů, které vznikají i u vyvážených řadových motorů při torzních vibracích a zkracují životnost stroje, a v posledním z těchto článků jsou odvozeny základní vazby pro výpočet staticky neurčitých klikových hřídelů za různých podmínek a při různém namáhání. Velký význam všech těchto prací pro návrh a konstrukci klikového mechanismu spalovacích motorů je nesporný (např. možnost určení optimálních rozměrů kliky) a byl dokumentován mimo jiné i tím, že druhý článek byl z časopisu Strojirenství přetištěn i do časopisu Maschinenbautechnik a že některé partie byly uveřejněny i v reprezentačním československém časopisu pro cizinu L'industrie Lourde Tchécoslovaque ("Pevnost některých částí klikového mechanismu rychloběžných spalovacích motorů" - společně s inž. Markem).

Další tématickou skupinu prací doc. Höschla, věnovanou otázkám kroucení buď neprismatických tyčí, nebo tyčí prismatických s obecným průřezem, tvoří články "Tvarová pevnost hřídelů namáhaných krutem"; "Přibližné metody výpočtu napětí a tuhosti obecných profilů namáhaných krutem" a "Krut prismatické tyče s průřezem kruhové výseče". Přínosem první práce je teoretické odvození tvarových součinitelů pro hluboký zápich a hluboké osazení a zejména odlehčujícího činitele pro řadu vrubů a kombinace vrubů. V druhém článku je aplikována relaxační metoda na přibližné řešení kroucení obecných profilů, konkrétně na kruhovou úseč; tento problém je pak v třetí práci řešen exaktně pomocí konformního zobrazení. Všechny tři příspěvky jsou pro výpočtáře velmi cenné.

Třetí ucelenou skupinu prací obsahují pojednání "Pevnostní výpočet kotlového kondensátoru"; "Ohyb desky s pravidelným polem otvorů"; "Pevnost trubkových výměníků tepla"; "Tenká kruhová deska na pružném podkladě" a "Teorie tenké kruhové desky na pružném podkladě". Vysokou teoretickou hodnotu řešení problému jsem ocenil už při rozboru vědecko-výzkumné činnosti doc. Höschla, na tomto místě považuji za správné ještě poukázat i na praktický význam těchto prací, který autor nikdy nepouští ze zřetele; proto řadu výsledků zpracoval pro rychlý výpočet ve formě tabulek pro konstruktéry, které byly zčásti uveřejněny jako příloha k časopisu Strojirenství a souborně vyšly jako samostatná sbírka ("Tabulky pro konstruktéry", SNTL, Praha 1956, s kolektivem spoluautorů). Tabulky jsou u konstruktérů - pokud je mi známo - velmi oblíbeny.

Z ostatních větších prací je třeba ještě uvést články "Pevnost a pružnost rámu pro motorové lokomotivy" a "Tvarová pevnost lisovaných spojů", které jsem rovněž hodnotil již dříve, dále "Rázová pevnost zubů ozubených kol s větším modulem" a "Přítlak mezi dvěma válci s pryžovým potahem". V poslední uvedené práci autor řeší otázku rovnoměrného tlaku mezi válci textilního stroje na základě vztahů pro válcovou skořepinu; dosažené výsledky umožní úspornější konstrukci válců, jichž tvar se dosud odhadoval podle citu.

Je přirozené, že se hluboké odborné znalosti, široký rozhled i praktické zkušenosti doc. Höschla velmi příznivě odrážejí i v jeho pedagogické práci. Soudě podle několika

referátů a diskusních příspěvků, které jsem při různých příležitostech vyslechl, je uchazečům výklad mimořádně jasný, logicky skloubený a sousledný, soustředěný na nejdůležitější věci a nezatížený méně významnými podrobnostmi. Týmiž přednostmi se vyznačují i jeho skripta "Pružnost a pevnost", 1. a 2. díl, ačkoliv jde o učebnice menšího stránkového rozsahu než obvykle, přece nejen obsahují celou látku předepsanou osnovami MŠK pro strojní fakulty, ale i v některých partiích jsou ještě rozšířeny o důležité technické aplikace z části strojů. Poměrně značný díl skripta I je věnován otázce špičkových napětí a vrubových účinků, experimentálním metodám vyšetřování napjatosti, teorii vzniku a šíření lomu, pevnosti při vysokých teplotách a cyklickému namáhání, tvarové pevnosti atd., tedy partiím, které dosud nejsou v naší literatuře soustavněji zpracovány a které jasně svědčí o moderním autorově pojetí celé nauky o pružnosti a pevnosti i o jeho porozumění pro potřeby dnešních konstruktérů a výpočtářů.

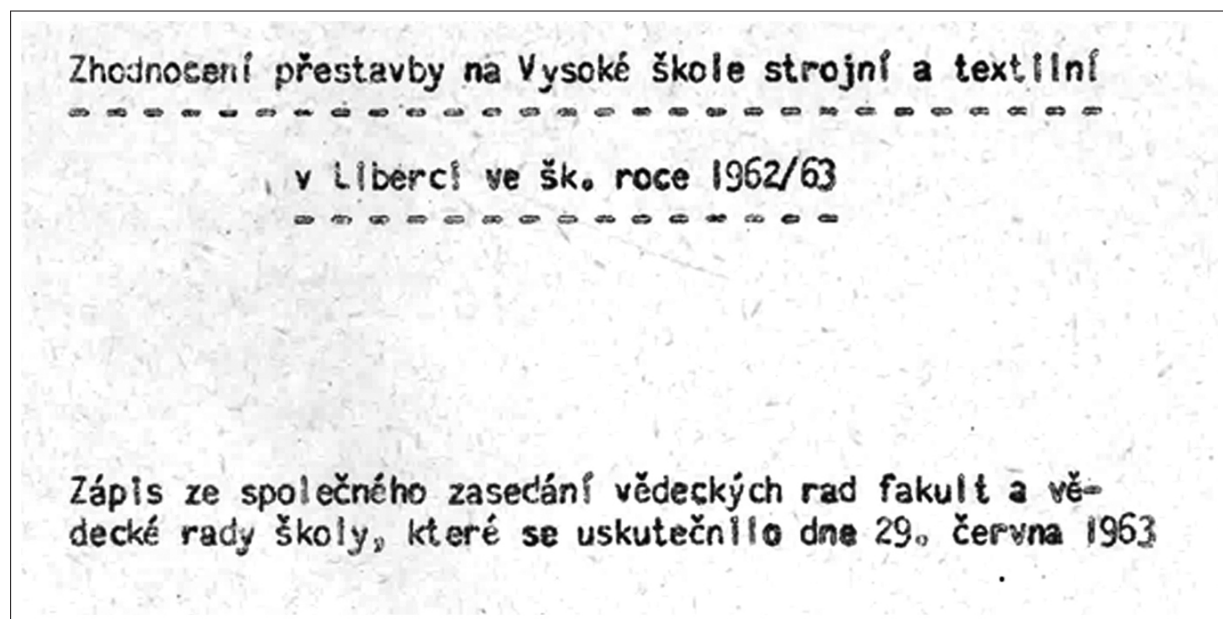
Závěr

Z podaného rozboru vědecko-výzkumné, publikační a pedagogické činnosti s. doc. Höschla jasně vyplývá, že jde o velmi nadaného pracovníka s hlubokými teoretickými a praktickými znalostmi, mimořádně svědomitého a pracovitého, který po mém soudu přes své poměrné mládí vyhovuje všem podmínkám kladeným na vysokoškolského učitele disciplíny pružnost a pevnost. Jeho jmenování profesorem tedy plně doporučuji.

V Bratislavě dne 5. V. 1961

Prof. Inž. dr. O. Puchner, Dr.Sc. v.r.
strojní fakulta SVŠT Bratislava

V období let 1961 až 1965 zastával funkci prorektora pro vědu a výzkum, později v letech 1966 až 1970 funkci děkana strojní fakulty. Jako prorektor Vysoké školy strojní a textilní měl prof. Höschl na vědecké radě referát zaměřený na zkvalitnění odborné a pedagogické práce. O duchu té doby mluví fakt, že teprve po povinné úlitbě bohům, tedy straně a vládě, mohly přijít úvahy o práci s literaturou, s knihovnou, se studenty, které bychom bez uzardění podepsali dodnes.

Doba vyžadovala v úvodu projevit pokoru ...

4. Referát prorektora pro vědu a výzkum s. doc. Ing. Cyrila Höschla

V programu KSSS, vytyčenému na XXII. sjezdu, lze v odstavci o vědě číst m. j. větu: "Vědecké instituce musejí zaměřit a koordinovat svou práci v nejdůležitějších oblastech výzkumu v souladu s plány rozvoje národního hospodářství a kultury. Při řízení vědecké práce bude vzrůstat úloha všech vědeckých pracovníků. Nezbytnou podmínkou pro rozvoj vědy jsou otevřené soudružské diskuse, které napomáhají k tvůrčímu řešení aktuálních problémů".

Tyto věty vcelku dobře charakterizují současný stav vědecké a výzkumné práce. Problémy vědeckovýzkumné práce se v poslední době zabýval ZV ROH a fakultní organizace KSČ. Náměty vzešlé z těchto jednání budou uvažovány při přípravě plánu na přechodná léta 1964 a 1965 a zejména pak ve výhledu do r. 1970.

Obrodný proces na jaře roku 1968 přivítali takřka všichni. Prof. Höschl byl tehdy jmenován předsedou rehabilitační komise řešící přehmaty éry komunismu. Následující dokument je podepsán prof. J. Čirličem, který v té době ještě stál na straně obrodného procesu.

V Liberci dne 2. dubna 1968.

R-157/68.

Vážený soudruh
Prof. Ing. Cyril Höschl,
děkan fakulty strojní,

z d e .

Vážený soudruhu profesore,

na základě našeho jednání a Vašeho souhlasu, jakož i s přihlédnutím k rozhodnutí rektora čís. 2 z 1. IV. 1968 Vás jmenuji

p ř e d s e d o u

rehabilitační komise pro rehabilitaci studentů a zaměstnanců VŠST, kteří jsou toho názoru, že byli poškozeni rozhodnutím orgánů školy od jejího založení, tj. od 1. IX. 1953 dodnes.

Současně Vás prosím, abyste se dostavil na první poradě, která se uskuteční ve středu dne 3. IV. 1968 v 10. hod. v mé pracovně na rektorátě.

Děkuji Vám, že jste přijal tuto závažnou funkci a přeji Vám zdárné ukončení této práce.

Prof. Ing. Dr. techn. RNDr Jovan Čirlič, DrSc.

Liberec – krušná léta

Pro svou angažovanost v reformním hnutí obrodného procesu byl prof. Höschl nucen v roce 1968 katedru, funkci děkana a nakonec i VŠST v Liberci opustit.

Rektorem v té době byl profesor Jovan Čirlič. Z archivních materiálů se dozvídáme.

Během období normalizace, tedy v letech 1969 až 1989, sehrál profesor Jovan Čirlič na Vysoké škole strojní a textilní v Liberci (dnes Technická univerzita v Liberci) kontroverzní roli. Jako rektor školy byl aktivně zapojen do procesu normalizace, což zahrnovalo i politické čistky a odchod pracovníků, kteří neshlasili s politikou komunistického režimu po Pražském jara. Pod jeho vedením došlo k významným personálním změnám, kdy byli z univerzity odstraněni akademici a zaměstnanci, kteří byli považováni za politicky nespolehlivé nebo kteří podporovali reformní hnutí Pražského jara. Tento proces byl součástí širšího úsilí komunistické strany o upevnění své moci a potlačení jakéhokoli disentu.

Jedním z těžkých Höschlových prohřešků byla jeho účast na Palachově pohřbu.

Prof. Höschl je v průvodu nepřehlédnutelný

Pak přišla jedna rána za druhou. Nejdříve uvolnění z funkce děkana.

V ý p i s
ze zápisu II. zasedání vědecké rady strojí fakulty dne 12.12.1969

Na základě žádosti Prof. Ing. C. Höschla o uvolnění z funkce děkana strojí fakulty, kterou přednesl už na minulém zasedání vědecké rady strojí fakulty dne 8. prosince t.r. na základě statutu strojí fakulty, § 28, odst. 1a, bylo provedeno tajné hlasování s tímto výsledkem:

Počet členů VR-SF oprávněných hlasovat	18
hlasů pro uvolnění z funkce	9
hlasů proti uvolnění z funkce	3
zdrželo se hlasování - neplatné hlasy	2
pro nepřítomnost nehlasovalo	4

Zapsala: *M. Vozáková*
Zapsala: Vozáková

Liberec 12.12.1969

Ověřovatelé:

F. Kotšmíd *V. Dráb*
Prof. Ing. Dr. techn. F. Kotšmíd Doc. Ing. V. Dráb, CSc

Pak odvolání z funkce vedoucího katedry.

Děkanát SF VŠST v Liberci

Z á p i s

z mimořádného zasedání kolegia děkana dne 23.10.1970

Přítomni: děkan - Prof. Ing. Dr. techn. František Kötšmíd
proděkan ppv - Prof. Ing. Oldřich Meduna
proděkan vv - Prof. Ing. Bohumil Odstrčil
tajemník SF - JUDr. Josef Černý

1. Kolegium děkana projednalo předběžný návrh na určité změny v organizaci kateder strojní fakulty. V úvahu by přicházela tato pracoviště:

- a) Katedra mechaniky, pružnosti a pevnosti
Dosavadního vedoucího katedry Prof. Ing. Cyrila Höschla odvolat z funkce vedoucího katedry a pověřit vedením katedry Doc. Ing. Jaroslava Charváta, CSc.

Důvody k jeho odvolání nebyly uvedeny. Profesor Höschl to nesl těžce. V nedatovaném dopisu profesoru Tmějovi, kolegovi z VŠST, zřejmě ze začátku sedmdesátých let minulého století, píše.

"Nutno je v životě účast mít,
k některé přidat se straně,
a potom srdce nastavit
dobře mířené ráně!"

František Gellner

Milý příteli,

konečně tedy kostky dopadly; ústy pověřeného, ale jinak zřejmě nepříliš informovaného pracovníka příslušné komise jsem se dověděl, že mé odvolání bylo zamítnuto. Nic víc. Žádný důvod pro nebo proti, žádné stanovisko k argumentům, nic. Na opětovaný dotaz jsem se jen dověděl, že věc je jasná, poněvadž už jenom podle počtu postižených je zřejmé, jaké to bylo v Liberci hnízdo.

Opustil jsem tedy toto hnízdo, a je to jako v pohádce o bídě jednooké. Draze jsem zaplatil za svou zkušenost. Snad bych necítil tolik trpkosti, kdyby člověk viděl, že byl odstaven, poněvadž byl překonán, poněvadž jeho síly byl nedostatečné, jeho výkon podprůměrný, poněvadž byl nahrazen lepšími, průbojnějšími, charakternějšími. Avšak dívám-li se i teď - s časovým odstupem - na to, co se všechno v Liberci na naší škole sběhlo, mohu při nejlepším jen konstatovat, že tomu nerozumím.

Nedělám si ilusi o tom, co mohu ještě v životě očekávat, neboť léta rychle běží, a běží tím rychleji, čím jsme starší. A tak přijde pomalu, ale jistě, čas bilancování. Čas na pocity vděčnosti za projevená přátelství, za slova uznání od bývalých studentů, které občas potkávám, tu v Praze, tu v Bratislavě. Čas na to, abych vděčně vzpomenul i Vašeho přátelství a Vaší podpory, kterou jste mi poskytli v nesnadném čase.

Všichni Vám děkujeme za Váš krásný dopis, který nás upřímně potěšil. Jak vidíte, už jsme se docela dobře zabydleli. Do domečku ovšem dojíždíme, jak to jen čas a auto dovolí. Těšíme se, že někdy tudy pojedete a že se u nás zastavíte.

Srdečně zdravíme i Leničku a Vaši paní.

Váš

C. H.,
Na Skalce 2251,
Praha 10 - Strašnice

V jiném dopise prof. Tmějovi, datovaném 27. 5. 1976, píše.

Dověděl jsem se z dobře informovaných kruhů
blízkých OV-KSČ. v Praze 6, že obdobný vřbet v literatuře sem
zastal záležitost o mé komplexní hodnocení jakožto „vedoucího
vědeckého pracovníka“ (!) s poukazem na to, že jsem známý
renežát, citovaný v bílé knize“ (!). Překvapilo mne to ze
dvou důvodů : 1. nejsem žádný vědecký pracovník (zájratek
se nedějí ani v Praze) a nikoho nevedu (aniž nikoho
nezkažím). 2. „bílou knihu“ neznám, ale je-li v ní to, co
bylo ve „Vpředu“, pak tedy jedineč to, že jsem svolal
na 20. dubna 1969 schůzi, kterou jsem ve skutečnosti vůbec
nevolal (a o jejím svolání jsem do žádné knize
vůbec nevěděl).

Archivní materiály o profesoru J. Tmějovi uvádějí.

Prof. Ing. Jaroslav Tměj, CSc. (1935)

Vedoucí katedry tváření a plastů (1979–1990), působení na fakultě v letech 1961–1994, proděkan pro oblast pedagogické činnosti (1973–1976), prorektor pro oblast výstavby a rozvoje školy (1976–1990), vedoucí odborník v oblasti tváření kovů.

V roce 1973 byl docent Tměj jmenován proděkanem pro oblast politickovýchovné a pedagogickovýchovné činnosti, tuto funkci vykonával do roku 1976. V letech 1976–1990 zastával pozici prorektora pro oblast výstavby a rozvoje VŠST v Liberci.

V prosinci 1969 zahájil krajský výbor KSČ prověřování všech vedoucích pracovníků školy, v únoru 1970 začaly pracovat kárné komise a poté bylo rozhodnuto o ukončení pracovních poměrů lidem, kteří byli výraznými zastánci reformního hnutí na jaře 1968 a zásadově vystupovali i po srpnu. Do konce roku 1970 bylo donuceno opustit školu třináct lidí. Na VŠST v Liberci probíhala „očista“ až do roku 1973. Provedené změny poznamenaly výrazně personální strukturu celé školy.

Podobně jako jiní akademici té doby, i profesor Tměj, musel navigovat složité politické prostředí, které bylo charakterizováno tlakem na konformitu s komunistickým režimem. Normalizace zahrnovala politické čistky a odstraňování pracovníků, kteří nesouhlasili s politikou po Pražském jaru. Profesor Tměj, stejně jako mnoho jeho kolegů, se musel přizpůsobit těmto změnám a často se podílel na implementaci politik, které byly v souladu s požadavky režimu.

Odvolání z funkce vedoucího katedry – opis dokumentu.

V Liberci dne 17. února 1971.
R-101/71.

Vážený soudruhu profesore,

na návrh děkana fakulty strojní odvolávám Vás s účinností od 18. února 1971 podle § 48 zákona o vysokých školách čís. 19/66 Sb., doplněného zákonem čís. 163/69 Sb. a ve smyslu usnesení VRŠ ze dne 17. 11. 1971 z funkce vedoucího katedry mechaniky, pružnosti a pevnosti na fakultě strojní Vysoké školy strojní a textilní v Liberci.

Veškeré vybavení katedry, za které jste byl hmotně odpovědný, jakož i veškerou agendu s vedením katedry spojenou, předejte protokolárně svému nástupci ve vedení katedry doc. Ing. Jaroslavu Charvátovi, CSc., nejpozději do 1. března 1971.

Za Vaší dosavadní práci Vám děkuji.

Se soudružským pozdravem
Prof. Ing. Jiří M a y e r .

Vážený soudruh
Mimoř. prof. Ing. Cyril Höschl,
VŠST - zde

co: děkan FS
osobní odd. (zrušit příplatek za vedení katedry od 1. III. 1971).

Poznámka editora: Soudruzi nezapomněli ani na zrušení příplatku za vedení katedry. Všimněte si, že další zápis je z roku 1973. To už byl prof. Höschl zaměstnancem ÚT, a to od 1. listopadu 1971. Pracovní poměr na VŠST byl rozváznán už 31. 10. 1971.

Kádrové a personální oddělení.

2. května 1973.
KO/149/73/Hk/Fal.

Ministerstvo školství ČSR
Karmelitská 8
118 12 Praha 1 - Malá Strana.

Na základě přípisu č.j. 8-177/73-34 ze dne 2. dubna 1973 přikládám seznam profesorů a docentů, s nimiž byl rozvázán pracovní poměr podle § 46 odst. 1 písm. c) zákoníku práce.

1. a) Höschl Cyril Ing., mimořádný profesor, pracovní poměr rozvázán
dne 31. 10. 1971
- B u r i a n Miroslav Ing., docent, pracovní poměr rozvázán
dne 30. 9. 1970
- K o v á ř Zdeněk Ing., CSc, docent, pracovní poměr rozvázán
dne 31. 8. 1970
- P r o c h á z k a Jiří PhDr., CSc, docent, pracovní poměr rozvázán
dne 31. 3. 1971.

Podrobná informace o duchu doby, o tom jak tzv. normalizace ovlivnila osudy mnohých pedagogů a pracovníků VŠST v Liberci je v publikaci Mgr. Jaroslava Bláhy, s názvem *Jak to bylo na VŠST* s podtitulem *Příspěvek k dějinám Vysoké školy strojní a textilní v Liberci*. Vydala Technická univerzita Liberec v roce 1995. Editorem vybrané části, týkající se Höschlových osudů, jsou v kapitole 2, nazvané *Jak to bylo na VŠST*.

Situaci na VŠST v době obrodného procesu a následné normalizace též popisuje publikace Jiřího Maňáka s názvem *Od ústupu k porážce, od omezování k likvidaci* s podtitulem *Postup normalizace a jeho vyvrcholení v očistě liberecké okresní organizace Komunistické strany Československa*. Vydal Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky v roce 2011, ISBN 978-80-7285-144-7.

Asi po roce, kdy byl nezaměstnaný, našel profesor Höschl útočiště v Ústavu termomechaniky ČSAV (nyní AVČR – Akademie věd České republiky) v Praze, kde nastoupil 1. 11. 1971 jako vědecko-technický pracovník.

V době tzv. normalizace nesměl publikovat, vést přípravu vědeckých aspirantů (dnes doktorandů) či zúčastňovat se konferencí. Mohl však pracovat v ÚT alespoň odborně. Do roku 1989 v ÚT ČSAV vypracoval (samostatně nebo v kolektivu) 50 výzkumných a 17 technických zpráv, napsal 19 odborných článků a v Domě techniky ČSVTS vydal 21 monotematických skript. Jeho publikační činnost je popsána v kapitole 7 Seznam publikací.

Ústav termomechaniky Československé akademie věd

Životopis prof. Höschla z kádrových materiálů ÚT ČSAV.

Prof. Ing. Cyril Höschl - stručný životopis

Vysokoškolské studium zakončil na Vysoké škole strojní a elektrotechnické ČVUT v Praze r. 1949. V letech 1948 až 1949 působil jako asistent Prof. Hýbla na Ústavu hydraulických strojů a strojního chlazení. Po krátké konstrukční praxi přešel do studijního oddělení ČKD Sokolovo, kde pracoval do r. 1956 jako výzkumný referent. Po nějakou dobu působil jako externí učitel dálkového studia při katedře mechaniky strojní fakulty ČVUT, vedené Prof. Šrejtem, a v inženýrských kursech při Vysoké škole železniční v Praze. Roku 1956 byl jmenován docentem pro obor pružnost a pevnost s působištěm na Vysoké škole strojní v Liberci (nyní Vysoká škola strojní a textilní). Roku 1963 byl ustanoven zástupcem profesora a r. 1966 mimořádným profesorem. V letech 1960 až 1965 zastával funkci prorektora pro vědu a výzkum, v letech 1966 až 1969 byl děkanem strojní fakulty tamtéž. Pracoval v různých zájmových organizacích, vědeckých a redakčních radách, po deset let spolupracoval s časopisem Applied Mechanics Reviews. Roku 1964 vstoupil do KSČ, odkud byl r. 1970 jako zastánce reformní politiky vyloučen. Od listopadu r. 1971 pracuje jako technický a později vedoucí vědeckotechnický pracovník v Ústavu termomechaniky ČSAV.

V Praze dne 10.1.1990

V osmdesátých letech ledy začaly tát. V roce 1985, tedy ještě před sametovou revolucí, a to se souhlasem ZO KSČ a ZO ROH, byl profesorovi Höschlovi navržen k propůjčení titulu Vzorného pracovníka ČSAV.

Československá akademie věd
Ústav termomechaniky
Praha 6, Puškinovo n. 9

N Á V R H

na propůjčení čestného titulu "Vzorný pracovník ČSAV"
soudruhu Ing. Cyrilu Höschlovi,
pracovníku oddělení mechaniky ÚT ČSAV, nar. 6. 4. 1925;
v ÚT ČSAV pracuje od 1. 11. 1971

1. Zařazení navrhovaného pracovníka:

Soudruh Ing. Höschl je zařazen v oddělení mechaniky těles jako vedoucí vědecko-technický pracovník (kategor. B-1)

2. Zdůvodnění návrhu:

Soudruh Höschl do Ústavu termomechaniky přišel z Vysoké školy strojní a textilní v Liberci, kde pracoval od 1. 8. 1956 jako mimořádný profesor (před tím pracoval v ČKD Praha). Členem KSČ byl od r. 1964 do r. 1970, kdy byl při pohovorech vyloučen. Je členem ROH a ČSVTS; zvláště aktivně pracuje ve výboru ZP ČSVTS i ve vyšších orgánech ČSVTS. Tak např. za velmi úspěšnou spolupráci s Domem techniky ČSVTS Praha obdržel čestná uznání v r. 1973, 1974 a v r. 1980. Jeho mimořádné znalosti jsou v ústavu využívány v teoretických úkolech náročného charakteru souvisejících se spoluprací s průmyslem. Od roku 1978 je členem KRB v závodě Energetické strojírenství k.p. ŠKODA, v prosinci 1979 byl zařazen do pracovní skupiny o technických problémech přípravy norem RVHP pro výpočet pevnosti a životnosti zařízení jaderných elektráren. Podílel se na plnění komplexního socialistického závazku s ČKD Kompresory, podílí se na plnění téhož závazku TOS Hostivař a na plnění úkolů spolupráce s k.p. ŠKODA. Za aktivní práci v místě bydliště obdržel např. v r. 1974 "Čestné uznání ONV v Praze 10".

Ing. Höschl se vyznačuje příkladnou pracovní morálkou, svědomitým plněním úkolů, rozvážným jednáním a trvalou ochotou v odborné pomoci spolupracovníkům.

3. Dosud dosažená ocenění:

Soudruhu Höschlovi byl v roce 1982 udělen titul "Vzorný pracovník ÚT ČSAV", v roce 1983 "Čestné uznání ČSVTS" za mimořádné úsilí o rozvoj strojírenské společnosti a čs. strojírenství.

V Praze dne 24. 6. 1985

prof. Ing. Miroslav Píchal, DrSc.
člen korespondent ČSAV

Stanovisko ZO KSČ
projednáno dne 25. 6. 1985

předseda ZO KSČ

Stanovisko ZV ROH
projednáno na členské schůzi 4. 7. 1985

za ZV ROH

Za socialismu se v pracovní době často slavilo. Narozeniny, Mezinárodní den žen, svátky Pepíků a Vlastimilů. Někdy se připjelo i na Johannese Gutenberga. Velmi často se přitom probíraly i odborné záležitosti. Na obrázku jsou pánové: J. Kabelka, to byl experimentátor, R. Brepta, iniciátor průzkumu oboru šíření napětových vln v našich zemích (Rudolf Brepta. Život a dílo. M. Okrouhlík, editor, Česká společnost pro mechaniku, Praha, 2022), C. Höschl a M. Prokopec, to byl experimentátor a Breptův spoluautor knihy o vlnách (R. Brepta, M. Prokopec: Šíření napětových vln a rázy v tělesech, Academia, Praha, 1972).

J. Kabelka, R. Brepta, C. Höschl, M. Prokopec v roce 1980

Ještě v roce 1982 byla věda pod dohledem prezidenta, prvního tajemníka strany a vlády.

Později, v roce 2005, byl už důvod k úsměvu. V rozhovoru s pozdějším ředitelem ÚT Ing. J. Pleškem.

Při přednášce v roce 2011.

Po sametové revoluci

Höschlova žádost o rehabilitaci, ze dne 15. 12. 1989, vypovídá o mnohém.

Rehabilitační komisi při ÚT-ČSAV v Praze	<table border="1"><tr><td colspan="2">Ústav termomechaniky ČSAV</td></tr><tr><td>Došlo dne: 15. XII. 1989</td><td>Čj: 1002/89</td></tr><tr><td>Počet příl:</td><td>Vř. dat:</td></tr></table>	Ústav termomechaniky ČSAV		Došlo dne: 15. XII. 1989	Čj: 1002/89	Počet příl:	Vř. dat:
Ústav termomechaniky ČSAV							
Došlo dne: 15. XII. 1989	Čj: 1002/89						
Počet příl:	Vř. dat:						
V Praze dne 15.12.1989							

Vážená komise,

žádám o laskavé přešetření mého občanského a pracovního postihu v důsledku události z roku 1968. Nebudu zabíhat do podrobností, kterými jsem ochoten na požádání své doplnit, a uvedu jen základní fakta.

Až do zahájení procesu normalizace jsem měl na Vysoké škole strojní a textilní v Liberci i u nadřízených míst velkou autoritu. Jako pedagog jsem byl jedním z nejpřísnějších a nejoblíbenějších, zároveň v závěru semestru na mé přednášce studenti spontánně vstávali a tleskali. Jako akademický funkcionář (prorektor pro vědu a výzkum a později děkan strojní fakulty) jsem se zasazoval o zkvalitnění práce vysoké školy, prosazoval jsem zákonnost, byl jsem proti zneužívání pravomocí, což se mi později vymstilo. Ale ještě v roce 1967 jsem dostal čestný diplom vlády ČSSR a ÚRO a v roce 1968 čestné uznání za zásluhy o rozvoj a budování vysoké školy.

V roce 1968 jsem podporoval progresivní změny v naší společnosti, neboť jsem v tom spatřoval možnost vytvoření zdravých zpětných vazeb v mocenské struktuře a morální obrodu. Prosazoval jsem umírněnost, ale důslednost. V tom smyslu jsem také vystoupil na okresní konferenci KSČ v souvislosti se sporem kolem článku 2000 slov. Za to jsem byl později kritizován v Poučení z krizového vývoje v okresní organizaci KSČ a v okresu Liberec.

Za invaze spojeneckých armád jsem zastupoval nepřítomného rektora, pozdějšího akademika Jovana Čirliče, který trávil dovolenou v Karlových Varech. Svou dovolenou si ihned prodloužil pod záminkou nemoci pohybového ústrojí. Události v Liberci měly dramatický spád a vyžádaly si oběti na životech, a to i mezi nezletilými školáky. Mou snahou bylo předejít dalším obětem. Studenty jsem přesvědčil, aby nastoupili na chmelovou brigádu, kde jsem je navštěvoval. Po celkovém uklidnění koncem září se vrátil i rektor vysoké školy, za mou činnost mi poděkoval a v celém rozsahu ji schválil. To mu však nebránilo, aby v době, kdy byl ještě nemocen nebo nemoc předstíral, neosnoval komplot konzervativních sil proti každému, o kom se mohlo předpokládat, že by mohl být překážkou nastolení takřka feudální moci nově etablované mafie. Ustoupil normalizovanému ministerstvu školství v požadavku zkrácení studia na čtyři roky a vysloužil si důvěru nového vedení KV KSČ a byl jmenován posléze akademikem. Já jsem se octl na seznamu nežádoucích osob.

Vznikla paradoxní situace: jeden člen prověřkové komise mi před celou komisí sděloval, že toho velmi lituje, ale že komise má za úkol mne vyloučit. Tím přiznal, že má obhajoba neměla smysl. O Silvestra roku 1970 jsem byl vyzván, abych podal výpověď,

jinak že mi bude výpověď dána. Výpověď jsem podal, protože mi další setrvávání na vysoké škole připadalo nedůstojné a morálně nepřijatelné. Rozpory kolem mé osoby trvaly dál; vedení školy a ZO KSČ se nemohly dohodnout na znění mého posudku, jehož vypracování trvalo devět měsíců. Zůstal jsem bez pracovního poměru, ten mi však byl na zásah ministerstva školství nakonec prodloužen. Mně osobně však ministerstvo na žádný dopis neodpovědělo a audience u ministra mi nebyla umožněna.

Dne 1. listopadu 1971 jsem byl přijat do ÚT ČSAV. Vedení tohoto ústavu v čele s akademikem Píchalem jsem hluboce vděčen a zavázán za projevenou občanskou odvahu. Zůstal jsem však i na novém pracovišti a bydlišti pod dohledem OV KSČ v Liberci. V důsledku toho

- a) bylo mi znemožněno adekvátní pracovní a platové zařazení odpovídající mému dřívějšímu postavení;
- b) nemohl jsem obhájit hodnost doktora věd;
- c) nemohl jsem být autorem žádné knižní publikace, nanejvýš jsem mohl být spoluautorem;
- d) nemohl jsem se účastnit práce v žádné volené funkci. Stal jsem se pokladníkem a pak místopředsedou ZP ČSVTS v rozporu se směrnicí vydanou ústředním orgánem;
- e) pedagogická práce mi byla znemožněna;
- f) zůstal jsem mimořádným profesorem, ačkoli všichni oponenti a vědecká rada VŠST v Liberci navrhovali v mém původním jmenovacím řízení mé jmenování řádným profesorem;
- g) nemohl jsem být vyslán do zahraničí (návrh na mou cestu do PLR počátkem sedmdesátých let neprošel);
- h) nemohla mi být udělena ani Křížíkova medaile, neboť návrh vetovaly nejvyšší stranické orgány, a to ještě r. 1985.

Nicméně jsem mohl pracovat alespoň odborně. Za dobu 18 let jsem v ÚT ČSAV vypracoval (samostatně nebo v kolektivu) 50 výzkumných a 17 technických zpráv, napsal jsem 19 odborných článků a v Domě techniky ČSVTS vydal 21 monotematických skript.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem navrhuji rehabilitační komisi, aby

- 1) požadovala mou rehabilitaci na Vysoké škole strojní a textilní v Liberci (pokud tato škola tuto žádost neprovedla z vlastní iniciativy)
- 2) navrhla příslušné komisi pro vědecké hodnosti, abych mohl pokud možno ve zkráceném termínu obhájit hodnost doktora věd
- 3) požádal MŠMTV o mé jmenování řádným profesorem ve smyslu původního návrhu na jmenování.

Děkuji Vám. V úctě

Prof. Ing. Cyril Höschl
odd. A8

Jednání rehabilitační komise v Ústavu termomechaniky.

Informace o činnosti rehabilitační komise ÚT ČSAV od 27. 12. 1989 do 25. 1. 1990

Rehabilitační komise, ustanovená 27. 12. 1989 ve složení:

Akademik L. Půst (předseda), Ing. J. Blaha, J. Fígr, Ing. J. Příhoda, Ing. P. Urbánek vytipovala z vlastní iniciativy, na základě upozornění z ústavu i od ostatní veřejnosti 7 případů ukřivdění pracovníků ÚT ČSAV v důsledku událostí z r. 1968-70 a následujícího období.

...

Prof. Ing. C. Höschl byl za podporování progresivních změn v roce 1968 výrazně postižen ve svém pracovním růstu i v osobním životě nespravedlivým hodnocením OV KSČ v Liberci a VŠST v Liberci. Rehabilitační komise ÚT ČSAV se plně staví za jeho pracovní a občanskou rehabilitaci. Poněvadž hlavní postih vychází z dřívějšího pracoviště prof. Höschla, komise navázala styk a požádala předsedu rehabilitační komise na VŠST v Liberci o přešetření uvedeného případu a o odčinění křivd. Kromě jiného se jedná např. o návrh na jmenování řádným profesorem atd.

V ÚT ČSAV byl prof. Höschl vyzván k urychlené přípravě doktorské disertační práce. Po předběžném jednání na ČKVK byl předsedou komise 39-01-9 podán návrh na Českou komisi pro vědecké hodnosti o povolení zahájení a schválení oponentů disertační práce. Toto schválení bylo uděleno 22. ledna 1990.

Ústav dále navrhl prezidentu ČSAV udělení Čestné zlaté plakety F. Křížíka prof. Höschlovi za zásluhy o technické vědy. V rehabilitačním řízení se pokračuje.

dne 25. 1. 1990

akademik L. Půst
předseda rehabilitační komise
ÚT ČSAV

Posudek na doktorskou práci z pera ředitele ÚT akademika Píchala.

Ceskoslovenská akademie věd
ÚSTAV TERMOMECHANIKY

Posudek Ústavu termomechaniky ČSAV
na doktorskou disertační práci Prof. Ing. Cyrila Höschla
"Neklasické kontaktní úlohy ve stavbě strojů"

Předkládaná disertace je tvořena souborem vybraných prací Prof. Höschla, zaměřených na vytváření analytických a numerických metod řešení kontaktních úloh. Nejde však o klasické kontaktní úlohy dotyku dvou, zpravidla geometricky jednoduchých těles, vycházející většinou z Hertzovy teorie, ale o řešení problémů tuhosti, tření a útlumu ve složitých konstrukčních uzlech a soustavách, kdy oblast, popř. kvalita kontaktu jednotlivých částí soustavy se mění se zatížením a řešení vede na problémy nelineární.

Jde o práce řešené převážně v rámci úkolů státního plánu základního výzkumu, avšak motivované praktickými potřebami průmyslových podniků, zejména některých závodů s.p. Škoda Plzeň. Výsledky řešených problémů, dovedené až k vytvoření algoritmu počítačového zpracování a k prakticky využitelným závěrům, byly výrobními podniky převzaty a staly se podkladem pro návrh či pro posouzení spolehlivosti nově vyvíjených strojů a konstrukcí.

Práce s její výsledky jsou proto vysoce aktuální z hlediska současných i perspektivních potřeb naší praxe. Přináší originální poznatky, chybějící ve světové literatuře a přitom nezbytné jako návrhové a výpočtové podklady pro konstruktéry nových strojů a zařízení. Předkládaná disertace je jednoznačně tvůrčím přínosem disertanta; podíl několika dalších spolupracovníků má pouze okrajový charakter, daný zpravidla účastí při numerickém nebo technickém zpracování jednotlivých úloh.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem a k nesporně vysoké vědecké úrovni předkládané práce i celého životního díla Prof. Höschla vedení ústavu termomechaniky ČSAV plně doporučuje kladné vyřízení jeho žádosti o přijetí disertace k obhajobě pro získání vědecké hodnosti doktora technických věd.

V Praze 10. ledna 1990

akademik
ředitel ústavu

Závěr rehabilitačního řízení v Liberci. Datum narození je chybně. Omluva – první část dokumentu.

VYSOKÁ ŠKOLA STROJNÍ A TEXTILNÍ, nositelka Řádu práce

461 17 LIBEREC I., Hálkova 6

Telefon : 25441-5

IČO : 022 799

12.2.1990

V Liberci dne

Naše značka :

Závěr rehabilitačního řízení na základě výnosu MŠMT ČSR
čj. 10 269/90-14 ze dne 6.1.1990 v záležitosti

Prof. Ing. Cyrila H ö s c h l a ,
nar. 5.4.1925,
Ústav termomechaniky ČSAV Praha,
Dolejšková 5
182 00 Praha 8

Prof. Ing. Cyril H ö s c h l pracoval na Vysoké škole
strojní (později VŠST) od roku 1957. Ve funkci vedoucího ústa-
vu pružnosti a pevnosti a později už jako vedoucí katedry me-
chaniky, pružnosti a pevnosti, vybudoval základy předmětů před-
nášených v jednotlivých oborech: pružnost a pevnost, nauka o
kmitání, tvarová pevnost, pevnost tenkostěnných konstrukcí.
Je autorem skript většiny těchto předmětů a autorem celostát-
ní učebnice Pružnost a pevnost ve strojnictví, která vyšla
v roce 1971.

Během svého působení na katedře rozvíjel a podporoval spo-
lupráci s praxí a s ní spojenou vědeckovýzkumnou činnost, kte-
rá navazovala na potřeby podniků v oblasti Liberecka i mimo ní
a působila jako zpětná vazba pro vlastní výukový proces. Vždy
kladně působil morálně a odborně na své spolupracovníky na ka-
tedře i na celé škole.

Podílel se na vedení VŠST v letech 1960 - 1966 ve funkci
prorektora pro vědeckovýzkumnou činnost a zahraniční styky
a v letech 1966 - 1969 ve funkci děkana strojní fakulty. Jako
děkan strojní fakulty měl výrazný podíl na vypracování moder-
ních učebních plánů výchovy strojních inženýrů, které dávaly
inženýrovi široký rozhled v problematice oboru a které absol-
venti dosud vysoce oceňují.

Editorova vsuvka proto, aby mohla být uvedena předmluva ke skriptům, zmíněným v předchozím dokumentu. Kromě dobře míněných rad studentům, jak studovat, kterým kantoři hluboce věří, avšak studenti je nečtou, je tam v posledním odstavci zmínka o neslavném osudu Höschlových skript vydaných dříve.

Pružnost a Pevnost I

Prof. Ing. Cyril Höschl, DrSc.

Vysoká škola strojní a textilní v Liberci

Fakulta strojní, Katedra pružnosti a pevnosti

Liberec 1992

Náklad 600 výtisků, cena 28,- Kčs

PŘEDMLUVA

Skripta jsou studijní pomůckou, nemohou plně nahradit učebnici. Látka je zde probírána jenom v základních rysech, nezbytných k dalšímu studiu. Student by měl výklad ve skriptech – pokud je to možné – konfrontovat i s jinou literaturou, zejména s učebnicemi, a to i cizojazyčnými. Studium literatury si rozšíří svůj obzor, osvojí si cizí terminologii a získá větší sebedůvěru.

Zásadně je nutné, aby se student neomezil na pouhé čtení a aby se nic zbytečného neučil z paměti. Skripta z exaktních přírodních oborů se musí studovat s tužkou a papírem v ruce, látku je třeba promýšlet a postup řešení sledovat podle logických souvislostí. Veškerá odvození by si měl student samostatně zopakovat; látku, kterou pochopil, by měl umět jinému samostatně vykládat. Ke kontrole, jak dalece student látku zvládl, jsou do textu zařazeny úlohy s kontrolními výsledky, které zčásti přinášejí i nové poznatky a stávají se zdrojem zkušeností. Řešení těchto úloh by mělo být nedílnou součástí studia.

Výběr látky je diktován počtem výukových hodin předmětu a nikoli tím, co by měl absolvent vysoké školy při nástupu do praxe z tohoto předmětu znát. Autor se proto omlouvá, že v nich zájemci možná nenajdou všechno, co očekávali. Ale snad není ani tak důležité, co všechno se student z daného předmětu naučí, jako spíše jak se to naučí. To neznamená, že by se zřejmě disproporce ve studijních plánech neměly odstraňovat a že by dnešní rozsah výuky tohoto předmětu postačoval soudobým potřebám strojních inženýrů.

Před dvaceti lety byla skripta a učebnice v knihovním fondu VŠST v Liberci, která jsem buď napsal nebo se na nich podílel, nařízením rektorátu stažena a zlikvidována; který student zapůjčenou publikaci nevrátil, zaplatil několikanásobek prodejní ceny jako trest. Sotva co jiného lépe svědčí o tehdejšímu stavu mysli těch, kteří zde po mnoho let řídili vysokoškolskou výchovu a vzdělávání. Dnes se tedy skripta ve zcela novém znění vracejí opět do rukou studentů. Věřím, že tentokrát studenty, učitele i skripta potká příznivější osud.

Cyril Höschl

Omluva z Liberce, druhá část dokumentu.

- 2 -

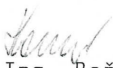
Prof. Höschl byl výborným pedagogem s odborně i metodicky dokonale propracovaným cyklem přednášek. Největší význam prof. Höschla v jeho pedagogické činnosti spočívá v působení jeho osobnosti na posluchače. Mnozí studenti v něm spatřovali vzor člověka, kterému se chtěli podobat, a to je většinou vedlo k tomu, že začali intenzivněji pracovat na svém odborném vzdělání, na všestranném rozvoji své osobnosti, byli formováni morálně. Prof. Höschl má vysokou úroveň i z hlediska všeobecného humanitního vzdělání, což rovněž přispívalo k harmonickému rozvoji studentů - techniků, kteří mají sklon k technokratickému způsobu vidění světa.

V roce 1970 byl prof. Höschl vyloučen z KSČ, později jmenován v "Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII.sjezdu KSČ v okrese Liberec" a v roce 1971 musel opustit Vysokou školu strojní a textilní v Liberci. I když by se byl jistě podílel významně na vedení celé školy a katedry mechaniky, pružnosti a pevnosti, je především nesmírná škoda, že mu bylo téměř 20 let zabráněno v působení na studenty.

Vedení školy a rehabilitační komise VŠST potvrzuje pravdivost všech skutečností uvedených v dopise Prof. Ing. Cyrila Höschla rehabilitační komisi při ÚT-ČSAV v Praze ze dne 15.12. 1989 a plnou oprávněnost z toho vyplývajících nároků.

Současné vedení Vysoké školy strojní a textilní v Liberci vyslovuje hluboké politování nad nesprávným jednáním tehdejšího vedení školy, omlouvá se Prof. Ing. Cyrilu Höschlovi a bude usilovat o alespoň částečnou nápravu křivd.

Provedené rehabilitační řízení nevylučuje, aby prof. Höschl uplatnil všechny další právní prostředky podle obecně závazných právních předpisů, zejména podle zákona č. 58/1989 Sb.

Prof. Ing. Bořivoj Hanuš, DrSc.
předseda rehabilitační komise

Prof. RNDr. Bohuslav Stříž, DrSc.
rektor VŠST

Omluva z Ústavu termomechaniky (opis dokumentu).

Prof. Ing Cyril Höschl
Ústav termomechaniky ČSAV

V Praze dne 30. 5. 1990

Vážený pane profesore,

rehabilitační komise ÚT ČSAV projednala Váš dopis ze dne 15. 12. 1989 a ještě do konce minulého roku zahájila přešetřování Vašeho občanského a pracovního postihu. Vyžádala si především vyjádření rehabilitační komise VŠST v Liberci, jako zdroje Vašeho postihu a zahájila i další akce, které mají odstranit i pozdější důsledky tohoto postihu.

Rehabilitační komise konstatovala, že za podporování progresivních změn v roce 1968 jste byl vážně postižen ve svém pracovním růstu i v osobním životě nespravedlivým hodnocením OV KSČ v Liberci a VŠST v Liberci. Toto naše konstatování je zcela podpořeno závěrem rehabilitačního řízení na VŠST, ve kterém se plně uznává nespravedlivost tehdejšího postupu vůči Vám. Současné vedení Vysoké školy strojní a textilní vyslovuje hluboké politování nad nesprávným jednáním dřívějšího vedení školy a sděluje, že Vaše převedení z mimořádného na řádného profesora se automaticky uskutečnilo 1. 9. 1980 dle vysokoškolského zákona č. 39/1980 Sb. § 102.

Rehabilitační komise ÚT ČSAV Vám na základě těchto podkladů a vlastního vyšetření vyslovuje plně morální zadostiučinění, a aby důsledky na Vás učiněné křivdy, i když nezaviněné v ÚT ČSAV byly minimalizovány, navrhla ve spolupráci s vedením ÚT ČSAV udělit Vám čestnou zlatou plaketu F. Křížíka za zásluhy o rozvoj technických věd k Vaším 65-tým narozeninám a zasadit se o urychlené řízení k udělení vědecké hodnosti doktora technických věd.

Oba tyto návrhy byly kladně přijaty na příslušných místech a jejich řízení úspěšně pokračuje již mimo oblast působnosti rehabilitační komise ÚT ČSAV, která tímto dopisem uzavírá rehabilitační řízení začaté na základě Vaší žádosti ze dne 15. 12. 1989.

Dovolujeme si Vám popřát do dalšího období klidnou a úspěšnou práci.

akademik Ladislav Půst
předseda rehabilitační komise ÚT ČSAV

Členové:

Ing. Jan Blaha, CSc.

Ing. Jaromír Příhoda, CSc.

Ing. Přemysl Urbánek, CSc.

Jaroslav Fígr

Vědeckou hodnost doktora technických věd mohl obhájit až v roce 1990. Tehdy byl také zvolen předsedou vědecké rady Ústavu termomechaniky AVČR, kde působil po dvě volební období.

VYSOKÁ ŠKOLA STROJNÍ A TEXTILNÍ, nositelka Řádu práce

461 17 LIBEREC I., Hálkova 6

Telefon : 25441-5

IČO : 022 799

V Liberci dne12.2.1990.....

Naše značka :

Vážený pane akademiku,

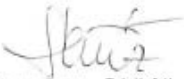
s odvoláním na Váš dopis ze dne 23.1.1990 Vám příloženě zasílám "Závěr rehabilitačního řízení v záležitosti Prof. Ing. Cyrila H ö s c h l a .

Otázku řádné profesury jsem projednal s prof. Höschlem dne 2.2.t.r. při jeho návštěvě naší vysoké školy. Podle vysokoškolského zákona č. 39/1980 Sb., § 102 se řádní a mimořádní profesori jmenování přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stali dnem 1.9.1980 profesory.

Vedení Vysoké školy strojní a textilní v Liberci požádalo prof. Höschla o externí spolupráci ve výuce a o členství ve vědecké radě školy. Jsme rádi, že to prof. Höschl přijal.

Kopii závěru rehabilitačního řízení prof. Höschlovi zasíláme.

S pozdravem

Prof. RNDr. Bohuslav Stříž, DrSc
rektor

Příloha: 1

Vážený pan
Akademik Ladislav P ů s t ,
předseda rehabilitační komise ÚT ČSAV

Dolejšková 5
182 00 Praha 8

Udělení Čestné zlaté plakety Františka Křížíka. (opis dokumentu).

Vážený pan
akademik A. Delong,
místopředseda ČSAV,
Národní 3
111 42 Praha 1
84/90 N

V Praze dne 11. 1. 1990

Vážený pane místopředsedo,

dne 6. 4. 1990 se dožije 65ti let významný čs. odborník v oboru mechaniky pevných těles, prof. C. Höschl, vedoucí vědecko-technický pracovník našeho ústavu. K tomuto jubileu mu bylo na základě našeho návrhu dřívějším presidiem ČSAV schváleno udělení stříbrné oborové plakety ČSAV F. Křížíka za zásluhy o rozvoj technických věd.

Důvodem proč jsme navrhli udělení nižšího stupně uznání jeho zásluh tj. stříbrné oborové plakety - bylo krajně nepříznivé stanovisko vyšších orgánů KSČ k jeho postojům v r. 1968, za něž byl ze strany, jako tehdejší prorektor VŠST v Liberci vyloučen a později tvrdě persekčován. Na zásah vyšších stranických míst byl též v r. 1985 u příležitosti jeho šedesátiletého životního jubilea náš návrh na udělení stříbrné medaile zamítnut a změněn na předání pouze pozdravného dopisu místopředsedy ČSAV.

Jsmo toho názoru, že dnes, kdy by o udělení čestné plakety měly rozhodovat pouze odborná úroveň a skutečné zásluhy o rozvoj čs. vědy navrhovaného pracovníka, by bylo zcela na místě udělit prof. Höschlovi k jeho 65tým narozeninám

Čestnou zlatou plaketu F. Křížíka.

Jedná se totiž o pracovníka zcela mimořádných osobních a odborných kvalit a udělení čestné plakety uvedené úrovně by bylo nesporně přiměřenějším oceněním jeho celoživotní činnosti.

Žádáme Vás proto, vážený pane místopředsedo, o laskavé přezkoumání rozhodnutí dřívějšího presidia ČSAV v tom smyslu, aby prof. Höschlovi byla udělena zlatá oborová plaketa. Za Vaši osobní podporu v této záležitosti Vám předem upřímně děkujeme.

S pozdravem

akademik L. Půst
předseda rehabilitační komise

akademik M. Píchal
ředitel ústavu

Höschlův dopis děkanovi VŠST doc. Ing. Miroslavu Malému, CSc., týkající se udělení vyznamenání při příležitosti šedesátiletého trvání tamní vysoké školy. Hlavně však o poslání školy a o vztahu ke studentům ...

Vážený pane děkane.

Vracím se k Vašemu poslednímu dopisu. Rád bych Vás znovu ujistil, že si Vás nesmírně vážím. Myslím, že jsem našel ve Vás někoho blízkého, který chápe poslání liberecké vysoké školy, jak jsem je chápal kdysi já. Snad se na mne nezlobíte, že jsem nepřijel na slavnost Vaší fakulty k 60. výročí vysoké školy. Bylo by se spíše hodilo, aby mne pozval rektor, neboť ve své poslední funkci na vysoké škole jsem byl externím členem vědecké rady školy a nikoli fakulty. Jenže tam jsem nebyl pozván. To má asi své důvody v postojích, které jsem tenkrát zastával.

Znovu zdůrazňuji, že v tom nebyla nevážnost k Vaší slavnosti. Bylo by jistě trapné, kdybych musel pro náhlou zdravotní indispozici jednání opustit právě tehdy, kdy by některý z řečníků přednášel své laudatio. Mohl by si myslet, že je to projev mého nesouhlasu s tím, co říká. To by byla trapná situace, které jsem se chtěl vyhnout.

Vracím se k dnešnímu tématu. Myslím, že oba cítíme, kde byla největší zvláštnost liberecké vysoké školy, která z ní mohla učinit školu nikoli výběrovou, ale elitní. Totiž přiměřená velikost školy, která umožňovala takové sblížení pedagogů a studentů, které jiná škola v naší republice nemůže poskytnout. To souvisí s přírodními podmínkami Liberce a jeho okolí.

Vždy jsem kladl důraz na individuální přístup ke studentům, který může vzniknout jen tehdy, setkáváme-li se s nimi – samozřejmě osobně – nejen u zkoušky, ale také při jiných společenských příležitostech. Spoléhat se na testy a jejich mechanické vyhodnocení, jak je to dnes všude preferováno jako „objektivní metoda“, považuji za velkou chybu. Tady se škola vzdává své povinnosti vychovávat, nejen učit. Jedním slovem „vzdělávat“. Elitní škola ovšem vyžaduje elitní učitele.

Dostávám mnoho důkazů o tom, že moje pedagogická práce založená na tomto sblížení přinesla své ovoce. Koncem roku 2012 jsem dostal jeden z nejkrásnějších dopisů, které stále ještě dostávám od svých bývalých studentů a studentek. Šlo o dívku, která je dnes důchodkyní a babičkou, ale která byla vynikající odbornicí na pevnostní problematiku ve stavbě potravinářských a chemických strojů a potrubních systémů. Její manžel byl rovněž mým studentem a dosáhl vynikajících výsledků v oboru teorie skořepin, takže byl uznávaným odborníkem a měl nejlepší předpoklady k akademické dráze. Zemřel však předčasně, v nejlepším rozkvětu svých sil. Nuže, ta babička mi napsala, že původně vůbec nechtěla na naší strojní fakultě studovat, ale že ji k tomu přiměli rodiče, protože se z kádrových důvodů nemohla na jiné škole uplatnit. U nás byla přijata, protože byl nedostatek studentů. Já jsem jí však ukázal, že pružnost a pevnost může být zajímavý obor. „Vy jste to byl, kdo způsobil, že jsem celý život svou práci milovala,“ napsala.

Dověděl jsem se, že jste neuspěl v konkursu na další období děkanské funkce, že zvítězil protikandidát z oboru strojírenské technologie, který - pokud jsou mé informace správné - preferuje další rozšiřování školy, a tím ji bude dále vzdalovat vzoru, kterému bych dával přednost já sám. Důvody jsou zřejmé a souvisejí se systémem, jakým jsou dnes naše vysoké školy řízeny a posuzovány.

Považoval jsem proto za nutné se k Vašemu dopisu vrátit a znovu Vás ujistit, že si Vás trvale vážím jako mimořádné osobnosti.

Se srdečným pozdravem Váš

Cyril Höschl

V Praze dne 12. ledna 2014

Odborná a pedagogická činnost

Höschlovy odborné aktivity, často zaměřené na spolupráci s průmyslem, dokumentuje 35 výzkumných zpráv, 23 technických zpráv a 161 článků (včetně skript a knih), dále jedna celostátní učebnice, vysokoškolská skripta a několik monografií, jichž je autorem, spoluautorem nebo překladatelem. V šedesátých letech byl recenzentem časopisu Applied Mechanics Reviews. Přispěl rovněž mnoha pojednáními do Bulletinu České společnosti pro mechaniku. V roce 2000 redigoval objemnou knihu Historie ČKD a rodiny Kolbenů, kterou vydal závod ČKD DIZ jako svou reprezentativní publikaci. Seznam publikovaných prací je v kapitole 7, nazvané Seznam publikací.

Jeho pedagogických schopností využil Ing. Vladimír Václavík, který v Domě techniky Československé vědeckotechnické společnosti (ČSVTS) organizoval výukové semináře ze stavby strojů. Když ho profesor Höschl upozornil na svůj zákaz pedagogického působení, odpověděl: Já nic nevím a Vy mi nic neříkejte. A tak mohl profesor Höschl – za tichého souhlasu vedení Ústavu termomechaniky – uspořádat 22 seminářů a k nim vydat stejný počet skript.

Seznam Höschlových publikací vydaných ČSVTS:

1. Maticové metody v pevnostních výpočtech 1, 1973
2. Maticové metody v pevnostních výpočtech 2, 1974
3. Maticové metody v pevnostních výpočtech 3, 1974
4. Úvod do metody konečných prvků, 1976
5. Modifikace pevnostních výpočtů pro malé digitální počítače, 1976
6. Rázová pevnost těles, 1977
7. Maticový počet, 1978
8. Základní principy a zákony mechaniky kontinua 1, 1978
9. Principy a zákony mechaniky poddajných těles 2, 1978
10. Netriviální chyby a paradoxy v mechanice a pružnosti, 1980
11. Využití malých počítačů pro práci konstruktéra, 1981
12. Únava materiálu při periodickém zatěžování, 1981
13. Únava materiálu při náhodném zatěžování, 1982
14. Užití malých počítačů v dynamice soustav, 1983
15. Mezní plastické stavy, 1983
16. Vznik náhlého lomu, 1984
17. Nové směry ve využití metody konečných prvků, 1984
18. Ohyb a krut ve složitých soustavách, 1985
19. Kontaktní úlohy a lisované spoje, 1985
20. Vliv teploty na napjatost a pevnost částí, 1986
21. Fyzikální a matematické modely, 1988
22. Nelineární modely v mechanice neformovatelných těles, 1988

Texty jsou dodnes aktuální – po celkové revizi byly převedeny do formátu pdf a jsou k dispozici na [webových stránkách České společnosti pro mechaniku](#).

Profesor Höschl byl po mnoho let členem redakční rady nyní již zaniklého časopisu STROJÍRENSTVÍ, byl členem redakční rady STROJNÍCKÉHO ČASOPISU vydávaného v Bratislavě. Byl vyznamenán zlatou plaketou Františka Křižíka AVČR, zlatou plaketou Technické university v Košicích, kde byl jmenován čestným členem vědecké rady tamní strojní fakulty, Čestnou plaketou Čs. společnosti pro mechaniku a Pamětní plaketou Strojní fakulty TU v Liberci. Obdržel též medaili Asociace strojních inženýrů s portrétem Leonarda da Vinciho a Hlávkovu cenu.

Prof. Höschl se synem Cyrilem při předání Hlávkovy ceny

Česká společnost pro mechaniku

Prof. Höschl byl u založení Společnosti v roce 1966. Později napsal do Bulletinu České společnosti pro mechaniku (3/2011) následující příspěvek.

Vzpomínky na rané období činnosti naší Společnosti

Tento příspěvek je určen především mladším členům naší Společnosti, kteří mají velmi často jenom mlhavé a nepřesné představy o politickém systému, ve kterém jsme v době založení naší Společnosti žili. Nebudu je unavovat podrobnostmi, spíše na jednom humorném příběhu ozřejmím důležitý pojem tzv. demokratického centralismu, který platil jak u nás, tak v Sovětském svazu, což byl náš vzor.

Počátkem šedesátých let minulého století jsem byl coby prorektor pro vědu a výzkum liberecké vysoké školy vyslán do Sovětského svazu. Navštívil jsem tehdy Moskvu a Leningrad. Krátce před návratem jsem v leningradském luxusním obchodě koupil náramkové hodinky jako dárek pro svého staršího syna k jeho nedalekým narozeninám. V prodejně mi tyto hodinky uvedli do chodu, předvedli a zabalili. Po svém návratu do Moskvy jsem se rozhodl, že je budu udržovat v chodu, a chtěl jsem je natáhnout. Zjistil jsem, že to nejde. Navštívil jsem proto ještě za svého moskevského pobytu záruční opravnu, kde hodinář zjistil, že není schopen hodinky opravit. Vyměnit mi je nemůže, protože to bych musel zpátky do Leningradu. Takže k jejich výměně potřebuji povolení Inspekce kvality, jež sídlí v budově ministerstva lehkého průmyslu. Hodinář mne doprovodil do velké kanceláře vedoucího opravny, který mne k dalšímu jednání na ministerstvu vybavil patřičným doporučením, napsaným červenou pastelkou do záručního listu. Pochopil jsem, že souhlas k výměně mi mohla udělit jenom ministerská inspekce jakožto nejvyšší instance v této záležitosti. Ta je však pouhým vrcholem pyramidy. Proto jsem byl odtud s patřičným rozhodnutím poslán na nějaké podřízené ředitelství a odtamtud i na další stupňovitě podřízená různá ředitelství, postupně vždy na nižší a nižší úrovni, až jsem se – značně vyčerpan – dostal na předposlední úroveň. To už bylo po úředních hodinách. Byla tam však nějaká mladá úřednice a ta mi zavolala svého šéfa, který se za chvíli skutečně dostavil. Byl značně mrzutý a jen povrchně vyslechl mou prosbu. Se slovy „Je třeba sepsat žádost“ odešel do své kanceláře a čekal, až jsem vyhotovil písemnou žádost. Pak této žádosti laskavě vyhověl a zeptal se, v kterém hotelu bydlím. Podle toho mi našel adresu blízké prodejny hodinek, což byla poslední instance, která mi měla moje neopravitelné hodinky vyměnit za funkční. Když jsem tam dorazil, zavolala prodavačka svou vedoucí a ta mi řekla, že hodinky vyměnit nemůže, protože je nemá. „Tak mi vraťte peníze,“ řekl jsem. „To nemohu, to byste musel mít na tomto papíře napsáno, že Vám mám vrátit peníze.“ Nakonec jsme se dohodli a vedoucí prodejny mi vyměnila hodinky za jakési samonatahovací *podpultovky*, když jsem byl ochoten rozdíl v ceně doplatit. Taková je podstata demokratického centralismu: pravomoc je soustředěna na nejvyšším místě a všechna podřízená místa mají právo s rozhodnutím vrcholného orgánu souhlasit a povinnost jeho pokyny realizovat. A pokud se vyskytnou překážky, mohou uplatnit svou vynalézavost a překážky odstranit nebo dokonce obejít.

Je tedy pochopitelné, že Československá společnost pro mechaniku (ČSSM) byla založena z podnětu nejvyšších orgánů tehdejší Československé Akademie věd (ČSAV) a ustavující shromáždění bylo předem důkladně připraveno. Jeho úkolem bylo vše schválit a se vším souhlasit. Konalo se 31. 3. 1966 v bývalém klášteře v Emauzích. Stalo se tak však v mírně liberálním období předcházejícím Pražskému jaru, takže pozvaní odborníci byli naštěstí vybíráni mnohem spíše podle odborných předpokladů než podle politického klíče. Při ČSAV byly obdobně založeny a centrálně řízeny i jiné vědecké společnosti a všechny byly začleněny do struktury, v níž se odrážela struktura samotného státního zřízení. Sám jsem se stal zakládajícím členem nejen ČSSM, ale také Československé společnosti pro nauku o kovech. Rozhodla o tom patrně má dosavadní odborná činnost a mé tehdejší kontakty s akademickou obcí.

Přípravnému výboru ČSSM předsedal matematik doc. dr. J. Polásek, CSc., schůzi řídil profesor Alois Myslivec, člen korespondent ČSAV. Předsedou řídicího orgánu byl akademik Jaroslav Kožešník, který přednesl programové prohlášení. Po něm vystoupil za slovenské kolegy akademik Ján Gonda. Byl schválen organizační řád a v něm uvedeny úkoly nového dobrovolného výběrového sdružení pracovníků v oboru mechaniky. K jejich plnění měla sloužit společná členská základna, vědecké konference, zahraniční vztahy a spolupráce s vysokými školami a dalšími vědeckými institucemi. O členství se mohli ucházet jen osvědčení pracovníci na základě doporučení dvou již registrovaných členů. Členský příspěvek byl stanoven na 15,- Kčs.

Slováci a Češi byly dva sobě rovné národy v jedné republice, ale z nich byli Češi rovnější. Takže ke každému československému ministerstvu v Praze bylo přiřazeno slovenské povereníctvo v Bratislavě. Proto se nelze divit, že Československá společnost pro mechaniku nezůstala dlouho sama. Dne 26. 1. 1967 dostala mladší sestřičku, Slovenskou společnost pro mechaniku (SSM), s předsedou akademikem Jánem Gondou. A protože Moraváci často obviňovali Čechy z pragocentrismu, byla o dva měsíce později založena v Brně ještě moravská pobočka ČSSM v čele s profesorem dr. Ing. Vladimírem Enenklem.

A nastalo Pražské jaro 1968. V jeho uvolněné, až euforické náladě bylo například možné, aby se Československá společnost pro mechaniku stala kolektivním členem Sociétés Française des Mécaniciens. Souhlas byl udělen všemi příslušnými složkami, věc dosud nebývalá. Přijímání nových členů bylo zjednodušeno, byli přijímáni členové jednak řádní, jednak mimořádní, jacísi čekatelé na řádné členství. Naši členové se také mohli většinou už bez velkých překážek účastnit evropských kolokvií pro mechaniku Euromech. Překážkou se však stávaly finanční prostředky. Doc. Polášek upozornil členstvo na závazné směrnice ČSAV, které značně omezovaly finanční možnosti vědeckých společností při ČSAV. Se změnami se nedalo počítat. Přes toto omezení poskytovala ČSSM významnou podporu svým členům při různých aktivitách. Na pravidelných schůzkách odborných skupin se prodiskutovaly problémy, pořádaly přednášky atd. Do vedoucích pozic byli demokraticky voleni zdatní odborníci. Pro naši vědeckou obec se otvíraly nové možnosti zejména rozšířením zahraničních styků.

Liberalizace dosáhla svého vrcholu na přelomu let 1968/1969. Bylo navrženo nové federativní uspořádání Společnosti. Měly existovat dvě zcela samostatné společnosti (ČSM a SSM) s jedním zastřešujícím orgánem (ČSSM), který by měl pouze čtyři členy, po dvou z každé z obou Společností. Tento návrh se nelíbil profesorovi Enenklovi, který požadoval, aby se Česká společnost pro mechaniku přejmenovala na Společnost pro mechaniku v Čechách a na Moravě. Také akademik Němec se přihlásil s námitkou, byl proti dvěma samostatným společnostem, a to z důvodů devizových. Na schůzi, která o námětu jednala, se přizvaný slovenský host nedostavil. Rozhodnutí bylo ponecháno nově zvolenému výboru, jehož členem jsem se stal i já.

Tzv. obrodný proces však pomalu končil. Činnost ČSSM byla normalizací postižena sice jenom nepřímo (někteří členové byli persekvovali na svých pracovištích), ale aktivita a náplň práce společnosti tím přece jen utrpěla. Bulletin společnosti vycházel až dosud jednou nebo dvakrát ročně. V roce 1974 vyšel Bulletin s půlročním zdržením, za což se redakce omluvila poukazem na nově přijaté závazné směrnice pro publikační činnost v rámci rezortních ministerstev. Jako další příklad postupného omezování kompetencí hlavních výborů vědeckých společností můžeme uvést, že v roce 1970 byl z rozhodnutí hlavního výboru honorář za přednášku domácího vědeckého pracovníka ve výši 115,- Kčs, u zahraničního pracovníka 200,- Kčs. O rok později upravilo ministerstvo financí tyto honoráře za dvouhodinovou přednášku pro tuzemského odborníka na maximum 75,- Kčs, za sylabus maximálně 35,- Kčs (honoráře však bylo nutno zdanit). Cizincům se přiznával honorář za přednášku 200,- Kčs, avšak jen tehdy, nebyl-li přednášející hostem nějaké organizace. V takovém případě nedostal nic, přednáška se považovala za projev vděku k hostitelské organizaci. Ani zpráva revizní komise za rok 1971 nepřinesla nic potěšujícího. Kolektivní člen oborový podnik ŠKODA dlužil smluvený finanční příspěvek za dva roky, své příspěvky nezaplátil každý čtvrtý člen společnosti. Příspěvek byl téhož roku zvýšen z dosavadních 15,- Kčs na 25,- Kčs, z čehož připadalo 5,- Kčs na vydávaný Bulletin.

Československá společnost pro mechaniku přenesla své těžiště do odborných skupin, jejichž schůze byly hojně navštěvovány. Sloužily nejen k získávání poznatků o tom, kam směřuje nejnovější vývoj vědního oboru, ale také k navazování bližších osobních kontaktů a k vzájemné výměně informací. Ty někdy přesahovaly rámec toho, co směla veřejnost vědět, např. zprávy o stavu devastovaného životního prostředí. Nový impuls dostala ČSSM po roce 1979, kdy byl zvolen nový hlavní výbor s předsedou doc. Ing. Jaroslavem Valentou, DrSc. Od roku 1980 vycházel Bulletin třikrát ročně. Poprvé se v něm objevily také pravidelně uveřejňované odborné příspěvky.

Po změně režimu roku 1989 prošla ČSSM novou krizí. Naráz se otevřely hranice, zavedla se směnitelná měna a změnil hodnotový systém. Naše Společnost se stala po rozdělení státu pouze Českou společností pro mechaniku, avšak rychle se zorientovala a soustředila na nové úkoly, především na podporu vědeckého dorostu. To ocenili i někteří slovenští kolegové, kteří zůstali dodnes jejími členy. To je však již jiná kapitola, která nepatří do raného období.

Díváme-li se s odstupem na rané období činnosti ČSSM a obecně všech vědeckých společností při

ČSAV, pak – podle mého mínění – jejich největší význam spočíval v prohloubení komunikace mezi skupinami odborníků stejného nebo podobného zaměření, ve vytváření příležitostí k vzájemnému poznávání a navazování přátelských vztahů mezi členy a v podpoře jejich činnosti. Komunikaci mezi nimi usnadňoval i nepravidelně vydávaný souhrnný adresář členů. Snad mi laskavý čtenář promine, když doplním svůj příspěvek o několik osobních vzpomínek, jež mají jen ilustrační a nikoli dokumentární význam. Omezím se jen na osobnosti, které už nejsou mezi námi, a to ještě ne na všechny. Zdůrazňuji, že tento příspěvek není žádným dokumentem, ale výběrem z osobních vzpomínek. Vynechám také ty, na něž vzpomínali jiní členové ČSM v nedávno vydaných Bulletinech.

Nejstarším členem společnosti, s kterým jsem měl tu čest navázat blízké osobní přátelství, byl profesor Jaroslav Šolín (1896-1986). Byl to gentleman starého vychování. Jednou se stalo, že jsme byli spolu s profesorem Emanuele Hájkem (1918-1991) pozváni do Bratislavy jako oponenti stejné práce. Shodou okolností jsme cestovali stejným spacím vozem a sešli jsme se na peronu Hlavního nádraží krátce před odjezdem. K mému překvapení měl profesor Šolín kolem jednoho oka nápadný monokl. Viděl mé rozpaky a hned mi vysvětlil, jak k tomu přišel. Navštívil v Praze se svou manželkou nějakou vinárnu. Když odcházeli, postavili se u šatny do řady. Před nimi byla nějaká žena, která sama vyzvedávala dva kabáty a klobouky a oblékala se. Profesor Šolín se nabídl, že jí kabát podrží. V tom okamžiku k němu přiskočil bůhví odkud galán oné dámy a vši silou profesora Šolína udeřil. Vzpomněl jsem na verš Viktora Dyka z raného období jeho tvorby: Ač galantnost je dobrá ctnost, přec muže časem hubí . . .

Dlouholetým předsedou ČSSM byl profesor Alois Myslivec (1898-1994), velká osobnost rovněž starého vychování, který se jen obtížně smiřoval s obdobím začínající normalizace. Viděl v ní nenormální poměry degradující úlohu vědeckých společností. Když se dověděl, že jsem nucen opustit dráhu vysokoškolského učitele, pozval si mne a nabídl mi, že mi dá dobrozdání hlavního výboru nebo přinejmenším předsedy ČSSM, jímž by mne podpořil. Dalo mi práci přesvědčit ho, že celá Akademie nezmůže nic proti rozhodnutí nového stranického tajemníka, který odolal charismatu *pomýlených* reformistů a dostal shora své úkoly. Byla by to byla škoda papíru.

Zcela jinou velkou osobností byl akademik Jaroslav Kožešník (1907-1997), vynikající odborník a přesvědčený marxista, který se ujal vedení Akademie v normalizačním období. Jednoznačně podpořil mé přijetí do Ústavu termomechaniky, jehož ředitelem byl člen korespondent Miroslav Píchal (1925-2010). Byl to můj vrstevník a kamarád z doby studií. Byl nestraník a neměl proto snadnou pozici. Proto se snažil získat a udržet podporu soudruha předsedy, kterého občas navštívil. Kožešník tenkrát pracoval na rukopisu své knihy Kmitání mechanických soustav. Byl to skutečně rukopis, doprovázený ručně kreslenými drobnými kresbami. Nevyhovoval tehdejší normám a žádná redakce, ani nakladatelství Akademie, by jej v této formě nemohla přijmout. Ačkoli byl akademik Kožešník v té době nejvyšším pánem celé Akademie, poctivost mu bránila zadat práci s přepisem rukopisu svému sekretariátu, protože šlo o jeho soukromou věc. Svěřil se řediteli Píchalovi, že na knize pracuje, aby se ze svých předsednických povinností nezbláznil. Nemůže však na knize pracovat dost soustředěně. Stalo se mu třeba, že jednu úlohu řešil dvěma různými metodami a došel k různým výsledkům a dosud neví proč. Náš ředitel mu ihned nabídl, že bych mu snad mohl s úlohou pomoci já a s přepsáním rukopisu a překreslením obrázků nějakí dobrovolníci z našeho ústavu. A Kožešník souhlasil. Dodržoval však štábní *kulturu*, takže nemohl o své úloze jednat přímo se mnou, musel jsem přijít pokaždé v doprovodu svého ředitele. Příčinu rozporu ve výsledcích se mi podařilo najít, a tak se rozvinula naše spolupráce na korekturách knihy. Využil jsem příležitosti a poděkoval mu za podporu při mém přijetí do akademického ústavu. *Ale prosím tě*, odpověděl Kožešník, *někdo přece musí mít rozum. Ostatně, vždyť jsi přeci také marxista*. Tato věta mne zaskočila, takže jsem na ni nedokázal odpovědět. Byl jsem marxistou asi jako filosof Sir Karl Popper. Na Marxově díle mi vadilo, že Marx nedokázal rozpoznat, jak jeho teorie povede nikoli k rozpuštění státu jako formy násilí, ale naopak k jeho utužení a k vytvoření totalitních režimů nebyvalé krutosti.

Nestorem mechaniky na Strojní fakultě ČVUT byl profesor Josef Šrejtr (1901-1968). Byl kdysi asistentem profesora Viktora Felbera (1880-1942), který byl za heydrichiády zatčen a popraven. Profesor Šrejtr se v oboru mechaniky tuhých těles stal po válce jeho pokračovatelem. I jemu bylo zatěžko vyrovnávat se na stará kolena s neúprosným pokrokem jak ve výpočetní technice (šlo o pouhý úsvit, prudkého vývoje počítačů se již nedožil), tak v politickém dění, které – pokud to šlo – ignoroval. Stalo se například, že na jedné konferenci v Liblicích přednášel o jisté autonehodě, kterou rozebíral z hlediska mechaniky, a o příslušnicích Věřejné bezpečnosti, kteří nehodu vyšetřovali, mluvil jako o *četnicích*. Posluchači se zasmáli a nikdo ho neudal. Mimo chodem, jednou měl na liblickém zámku předsedat dopolednímu jednání. V Praze

však zaspal a nestihl zvláštní autobus, který odvážel ostatní účastníky konference. Snažil se své pochybení napravit a vzal si taxíka. Posadil se, řekl, aby ho řidič odvezl do Liblic, a začal podřimovat. Probral se, až když bylo jeho taxi v Liblicích, avšak nikoli u Mělníka, ale u Českého Brodu.

Profesor Šrejtr si ovšem uvědomoval, jaké nebezpečí mu hrozilo, kdyby někdo zneužil jeho bezelstné upřímnosti, a myslím, že se toho i bál. Avšak jeho povaha mu bránila někomu *à priori* nedůvěřovat. A tak, když jsem s ním a několika dalšími pedagogy seděl kdysi po jedné konferenci u společného stolu, vyprávěl všem tuto anekdotu: *Jestlípak víte, že sputnik je první satelit, který se odpoutal, a než by se vrátil, tak raději shořel?*

Jinou výraznou osobností, která se také zasloužila o naši Společnost, byl Otakar Daněk (1921-2007). V době, kdy jsme se sblížili, pracoval už v Ústavu termomechaniky ČSAV, kam jsem též nastoupil. Měl přímou, otevřenou povahu, takže – podobně jako já – mohl obhájit tzv. *velký doktorát* (DrSc.) až po listopadu 1989. Přesto se mu podařilo navázat přímou spolupráci s Francií, jmenovitě s Besançonem, do které se pak zapojili i další pracovníci ústavu. Byl velice náročný k jiným i k sobě. Mně například vytkl, že jsem v nějaké práci převzal z modernější literatury název pro obdélníkovou matici *matice 3×4* místo správného názvu *matice typu (3,4)*, jak to roku 1967 navrhl J. Schmidtmayer a matematická obec to přijala. Sám své práce piloval až do nejmenšího detailu. Pracoval starou technikou, vyhotovoval nejprve strojopis na starém psacím stroji, z něhož pak vystříhoval partie, které se mu nelíbily, nebo vlepoval vsuvky. Pro něho platilo rčení *stručnost – sestra talentu*. Věty musely být přesné, srozumitelné a zároveň co nejstručnější. Těmito zásadami se řídil i při svých přednáškách, takže bylo někdy obtížné jeho myšlenky beze zbytku sledovat. Jednou se stalo, že cestou na svou přednášku zapomněl v metru aktovku s blanami připravenými pro zpětný projektor. Proto byl nucen použít místo připravených vzorců a formulací křídou a tabuli a všechno pro posluchače *z jedné vody načisto* odvozovat. Dokázal to bez chyby, a také to bylo po prvé, kdy jeho živému výkladu bylo možno stoprocentně porozumět.

Posledním, na koho v tomto příspěvku vzpomeneme, je akademik Jaroslav Němec (1921-2005). Znali jsme se poměrně důvěrně necelých pětapadesát let. Nejvíce vzpomínek mám na něho z let, kdy jsme oba pracovali v tehdejší ČKD Sokolovo, později ČKD Lokomotivka a dnes *Sazka aréna*. To ovšem naše Společnost ještě neexistovala. Protože o něm vyšlo mnoho článků u příležitosti různých jubileí a vyznamenání a dokonce jedna biografická publikace, přidám k jeho mediálnímu obrazu pouze drobnou vzpomínku.

Jednoho dne jsme měli oba vystoupit na nějaké konferenci v Plzni. Bylo to někdy na podzim, panovalo již dosti chladné počasí. Akademik Němec se přesto rozhodl spojit cestu s návštěvou Horaždovic, svého rodiště. Na cestu s sebou bral i manželku. K tomu, aby mu prezidium Akademie přidělilo služební vozidlo, potřeboval je lépe využít. A tak mne pozval jako spolucestujícího. Sešli jsme se u jeho domu na Letné. Němec měl slušivý šedivý plášť s persiánovým límcem a černý klobouk se širokou krempou, což byl pro něho charakteristický znak, připomínající, že nebyl jen vědcem, ale také umělcem – malířem. Také jeho manželka byla vkusně oblečena. A jak nastupovali do auta, šel kolem náhodný proletář, přistoupil k akademiku Němcovi a zeptal se: *Čto ty, buržuji?* Akademik Němec se tomu zasmál a podíval se na mne, aby se přesvědčil o tom, že věc chápu stejně. A vyrazili jsme. Cestou jsme toho mnoho nenahovořili, protože Němec vytáhl blok papíru a tužku a začal koncipovat svou přednášku. Vysvětloval dosud hojně užívaný pojem *součinitele bezpečnosti* jako poměr meze pevnosti nebo meze kluzu k největšímu napětí vypočítanému podle vhodné hypotézy a dokazoval jeho neužitečnost, překonanou výpočtem spolehlivosti spolu s teorií mezních stavů podle provozních podmínek. Svou přednášku doprovodil i číselnými příklady, přičemž neměl s sebou ani kalkulačku. Uměl výborně a rychle počítat a vystačil si jen s tužkou a papírem. Než jsme dojeli do Plzně, byl s přednáškou hotov.

Hotov jsem i já se svými vzpomínkami a prosím ty, na které se nedostalo, za odpuštění.

Významnou částí publikací profesora Höschla jsou příspěvky, které po léta psal a uveřejňoval v Bulletinu České (dříve Československé) společnosti pro mechaniku. Jsou to s erudicí, nadhledem psané eseje věnované významným vědeckým osobnostem, historii mechaniky a matematiky, mechanickým paradoxům, chytákům, a neočekávaným vysvětlením některých dějů kolem nás. Lehký styl, s nímž jsou tyto příspěvky psány, nikdy není na úkor matematické korektnosti výkladu. Pro publikované články je charakteristická

snaha autora přijít věcem na kloub. Plný text příspěvků je na adrese [České společnosti pro mechaniku](#).

- Étos a pravda v dějinách mechaniky
- Newtonovo jablko
- Rovnováha ve statice, dynamice a termodynamice
- Jak daleko je dnešní mechanika od Babylonské věže?
- Rozumějí fyzikové klasické mechanice?
- Jsou Newtonovy zákony základem mechaniky pevných těles?
- Tajemství Bernoulliho rovnice
- Síly a energie v mechanice soustav
- Principy superpozice v mechanice poddajných těles
- Odkaz hraběte Adhémara Jeana Clauda Barrého de Saint-Venanta dnešku
- O rázovém namáhání těles
- Erozivní účinek dopadajících kapek
- Theodore von Kármán a vlnění v elasto-plastických tělesech
- O suchém tření v mechanice soustav
- O práskání bičem a chytání ryb na udici
- O jednom experimentu barona Eötvöse
- O jednom paradoxu v mechanice tuhých těles
- Bouassüv-Sardův regulátor
- Humor a hračky v učebnicích mechaniky
- Rozbalování svitku střešní krytiny
- Příběhy dvou malých vodních elektráren
- Pohyb na vzduchovém polštáři
- Historie variačního počtu
- Invariantní variační úlohy Emmy Noetherové
- Věty o reciprocitě jako mocný nástroj analýzy
- O třech způsobech výkladu Gaussovy integrační formule
- Diskrétní a kontinuální modely
- O společném základu numerických a analytických metod teorie pružnosti
- Elastická stabilita z hlediska statiky a dynamiky
- Lagrangeova funkce v newtonovské a relativistické mechanice
- Detektivka s dobrým koncem
- České vysoké školy ve dvacátém století
- Tak to skutečně bylo

Samy názvy příspěvků slibují zajímavé čtení.

Jeho články, uveřejněné v Bulletinu Společnosti, se staly podkladem pro knižní vydání publikace, Höschl, C.: Eseje o mechanice. Nakladatelství Bor, Liberec, 2009, ISBN 978-80-7372-455-9.

V jednom ze svých e-mailů (From Cyril Höschl, 2014-06-27 19:09 to M. Okrouhlík) prof. Höschl připomíná zásluhy tehdejšího děkana VŠST doc. M. Malého, který k vydání Esejů o mechanice přispěl tím, že z prostředků fakulty zakoupil jejich podstatnou část, a tím hospodářsky sanoval nakladatelství BOR. Prof. Höschl píše, že by byl nerad, kdyby se na tuto jeho zásluhu zapomnělo.

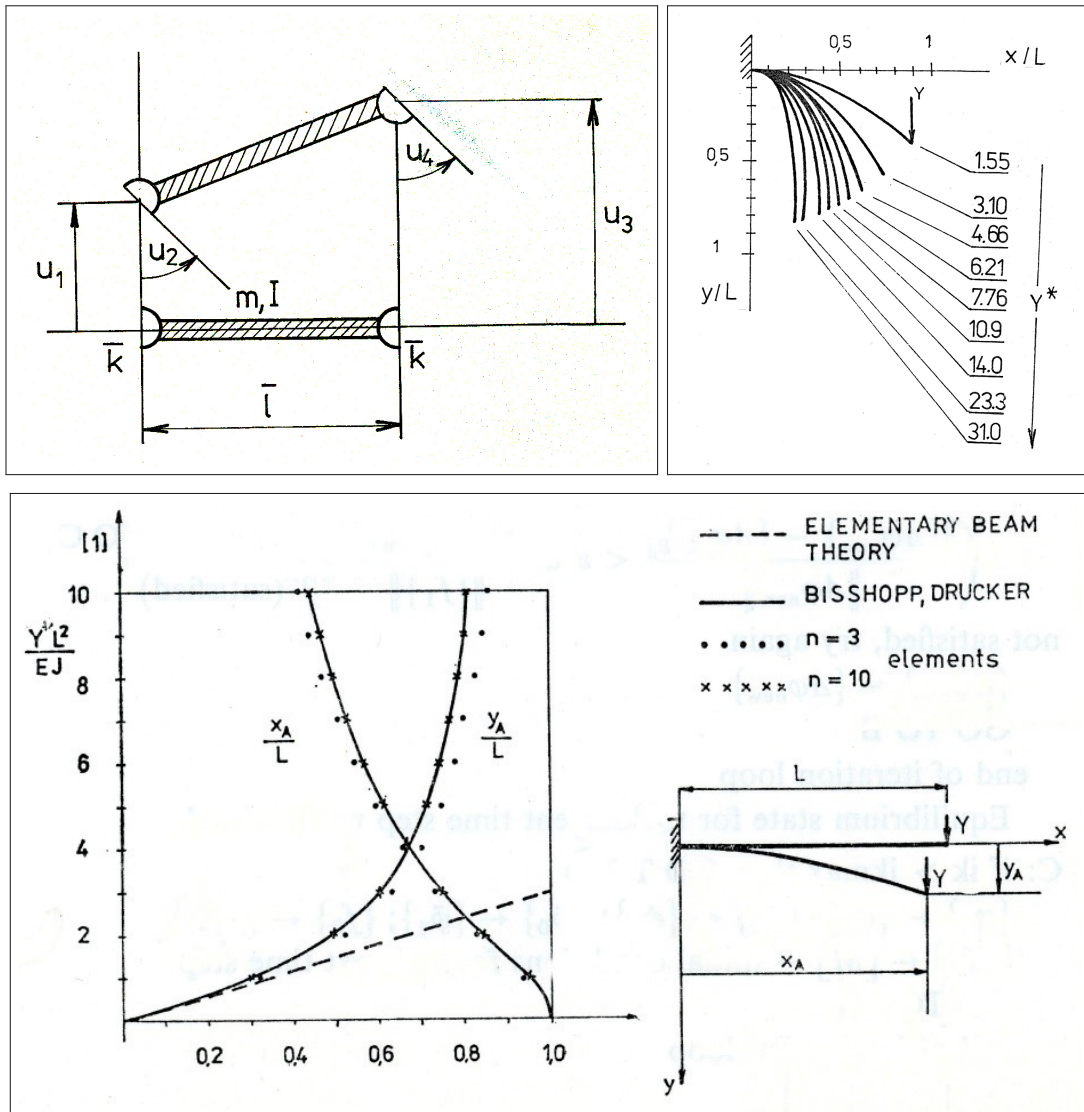
Přijít věcem na kloub

Profesor Höschl na svých postupech ukazuje, jak inženýrská intuice a zdravý selský rozum jsou nutným předpokladem k úspěšnému řešení úlohy. Ne však postačujícím, jak je vidět na složitých nelineárních a časově závislých úlohách mechaniky kontinua, kde získané výsledky jsou často v rozporu s intuitivními očekáváními.

Úloh řešených pro technickou praxi bylo nespočetně. Stejně tak teoretických řešení netradičních a nelineárních problémů mechaniky tuhých a poddajných těles. Bezpochybně o tom svědčí kapitola 7 nazvaná Seznam publikací. Při ohlédnutí zpět se některé úlohy a zvláště jejich výsledky mohou zdát triviální, mají však v sobě invenci, originalitu a systematicčnost založenou na solidních teoretických základech.

Uvedme jen dva charakteristické příklady.

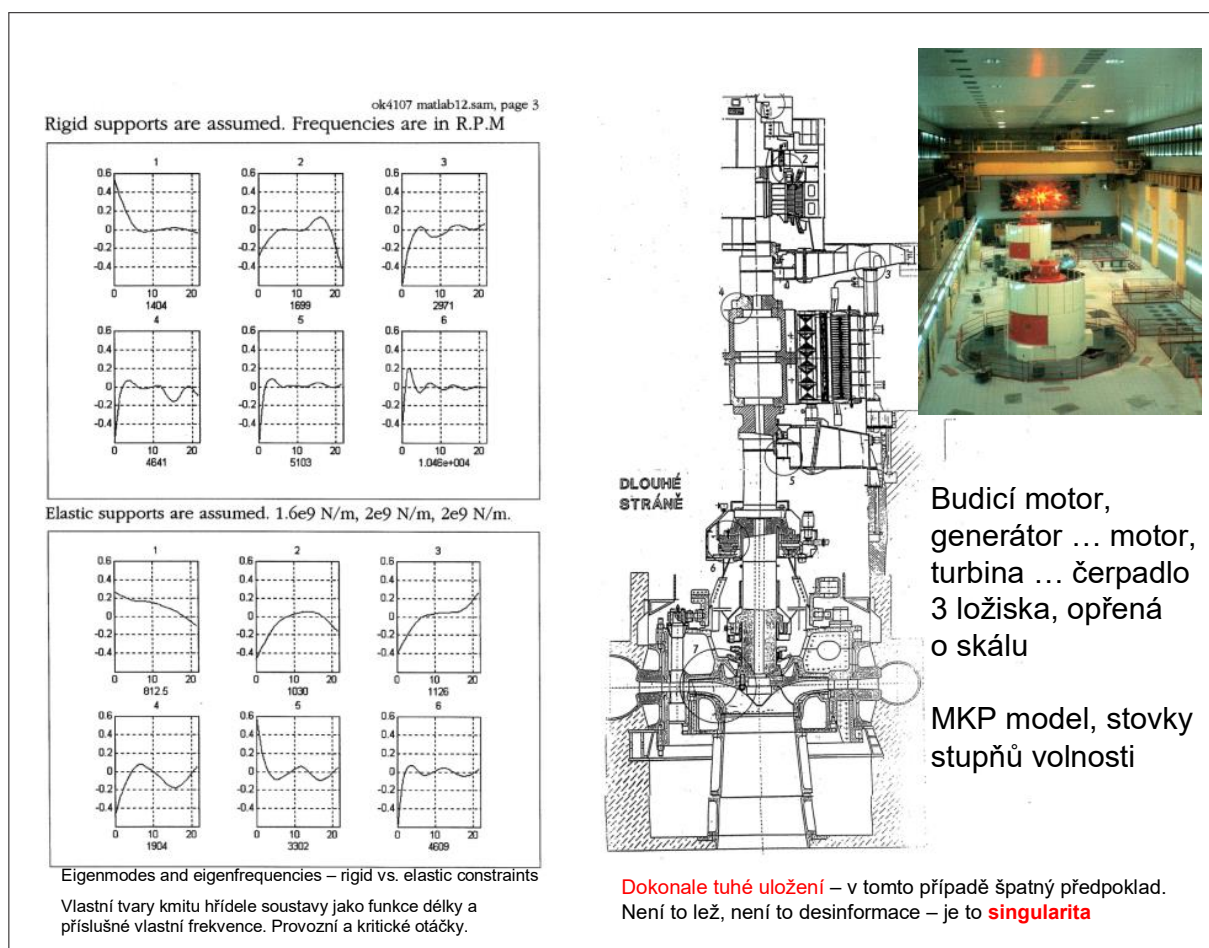
Jedním z nich je vlastně **intelektuální hříčka**. Je však postavena na znalosti úloh řešených klasiky, na vzhledu do teorie konečných prvků i na uchopení numerických metod nutných pro řešení nelineárních úloh. Jde o netradiční formulaci 2D nosníkového prvku se čtyřmi stupni volnosti, založeného na Bernoulliiově hypotéze. Netradiční v tom slova smyslu, že spojnice uzlů jsou dokonale tuhé a uzlové hmoty poddajné. Potom matice tuhosti vychází netradičně diagonální a matice hmotnosti plná. Diagonalita matice tuhosti pak usnadňuje iterační proces statického i dynamického řešení, neboť její inverze je triviální.

Takto formulovaný prvek byl použit pro řešení ohybu tenkého elastického nosníku s malými přetvořeními a s velkými průhyby (struna). Nosník byl vlevo vetknutý, vpravo zatížený konstantní, ale postupně se zvětšující osamělou silou, na pravém konci. Řešení nelineární rovnice pro průhyby, a to pro každou konstantní hodnotu zatěžovací síly, bylo získáno modifikovanou Newtonovou-Raphsonovou iterační metodou.

Shoda pro statickou úlohu se známým analytickým řešením, a to pro tři a deset prvků takto odvozených prvků, je náramná. Viz též Bishopp, K.E., Drucker, D.C., Large deflection of cantilever beam, Quarterly of Applied Mathematics, Vol. II, No. 2., 1945. Byla řešena i dynamická úloha se silou závislou na čase – pro integraci v čase byla použita Newmarkova metoda.

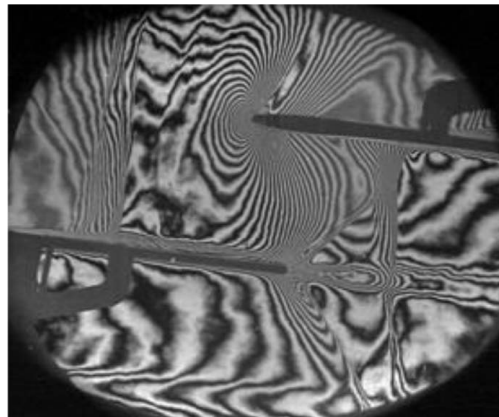
Druhým příkladem, který uvádíme, je analýza příčin havárie v přečerpávací elektrárně Dlouhé Stráně. Ukázalo se, že jedním z možných důvodů mohlo být, že se kritické otáčky hydrosoustrojí dostaly do frekvenčního spektra soustavy. Analýza výpočtu vlastních frekvencí a vlastních tvarů kmitu ukazuje známý fakt, totiž jak vypočtené frekvenční spektrum je závislé na tuhosti uložení ložisek soustavy. Původní výpočet založený na intuitivně rozumném předpokladu, že uložení hydrosoustrojí ve skalnatém podkladu je dokonale tuhé (pevný jako skála) se ukázalo mylným. Po bitvě je však každý generálem. Následující kopie posteru rámcově informuje o celé úloze. V grafu je vyneseno prvních šest vlastních frekvencí a jim odpovídajících vlastních tvarů kmitu, vypočtených za předpokladu dokonale tuhého a skutečného – pružného – uložení soustavy.

Profesor Pavel Šafařík, představitel fluidní mechaniky v Ústavu termomechaniky, na své setkání s profesorem Höschlem vzpomíná:

Přestože jsme byli s panem profesorem více než dvacet let zaměstnanci Ústavu termomechaniky, společných jednání jsme měli jen velmi málo, neboť naše odborné zaměření se lišilo. Pan profesor byl vynikajícím odborníkem na pružnost a pevnost, zatímco já působím v oboru vysokorychlostní aerodynamiky. Se zájmem jsem čítával jeho příspěvky v Bulletinu České společnosti pro mechaniku. Když jsme se potkávali, vždy jsme se vzájemně uctivě zdravili.

Silný zážitek pro mne byl okamžik, kdy jednou po zaklepaní a mém vyzvání vstoupil pan profesor do mé kanceláře. Omluvil se, že přichází neočekávaně, ale dozvěděl se, že řeším problém spolehlivého upevnění lopatkové mříže v aerodynamickém tunelu. Požádal mě, zda bych mu k tomu mohl sdělit více podrobností. Rád jsem tak učinil. Ukázal jsem mu výkresy lopatkové mříže, na níž jsme pracovali. Byla sestavena z poměrně masivních lopatek a její upevnění se jevílo jako spolehlivé. Pan profesor si mříž pečlivě prohlédl a bylo mu zřejmé, jak je provedeno její upnutí a zajištění v měřicím prostoru aerodynamického tunelu.

Poté jsem mu ukázal výkresy navrhované lopatkové mříže, která měla být předmětem dalšího výzkumu. Tenké Interferogram transsonického proudového pole profily a upevnění na úzkých nosných páscích vzbuzovaly obavu, aby v transsonickém proudovém poli tunelu nedošlo k její destrukci. Pan profesor si výkresy pozorně prohlédl, zamyslel se a doporučil, abychom se zaměřili na analýzu jevů souvisejících s dynamikou kombinovaného ohybu se stříhem.

Náš výzkumný tým doporučení pana profesora přijal a navrhl konstrukční úpravy, které – jak se ukázalo – vyloučily možnost vzniku mechanických oscilací od vírových struktur v proudu. Následný aerodynamický výzkum proběhl úspěšně. Získané výsledky byly poté využity při výzkumu a projektování oběžných lopatek parních turbín velkého výkonu a publikovány jak na konferencích, tak i v impaktovaných časopisech.

A to vše díky profesionálnímu zájmu a mezioborovému přístupu pana profesora.

Profesor Höschl a písemná komunikace

Profesor Höschl si se svými spolupracovníky často a rád dopisoval. Zpravidla to byly krásné a stimulující dopisy ve formě malých esejů na rozličná témata – od osobních až po odborná. Často začínal své dopisy citátem.

Když potřeboval některému ze svých kolegů v neoficiálním posudku vytknout nějaký odborný prohrěšek a zároveň ho povzbudit, aby neklesl do malomyslnosti a pokračoval v nastoupené cestě, tak použil například citát z Kiplingovy knihy *Stalky & Co.*

There we met with famous men
Set in office o'er us.
And they beat on us with rods
Faithfully with many rods
Daily beat us on with rods
For the love they bore us!
...
And we all praise famous men
Ancients of the College;
For they taught us common sense
Tried to teach us common sense
Truth and God's Own Common Sense
Which is more than knowledge!

A co značí výraz ... o'er ... v druhém verši? Stačí se optat umělé inteligence a ta obratem vysvětlí, že: the expression o'er is an archaic or poetic contraction of the word over. Kiplingovu knihu mistrně přeložila Pavla Moudrá, a to pod názvem *Stopka a spol.*

Ing. Josef Heřt, dlouholetý spolupracovník profesora Höschla, jak v Liberci, tak v Ústavu termomechaniky, dával k lepšímu historiku o dopisování. Profesor Höschl poslal Ing. Heřtovi několik dopisů s oslovením *Vážený pane kolego*. Ing. Heřt ve svých odpovědích začínal oslovením *Vážený pane profesore*. Hra se mnohokrát opakovala, a tak se Ing. Heřt jednou osmělil a v dalším dopise profesora Höschla oslovil *Vážený pane kolego*. Následující Höschlova odpověď pak začala oslovením *Vážený pane inženýre*.

Korespondence s Ing. Jitkou Jágrovou, CSc.

Úvodem Höschlova slova. (From Cyril Höschl, 2014-11-11 19:33 to M. Okrouhlik). Ing. Jágrová byla typem dobré pedagožky. Obdivovala nejprve mne a později Vás, protože oceňovala náš pedagogický talent. Tedy pedagogický, nikoli vědecký. Ten brala na vědomí jen tak mimochodem. Avšak svou funkci v ČSM brala vždy vážně a těšilo ji, že reprezentovala libereckou pobočku a zároveň se podílela na práci celostátního výboru Společnosti. Ing. Jágrová na prof. Höschla vzpomíná v kapitole 4, nazvané *Vzpomínky Ing. Jitky Jágrové, CSc.*

Jeden z Höschlových dopisů Ing. Jágrové byl z doby pochmurné. Začínal citací Seifertovy básně.

Jenom vi nedějte namluvit,
že mor ve městě ustal.
Viděl jsem ještě mnoho rakví
vjíždět do této brány,
která nebyla jediná.

Mor dosud zuří a lékaři
dávají nemocí patrně jiná jména,
aby nevznikla panika.
Je to stále taž stará smrt,
nic jiného,
a je tak nakažlivá,
že jí neumikne ani živaček.

Kdykoli jsem vyhlédl z okna,
vyhublí koně táhli zlověstný vůz
s vyváblou rakví.
Jen se už tolik nepovoní,
nemalují se kříže na domy
a nezkuřuje se jalovcem.

(Jaroslav Seifert:
Morový sloup, 1971)

Dopisy se týkaly jak věcí osobních, tak i niterného vyznání.

Prof. Ing. CYRIL HÖSCHL

Vážená paní Jitko,

děkuji Vám, že jste si na mne vzpomněla se svým srdečným oznámením, přestože bylo tak stručné, že ani stručněji být nemohlo.

Někdy je však v málo slovech obsaženo mnoho. Asi se to dnes nehodí, ano, určitě se to nehodí, abych Vám napsal o svých pocitech. Snad mi to prominete. Vaše oznámení ve mně vzbudilo vzpomínku na oba manžele Jágroví, které jsem měl upřímně rád pro jejich dobré vychování, skromnost, přímost a pevný a čistý charakter. Zpráva o nenadálém úmrtí paní Mileny mnou velmi otřásla. Čas jistě zhojí tuto ránu. Přesto nebude pro Vás možná snadné naladit ženu tak dobrou. Máte však k tomu předpoklady a já Vám přeji úspěch.

Přeji Vám oběma, aby se Vám splnila Vaše přání a všechna dnešní očekávání. K tomu, aby byl člověk v dnešní době šťasten, je třeba jistého nadhledu, je třeba hledět za současnost - a co hlavněho - je třeba se umět celé obětovat jeden druhému. Toto štěstí Vám přeji ze srdce.

V starém přátelství Váš

V Praze dne 18.6.1987

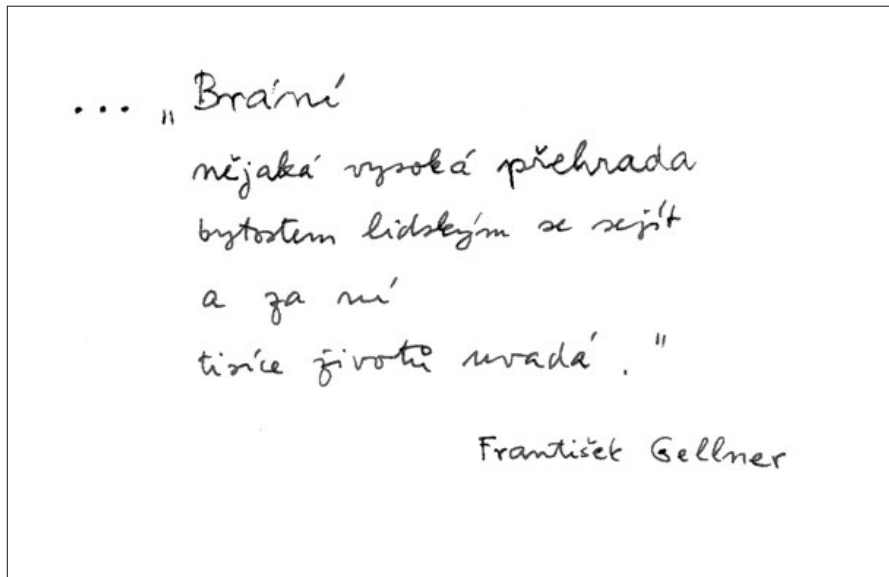
Ing. Jágrová v kapitole 4 o prof. Höschlovi píše s obdivem:

Profesor byl dokonalý i jako šéf. V té době jsme byli na katedře tři mladí asistenti a on nás dokázal úkolovat přesně tak, jak to odpovídalo našim schopnostem.

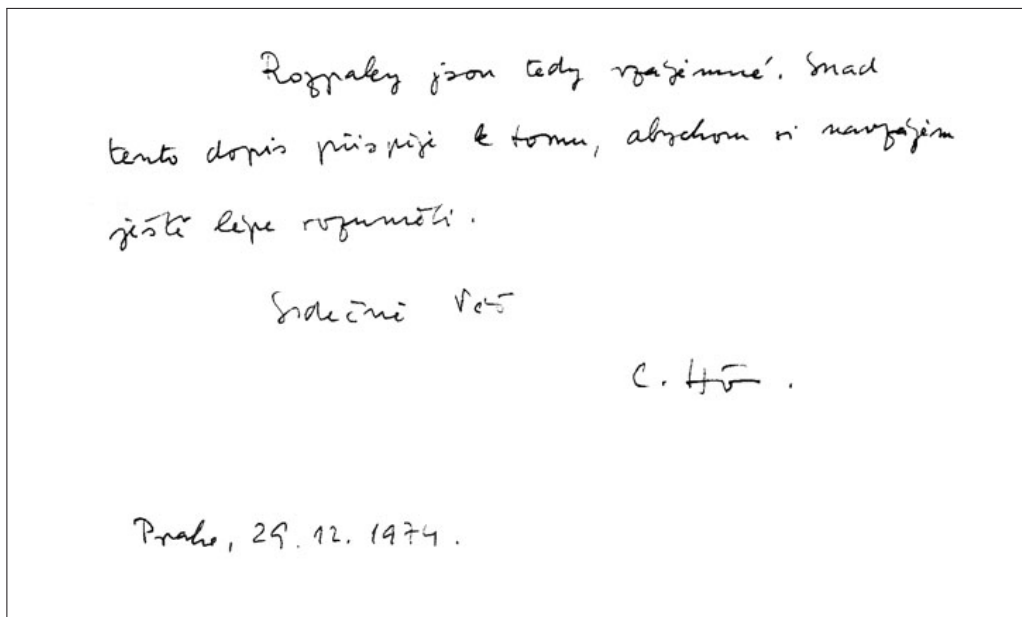
V dopise Ing. Jágrové, datovaném dávno předtím, tj. 30. 11. 1971, se prof. Höschl nad svou rolí vedoucího katedry zamýšlí a s mnohaletým předstihem uvádí věci na pravou míru.

Těš' mne, že mne vidíte tak ideálníma očima. Ale já jsem ne skutečnosti nebyl tak dobrým vedoucím. Měl jsem takový přesvědčení, že dobré pracovní podmínky nelze dosáhnout nedobrymi prostředky a že pracovní vztahy mají vycházet ze vzájemného přátelství, což však nepřekročil hranici vzájemného respektu. Toužil jsem po tom, aby obklopen lidmi, kteří z nějaké ideální pohledky se dobrovolně podílejí společným cílům. Sam jsem totiž často pocítil vlastní nedostatečnost; neboť se mi zdálo, že neumím vždy takové podmínky vytvořit. Skutečně, můj úspěch nebo neúspěch dalekosáhle závisel na tom, jakými lidmi jsem obklopen; proto jsem tak úfňově vyhledával nové spolupracovníky. Nikdy jsem nikoho nepřijal "na potkalí" nebo na pouhý imperát. Ale dané konstanty, které na škole přetrvávají, ty jsem ovšem změnit nemohl, a na takové ostré bojové kvalitě intrik a podtrhů, jsem nemohl stát.

I editor této publikace si s profesorem Höschlem vyměnil mnoho dopisů a e-mailových zpráv. Jeden z jeho dopisů, který následoval po jakési rozpačité diskusi na společenské téma, začínal citátem básně Františka Gellnera.

A končil větou.

Před mnoha léty, při příležitosti remasterování Höschlových oblíbených vinylových desek na 78 a 33 otáček a jejich převodu do mp3 formátu, jsme si povídali o muzice. Osobní rozhovor pak profesor Höschl doplnil rozsáhlým e-mailovým vyznáním.

Za mlada (za středoškolských studií) jsem se učil na housle. Mým učitelem (a doživotním přítelem) byl zakladatel a primarius Českého noneta Emil Leichner, emeritní profesor konservatoře v Rize, později také člen rozhlasového orchestru a profesor konservatoře

v Praze. (Jeho syn stejného jména působí dnes jako profesionální klavírista.) S ním jsem měl možnost diskutovat o klasické i moderní hudbě. Mimo to jsem se trochu naučil hrát i na klavír. Pak jsem obou nástrojů zanechal - během vysokoškolských studií a vojenské služby jsem neměl příležitost se jim věnovat a ani později jsem se k tomu nevrátil. Můj vkus se dá popsat tak, že se mi líbí jakákoli hudba (a jakékoli jiné umění), které nějak člověka kultivuje. Mám třeba velmi rád neworleánský jazz, ale nemám rád ani rock ani pop (prostě nic z toho, co dnes většina mladých považuje za "hudbu"). Miluji období baroka, klasickou i romantickou hudbu, zbožňuji mannheimskou školu, Beethovena, Schuberta a Schumanna, Mendelssohna-Bartholdyho, impresionisty (Debussiho kvartet!), Berlioze, jehož vlastnoručně psané paměti mne velmi zaujaly, Gounoda, a ovšem Janáčka, Dvořáka, Smetanu, Fibicha atd., ale také Rachmaninova, Prokofjeva, něco z-Šostakoviče, Chopina (ale jen v podání citlivých klavíristů, nesnáším například Pogoreliče a zbožňuji Ivana Moravce, kterému říkám klavírista - myslitel). Neuzavírám se ani soudobé hudbě, ale právě k té mi otvírají dveře partitury, např. Aloise Háby. To jsem vypsal jen zlomek - zkrátka nemám zvláštní selektované "oblíbené". V Liberci jsem byl členem poradního sboru pro koncertní činnost při Parku kultury a oddechu. Měl jsem tak možnost ovlivňovat, které orchestry, soubory, sólisty pořadatel do Liberce pozve, a také s jakým programem oni vystoupí.

Snad stojí za zmínku podrobnost, dokumentující sedmdesátá léta. V té době bylo často třeba svépomoci. A tak některé výpočty se prováděly na počítači ZX Spektrum s pamětí 64 kslov, každé slovo 16 bitů. A k *remasterování* Höschlových desek bylo třeba vytvořit vhodný převodník analogového signálu z gramofonu do počítače, a v něm vytvořit záznam digitální ve formátu mp3. Ten v Ústavu termomechaniky na koleně *sbastlil* elektronický všeměl pan Pavel Nonner. Byla to otevřená krabička s naježenými transistory, mnoha kablíky a s externím zdrojem, ale fungovala. A po odevzdání jednoho analogového Mahlera, převedeného do mp3 formátu, prof. Höschl nahrávku reklamoval s tím, že je silně zašuměná. Nasuperponovalo se tam totiž krátkovlnné vysílání radia Peking, a to v silně pokroucené češtině. A tak jinak dokonalý převodník pana Nonnera posloužil též jako radiový přijímač. Náhoda, kterou by nikdo nevymyslel.

Syn o otci

Syn našeho profesora Höschla, psychiatr profesor MUDr. Cyril Höschl, DrSc., v knize Cyril Höschl: *Kde bydlí lidské duše*, kterou na základě rozhovorů s ním sepsal Jeroným Janíček a vydal Portál v roce 2004, mimo jiné též vzpomíná na své dětství a dospívání. A o svém otci, na různých místech této knihy, říká:

• Str. 26

... autoritou, z dlouhodobějšího pohledu či intelektovou autoritou, které se v mnoha aspektech nikdy nevyrovnám, byl nepochybně otec. Dnes je otci osmdesát a mám z něj doživotní mindrák, že se nikdy nenaučím matematiku tak jak on, a vím, že ne, protože jsem šanci dát se touto cestou dávno prošvihl medicínou. Ale pořád mám pocit, že bych měl ten matematický formální jazyk lépe ovládat, že bych měl snadno číst rovnice, které když vidím v nějakém odborném textu, prostě mě už jen vyděsí, skoro nic neříkají. Zrovna tak je to s jazyky. On načel krásnou literaturu v pěti jazycích. U otce jsem si nejvíce cenil toho, že byl nesmírně zdrženlivý ve svých projevech, on nebyl emotivní, nikdy neřval, nikdy se nijak zvlášť nehádal. Ale když se naštvál nebo zatrpkl, tak hluboce. Pokud mu někdo něco provedl, měl s ním konec – ne teatrální, ne oficiální, ale už dotyčným nenapsal ani nezavolal a tím to skončilo. Ve vztahu k rodině byl otec nesmírně spolehlivý, a to i v takových detailech, v nichž lidé obvykle spolehliví nebývají. Když jsem ho poprosil, aby mi hodil dopis do schránky, že by mi jinak ujel autobus, měl jsem stoprocentní jistotu, že ho tam prostě hodí . . . protože když otec někomu něco slíbil, vždycky to udělal. Neokázale, ale nikdy nezapomněl. A to byl další rys, ke kterému jsem se snažil vztahovat, protože si proti němu připadám celoživotně nespolehlivý.

• Str. 32

Já jsem s otcem řešil akademické spory o tom, jak svět funguje. Otec měl větší úctu k řádu věcí, fyzikálním zákonům a také tendenci myslet si, že něco podobného by mělo platit i ve společnosti. Zároveň byl velkým milovníkem poezie. Měl rád Gellnera, Viktora Dyka, Seiferta, což bylo zvláštní, protože byl svým myšlením inženýrský typ. S ním jsem spory o tom, že lidé jsou takoví, jací jsou, že nemá cenu si namalovat, že když programy v televizi budou lepší, a že když budeme myšším soustavně usekávat ocásky, že se začnou rodit bez nich. Jak jsem se propadal do světa etologie a sociobiologie, měl jsem jiné úhly pohledu než otec, který neměl valné fylogenetické povědomí a biologické vzdělání, ale zase měl obrovskou průpravu matematickou a fyzikální plus tu poezii a jazyky. Takže to byl střet dvou světů, v němž jsme se korigovali, a musím říci, že za svůj úspěch v dialogu považuji, že nakonec pochopil, že jsem v mnohém měl pravdu, jen mě vždy korigoval v detailech. Naše pohledy na svět se postupem času velmi sblížily.

• Str. 35

Já jsem od tatínka převzal úctu k matematickému formalismu jakožto jednoduchému způsobu, jak vyjádřit složité věci. Když říkám jak vyjádřit jednoduše složité věci, netvrdím, že to sám ovládám. Zajímavé je, že na gymnáziích – jak říká filozof a matematik Jiří Fiala – se matematika vyučuje přesně obráceně: jako složitý způsob vyjadřování jednoduchých věcí, na čemž všechny ty holky ztroskotávají. Dále jsem od otce převzal kouzlo poezie, jakožto něčeho, co může osvětlit jinak neosvětlitelné věci. Jako něco, co nás upozorňuje na to, že naše poznání má důležitou iracionální, pocitovou složku, kterou nelze vyjádřit jinak než básní. Myslím si, že právě pro otce byla poezie naprosto nezbytným doplňkem jeho inženýrského myšlení, a přitom to nemotal dohromady. A hlavně jsem od něj převzal schopnost nechat se utěšit muzikou. Když mu bylo nedobře, pustil si nějakou desku nebo šel večer na koncert. Na rozdíl od mnohých jiných na ně nechodil proto, aby se tam ukázal, ale proto, že z toho měl opravdový a hluboký prožitek. A pak tu bylo i otcovo fyzikální myšlení, protože on každému problému chtěl přijít na kloub a nedal pokoj, dokud ho nevyřešil. Neexistovala fyzikální úloha, kterou by vzdal a řekl já nevím. Má to po něm můj starší syn, který neodejde spát, dokud rozdělanou matematickou úlohu nerozřeší. Tak to jsem od otce, i když někdy s větším a většinou s menším úspěchem, převzal.

Není překvapující, že synův pohled na otce není jiný než ten, který máme i my, jeho dlouholetí kolegové a spolupracovníci.

Prof. Höschl zemřel

Zpráva Höschlova syna o otcově úmrtí:

Vážený pane profesore,

tatínek včera večer zemřel. Pohřeb bude mít ve Strašnickém krematoriu ve velké obřadní síni 17. 5. 2016 v 11:00. Mám velikou prosbu: tatínek se o Vás zmiňoval, když se snažil urovnat své záležitosti, v souvislosti s pohřbem – myslím, že si přál, abych Vás požádal o pár slov o něm. Myslíte, že by to bylo možné?

V úctě, Cyril Höschl.

*Tebe tak poslat pro smrt
říkal tatínek
Cestou z hospody jsem upíjel
postával a snil
Teď už nestávám a nesním
Už jdu pro ni
tatínku*

*Hluboce zarmoucení oznamujeme všem příbuzným a známým,
že zemřel náš milovaný tatínek, dědeček, pradědeček a strýc*

pan

Prof. Ing. Cyril Höschl, DrSc.

*Odešel klidně v pondělí 9. května 2016
v požehnaném věku 91 let.*

*Poslední rozloučení s našim drahým zesnulým bude v úterý 17. května 2016
v 11.00 hodin ve velké obřadní síni krematoria v Praze-Strašnicích.*

Iménem rodiny:

<i>Cyril a Jitka syn s manželkou</i>	<i>Bohunka snacha</i>
--	---------------------------

*Karolina, Cyril, Patrik, Viktor, Matouš, Anna
vnoučata s rodinami*

*Kristina a Šimon
vnoučata*

190 16 Praha 9, Meinlinova 323/3

Za projevenou soustrast upřímně děkujeme.

Smuteční řeč nad hrobem profesora Höschla pronesl M. Okrouhlík.

Vážení pozůstalí, milí kolegové a spolupracovníci profesora Höschla a smuteční hosté.

Dovolte pár slov jménem svým, jménem České společnosti pro mechaniku, Ústavu termomechaniky a všech, kteří měli profesora Höschla rádi.

Ještě před dvěma léty profesor Höschl pravidelně chodil do Ústavu termomechaniky, kde měl malý úvazek. Byl v úzkém kontaktu s mladými i s námi staršími. Rozhovory a diskuse s ním byly vždy příjemné, plodné, úsměvné, ať už to bylo o inženýrství, politice, kultuře nebo o posledních názorech komentátora F. Zakarii. Před rokem oslavil své devadesáté narozeniny.

Narodil se 6. dubna roku 1925 v Klatovech. Pochází ze staré německé rodiny, která přišla do Klatov před více než třemi sty léty. Jeho prababička byla Řekyně, jeho praděd byl malířem a řezbářem v Klatovech. Jeho děd byl malířem a otec knihkupcem a nakladatelem.

Po válce začal studovat na Vysoké škole strojního a elektrotechnického inženýrství ČVUT, obor strojní. Studia zakončil roku 1949.

Ve svých dvaceti pěti letech, kdy už měl vlastní rodinu, byl povolán do vojenské základní služby. Pro své kritické poznámky na adresu ideologie Čs. lidové armády byl převelen do Pomocného technického praporu, tedy k tzv. pětépákům. Říkával, že to nebyla zdaleka taková úsměvná idyla, jak ji ve svém románu Černí baroni líčil Miloslav Švandrlík.

Po návratu z vojny, umožněném hepatitidou, neboť jinak by to byla služba na léta, nastoupil v r. 1951 do útvaru hlavního konstruktéra závodu ČKD Sokolovo v Libni. Tam se záhy vypracoval na uznávaného specialistu pro vyšetřování příčin poruch a jejich odstraňování.

V roce 1956 se zúčastnil konkurzu na Vysoké škole strojní a textilní - nynější Technická univerzita Liberec – kam posléze nastoupil.

V období let 1961 až 1970 se věnoval výuce aplikované mechaniky a pružnosti a pevnosti, zastával funkci prorektora pro vědu a výzkum a později funkci děkana strojní fakulty.

Jako vysokoškolský pedagog získal pověst přísného, náročného ale zároveň oblíbeného učitele. Stávalo se, že studenti na jeho přednáškách na konci semestru spontánně vstávali a tleskali.

V roce 1966 byl jedním ze zakládajících členů Československé společnosti pro mechaniku.

Pro svou angažovanost v reformním hnutí roku 1968 byl však nucen Vysokou školu strojní a textilní opustit.

Po roce existenční nejistoty, kdy se živil příležitostnými pracemi a kondicemi, se mu, v roce 1971, podařilo najít asyl v Ústavu termomechaniky ČSAV v Praze. Byla to doba tuhé normalizace, nesměl publikovat, účastnit se konferencí či vychovávat doktorandy. Směl však anonymně pomoci akademiku Kožešníkově, tehdejšímu předsedovi ČSAV, s vydáním jeho knihy, jejíž podklady byly ve stavu více než neúplném a neuspořádaném.

Později, když se poměry uvolnily, začal opět publikovat, přednášet - uspořádal například 22 seminářů pro tehdejší Československou vědecko technickou společnost, s tématy od maticového počtu, přes metodu konečných prvků až k popisu chování nelineárních materiálů. O jeho texty je zájem dodnes. Vrátil se i k přednáškám na vysokých školách.

Vědeckou hodnost doktora technických věd mohl obhájit až v roce 1990. Tehdy byl také zvolen předsedou vědecké rady Ústavu termomechaniky AVČR, kde působil po dvě volební období.

Prof. Höschl byl vyznamenán zlatou plaketou Františka Křížka AVČR, zlatou plaketou Technické university v Košicích, kde byl jmenován čestným členem vědecké rady tamní strojní fakulty, Čestnou plaketou Čs. společnosti pro mechaniku a Pamětní plaketou strojní fakulty Technické univerzity v Liberci. Obdržel též medaili Asociace strojních inženýrů s portrétem Leonarda da Vinciho. V roce 2010 mu udělila svou medaili též Hlávkova nadace.

Höschlovy odborné aktivity, často zaměřené na spolupráci s průmyslem, dokumentuje 37 výzkumných a 23 technických zpráv, 98 článků ve sbornících a odborných časopisech, z toho 13 zahraničních, dále

jedna celostátní učebnice, vysokoškolská skripta a několik monografií, jichž je autorem, spoluautorem nebo překladatelem.

Profesor Höschl uměl s lehkostí skloubit inženýrský pohled na zkoumané téma s rigorózním matematickým přístupem. Na svých postupech čtenáři ukazuje, jak inženýrská intuice a zdravý selský rozum jsou nutným předpokladem k úspěšnému řešení úlohy. Ne však postačujícím, jak je vidět na složitých nelineárních a časově závislých úlohách mechaniky kontinua, kde získané výsledky jsou někdy v rozporu s intuitivními očekáváními. Profesor Höschl byl znám pro svou schopnost dostat se k jádru problému - najít inženýrské řešení.

Se svými spolupracovníky si často a rád dopisoval. Byly to krásné a stimulující dopisy ve formě malých esejí na rozličná témata - od osobních až po odborná. Často začínal své dopisy citátem.

Například jeden kritický dopis uvedl citátem z Rudyarda Kiplinga. *A tam jsme se sešli se slavnými muži ... a ti tyčemi bili nás ... denně nás s nimi bili ... protože rádi měli nás.*

A tak k desetistránkovému článku mladšího kolegy profesor Höschl vypracoval dvacetistránkový posudek, v němž doporučoval, nikoliv vyžadoval, splnění požadavků odborných, stylistických, formálních i sémantických. Na závěr těchto posudků byl vždy povzbuzující odstavec, který posuzovaného kolegu ujistil o smysluplnosti nastoupené cesty tak, aby neklesl do malomyslnosti. Vždy to bylo ku prospěchu věci.

Před pár léty mi v jednom ze svých dopisů profesor Höschl navrhl, abychom se oslovovali křestními jmény. S ostychem, ale rád jsem přijal. A tak, v tomto duchu, se s profesorem Höschlem loučím.

Milý Cyrile, děkujeme, za to, jak jste nás učil poznávat svět – budete nám chybět.

Poslední Höschlův příspěvek v Bulletinu České společnosti pro mechaniku

Ing. Jiří Dobiáš, CSc., tehdejší redaktor *Bulletinu České společnosti pro mechaniku*, vzpomíná:

Dne 9. května 2016, nedlouho po úmrtí dr. A. Tondla, zesnul ve věku 91 let profesor Cyril Höschl, další významná osobnost české mechaniky.

Všichni jsme smrtelní a s pomalu se zhoršujícím zdravotním stavem pana profesora si to stále více uvědomoval i on. Naše kanceláře sousedily a občas si pan profesor přišel ke mně popovídat. Diskutovali jsme o mnoha věcech a také i o věcech posledních. Po jedné obzvláště zajímavé debatě mi pan profesor poslal e-mail, jehož relevantní část přetiskuji.

Milý pane kolego,

právě jsem dokončil a odeslal svou další repliku na námítky . . . Tím Vás však nebudu zatěžovat. Místo toho Vám pro Vaše pobavení (a snad i poučení) posílám jako attachment svůj příspěvek do „kaleidoskopu“ liberecké univerzity. Když si jej schováte do archivu Společnosti pro mechaniku, budete ho moci jednou použít místo nekrologu. Třeba se Vám pak bude hodit.

S přátelským pozdravem Cyril Höschl.

V mém archivu byl onen attachment uložen 14 let a nyní jej podle přání pana profesora otiskuji.

Chraň plamen, světlo nezhasni!

Byl deštivý srpnový den roku 1956. Starý domov jsme opustili, nový ještě neměli. „Kam se to proboha stěhujete? Nerozmyslíte si to ještě?“ ptali se stěhováci. Dostali řádné všimné a tak o nás jevíli starost téměř otcovskou. Do pohraničí nás vyhnala bytová nouze. Stěhovali jsme se do novostavby vysoké školy. Do bytu po Němcích jsme nechtěli, připomínal by nám neustále všechno zlo, jehož jsme byli po skončení druhé světové války svědky. Stěny nového bytu byly ještě vlhké, dům byl skoro prázdný. V jednom ze tří malých pokojů byla stěna zlitá naftou a parkety vzduté. Vodní nádrž na WC vypadla ze zdi a visela jen na trubkách. Dveře, které na naši žádost nebyly vestavěny (čtvery dveře na jeden pokoj se nám zdály moc), měly být uloženy na půdě a měl jsem za ně ručit a dát je po našem případném přestěhování na vlastní náklad zabudovat. Nebyly tam, někdo je ukradl. Skříň z kanadského jasanu se nevešla do domovních dveří, takže zůstala stát na dešti, dokud ji obětaví stěhováci do posledního šroubku nerozebrali a nevynosili po kusech nahoru.

Unaveni celodenním úklidem a úpravami nového bytu jsme se večer vydali na procházku mezi chátrajícími secesními vilami a budovami svědčícími o někdejší bohatství tohoto nádherného severočeského města. Chtěli jsme zajít na večeři do plzeňské restaurace v podloubí na náměstí, ale zahlédli jsme, jak dva číšníci vyhazují vedlejším vchodem opilého výtržníka. Ten se však vracel hlavním vchodem zpět. Vrátili jsme se domů hladoví.

Pak jsem se ocitl za katedrou velké posluchárny plné mladých chlapců a trochu i děvčat nejrůznějších tváří. Všichni měli jedno společné: zvědavost. Vzpomněl jsem si, jak mne předtím zpovídala jakási inkviziční komise složená ze tří profesorů. Chtěla vědět, s jakými ideály na vysokou školu nastupuji. Něco jsem jim napovídal, ale teprve nyní, tváří v tvář těm mladým, jsem pochopil své poslání. Vzpomněl jsem si na verš Viktora Dyka: Chraň plamen, světlo nezhasni!

A tak jsem studenty pozval k hledání pravdy. Jak pravil Montaigne, jen pravda je krásná, jen ona je hodna lásky. Chceme-li ji najít, musíme pochybovat. Asi jako René Descartes, jehož filozofie je ovšem idealistická, takže ji musíme odmítnout, ale přesto je poučné vědět, jakými pochybnostmi byl zmítán, když hledal svou pravdu. A dodnes užitečná jsou i jeho Pravidla pro řízení rozumu. My máme štěstí, že se můžeme při hledání pravdy opírat o pevné milníky, které před námi vytvořili velcí myslitelé, o zákony mechaniky, které platily dříve, platí dnes a budou platit, i když už my tu nebudeme.

Při návrhu strojních částí se často nemůžeme vyhnout náhlým změnám tvaru spojeným s koncentrací

napětí, například v přechodu klikového čepu do ramene klikového hřídele. To může být příčinou únavových lomů. Chceme-li tomu předejít, máme různé možnosti, například povrchové úpravy, ale můžeme také kritické místo jednoduše zesílit přidáním materiálu, nebo naopak, materiál z kritického místa ubrat a přinutit tak – obrazně řečeno – silový tok, aby si našel jinou cestu. Tato metoda se dá aplikovat i jinde. V minulosti jsem dojížděl do práce denně ze vzdálenosti 35 km. Autobusy měly povolenou maximální rychlost 40 km/h a jely ráno tři, jeden ve čtyři hodiny, tedy příliš brzo, druhý v pět, ten byl vždy přeplněný, a třetí v šest, což už bylo příliš pozdě. Tehdejší ČSAD se rozhodlo vyhovět stížnostem na přeplněnost druhého autobusu a tento autobus zrušilo. Cestující se pak rozdělili do zbývajících dvou nevyužitých spojů a bylo po problému.

Přišly maďarské události. Soudruh rektor pro jistotu odjel na neznámé místo, neboť bylo obtížné předvídat, co se v nejbližších dnech stane. Pedagogové byli sezváni do posluchárny, ve které hřimal prorektor pro politickovýchovnou činnost: *Kdo chce zapalovat, musí sám hořet!* Vytýkal pedagogům, že nehoří a jako důkaz špatné politickovýchovné práce uvedl, že se našel jen jediný pedagog, který z katedry odsoudil maďarské povstání. Byl to externí učitel, který byl později zatčen pro nějaké hospodářské delikty. Tento projev obsahoval důležitou informaci, že totiž pedagogové jsou prostřednictvím studentských donašců sledováni.

Blížily se Vánoce. Tehdy se učilo až do Štědrého dne. Posluchárna byla plná k prasknutí. Na konci mé přednášky studenti povstali a tleskali. Předě mne předstoupil student a věnoval mi jako upomínku na první rok mého působení na vysoké škole v Liberci Kroniku klubu Pickwickovců od Charlese Dickense. Po jeho boku držela dívka dřevěnou hračku, veliký autobus s nápisem: *Oběť autobusové analogie, vyřazen ze špičkového provozu.*

O několik let později jsem se zdržel ve své pracovně. Bylo už hodně pozdě večer, když na dveře kdosi zaklepal. Byl to student, který se omluvil, že mne ruší, a prosil, zda bych nerozsoudil jejich spor. V jedné malé posluchárně se společně připravovala malá skupina studentů a studentek na zkoušku z kinematiky a při řešení jedné úlohy dospěli k dvěma různým výsledkům a nedovedli posoudit, kdo z nich a kde dělá chybu. Rázem jsem se stal jejich kamarádem. Probírali jsme jednu úlohu za druhou a vše důkladně prodiskutovali.

Když jsme se loučili, student, který zřejmě skupinu zorganizoval a vedl, mi poděkoval a vysvětlil, proč se takto společně připravují ke zkouškám. Někteří mají průmyslovku, někteří gymnázium, a tak si mohou své mnohé chybějící znalosti snáze doplňovat. Každý ví něco. Když probírali části strojů, chodili se učit do Sběrných surovin. Tam na vyhozených strojích se učili poznávat, jak ve skutečnosti vypadá nýt, šroub, ozubené kolo.

Přišly události roku 1968, na území našeho státu *vstoupila spřátelená vojska, aby poskytla bratrskou pomoc* pravověrným soudruhům zbavit se soudruhů nepravověrných. Vysokou školu jsem musel opustit a po necelém roce se nám podařilo opustit i Liberec. Zůstal jsem ovšem až do roku 1989 pod dozorem, jak se chovám, jaký mám poměr k výzdobě a kolik si vydělám. Tehdy jsem na to nemyslel. A tu se přihodilo něco nečekaného. V Praze u Národního muzea jsem potkal skupinu studentů a studentek, své staré známé z večerního setkání nad kinematikou. Byli součástí svatebního průvodu, ozdobeni zelenými snítkami myrty v klopách a na šatech, a spěchali spolu s ostatními do hotelu Esplanade na svatební hostinu. Obklopili mne a zatáhli do předzahrádky hotelu. Tam jsme - hostina nehostina – vzpomínali na *staré dobré časy*.

Ano, díky Vám, milí studenti, to nebyla ztracená léta. Snad se i nějaké světlo podařilo zachránit.

Kapitola 2. Jak to bylo na VŠST

Mgr. Jaroslav Bláha
Jak to bylo na VŠST
Příspěvek k dějinám Vysoké školy strojní a textilní v Liberci
Technická univerzita Liberec
Liberec 1995

Mgr. Jaroslav Bláha se narodil 29. ledna 1924 ve Strážkovicích. Od roku 1945 bydlel ve Stráži nad Nisou. Původním povoláním pekař, později přadlák ve vinařském průmyslu. Absolvent Státního kursu pro přípravu pracujících na VŠ, následně pedagogické fakulty Karlovy univerzity v Praze. Vědecká aspirantura v oboru soudobých dějin, v letech 1968 a 1969 učitel katedry společenských věd na VŠST, v roce 1970 vyloučen z KSČ a propuštěn z VŠST. V r. 1990 byl rehabilitován a zvolen starostou v místě bydliště. Autor knih Ferdinand Schwarz, Josef Čapek a Pěšáci. Zemřel v roce 2015.

Více o autorovi [na webu Databazeknih.cz](http://www.databazeknih.cz).

V této kapitole je výběr z původního textu Jak to bylo na VŠST převážně zaměřený na role C. Höschla, J. Tměje a J. Čirliče na Vysoké škole strojní a textilní v Liberci koncem šedesátých a začátkem sedmdesátých let. Autor, J. Bláha, přímý účastník tehdejších dějů, popisuje obrodný proces, invazi vojsk Varšavské smlouvy, následnou normalizaci a v plné nahotě ukazuje hluboce narušené lidské vztahy, vyvolané atmosférou doby a povahu některých, v té době veřejně činných, osobností. Dokumenty, o nichž je v tomto textu častá řeč, tedy prohlášení 2000 slov a část *Akčního programu KSČ*, jsou pro úplnost uvedeny v kapitole 6, nazvané Dobové dokumenty.

- Str. 3

Hlavním zdrojem informací pro vypracování tohoto *Příspěvku* byly materiály z archivu VŠST, v němž, bohužel, chybí zejména celá dokumentace organizací ROH a KSČ, záměrně zničená na čísi rozkaz v prosinci 1989, čímž je prokázána obava jistého okruhu vedoucích funkcionářů na škole i mimo školu, poskvřených v normalizačním procesu, z možných následků a volání k odpovědnosti za horlivost a iniciativu při realizaci směrnic KSČ a státních orgánů, namířených proti lidem, ocejchovaných za nepřátele strany, socialismu, SSSR aj.

- Str. 4

Rok 1968 – rok nadějí a zklamání. Počátek obrodného hnutí v Liberci a na VŠST.

Všemi mocenskými prostředky utužovaný centralismus dostal první velkou trhlinu na prosincovém zasedání ÚV KSČ v roce 1967, neboť většina ÚV prosadila usnesení o rozdělení funkcí prvního tajemníka ÚV KSČ a prezidenta republiky, kterážto obě funkce zastával třetí dělnický prezident Antonín Novotný. Novotnému byla ponechána funkce prezidenta, považovaná za méně významnou. Prvním tajemníkem ÚV KSČ byl pak na lednovém zasedání roku 1968 zvolen Alexandr Dubček.

- Str. 5

19. února, se konalo první zasedání vědecké rady VŠST v roce 1968. Vedle projednávání běžných otázek spojených se životem školy byl na pořad jednání dán zvláštní bod, navazující na lednovou besedu s Ing. Josefem Havlíkem. Vědecké radě byl k vyjádření předložen dopis, adresovaný novému prvnímu tajemníkovi

ÚV KSČ Alexandru Dubčekovi. Říkalo se v něm, že vědecká rada vítá závěry posledních plenárních zasedání ÚV KSČ a je přesvědčena, že demokratizace a socialistický humanismus se plně prosadí v životě naší socialistické vlasti.

- Str. 14

Etapa pokusit dát socialismu lidskou tvář.

...

Doma byl Akční program KSČ přijat s velkým povděkem a nadějemi. V jeho duchu byly bez prodlení sepisovány akční programy v celé hierarchii stranických a státních orgánů, ve výrobních i nevýrobních organizacích a složkách. Na VŠST byli 17. dubna svoláni rektorem školy profesorem Čirličem všichni vedoucí kateder obou fakult spolu s vedoucími technických, administrativních a správních skupin zaměstnanců k první konzultaci na zformulování akčního programu pro VŠST. Byla to vítaná příležitost ke sjednocení sil a názoru na vypracování nové koncepce profilu VŠST, jejich fakult i kateder, o čemž se na škole diskutovalo již řadu let. Akční program měl být zároveň jakýmsi štítem k hájení existence školy, vlekle ohrožované celostátními úspornými opatřeními k prokázání její potřeby, efektivnosti a významu s ohledem na budoucí vývoj. Pomůckou se stal Akční program ministerstva školství, vedeného tehdy profesorem Vladimírem Kadlecem.

- Str. 16

Oslavy 1. máje roku 1968 v Liberci proběhly po letech přísného režimování stranickými orgány zcela uvolněně a prvně na základě dobrovolné účasti. Jako hlavní řečník byl do Liberce vyslán tajemník ÚV KSČ dr. Čestmír Císař, mající v té době veliké sympatie za své liberální postoje, pro něž byl v roce 1968 i jedním z kandidátů na funkci prezidenta republiky. Ta byla ale svěřena za velké zásluhy v národně osvobozenécké boji ve druhé světové válce generálu Ludvíku Svobodovi. Při projevu Čestmíra Císaře z balkonu liberecké radnice projevili mu účastníci oslav včetně příslušníků školy svou přízeň, stejně tak i akademičtí funkcionáři VŠST při odpoledním setkání na radnici. Zvláště vtíravě se prý při tom choval rektor školy profesor Čirlič, pozdější hrdina v normalizačním procesu.

- Str. 17

Souběžně pokračovalo na škole připomínkové řízení za účelem zformování akčního programu VŠST. V dopisu rektorovi z 16. 5. 1968 podal k tomu své návrhy děkan strojí fakulty prof. Ing. Cyril Höschl. Dožadoval se, aby v přijímacím řízení na školu byl důsledně odstraněn výběr studentů podle třídních hledisek a aby studenti nebyli posuzováni podle svých rodičů bez ohledu na vlastní schopnosti a názory. Viděl chybu i v nepřihlížení k profesionálním tradicím v rodinách, v nespravedlivém odsuzování dětí za náboženskou výchovu, za níž děti nemohou a jsou při přijímacím řízení posuzováni za to hůř než za nedostatečný prospěch či morální defekty. Profesor Höschl kritizoval v dopise i nepřiměřené potlačování negativistických reakcí mladých lidí na některé jevy, vidí v tom upřímnou a přirozenou reagenci na mnohé jednostranné posuzování věci. Za vadné považuje i rozhodování kádrových pracovníků na místě akademických funkcionářů, posuzování lidí ne podle ověřených faktů, ale podle dohadů, pověstí a dojmů. Není spokojen s množstvím výborů, rad, komisí, organizací, jejichž činnost se nezřídka překrývá, vzniká přetížení pracovníků a kumulace funkcí na úkor plnění základního poslání školy. Dožaduje se toho, aby už skončil stav, ve kterém mají politické orgány rozhodovací pravomoc a státní orgány jen odpovědnost za plnění úkolů. Při hodnocení a odměňování pracovníků se stává, že jsou upřednostňováni lidé za pouhé schvalování současné politiky na úkor lidí, kteří odvádějí kvalifikovanou a záslužnou práci. V závěru dopisu se přimlouvá za nutnou spolupráci školy s výrobou a výzkumem vně školy.

- Str. 18

Ve zprávě předsedy rehabilitační komise prof. Ing. Cyrila Höschla vědecké radě školy z 8. 7. 1968 se mimo jiné uvádí, že za vylučováním studentů ze školy se anonymně kryjí stranické nebo bezpečnostní orgány a že některé případy vyřizovali o své vůli pracovníci kádrového útvaru bez vědomí akademických funkcionářů.

- Str. 19

Uveřejnění článku „2000 slov“ v Literárních novinách, Zemědělských novinách a v Mladé frontě z pera publicisty Ludvíka Vaculíka.

...

Výsledkem vzrušivé diskuse na VŠST k tomuto článku bylo svolání zaměstnanecké schůze 29. června do

posluchárny B9. Postaral se o to ZV ROH v čele s Ing. Jiřím Kratochvílem za souhlasu a podpory předsedy CZ KSČ Ing. Václava Hynčici. Ze shromáždění vyšel dokument, který reagoval na vystoupení slovenského poslance v parlamentu generála Samuela Kodaje, v němž se snažil podsunout Vaculíkovi, a všem, kdo přidali své podpisy, kontrarevoluční úmysly.

• Str. 20

Dopis byl vyložen v menze a podpořen množstvím podpisů zaměstnanců i studentů, načež byl v kopiích odeslán předsednictvu Národního shromáždění, předsednictvu Národní fronty a předsednictvu ÚV KSČ, na vědomí ještě Čsl. rozhlasu, Čsl. televizi a redakcím Literárních listů, Mladé fronty, Práce, Průboje a Vpředu. Dokument nese podpisy rektora VŠST profesora Čirliče, předsedy ZV ROH Ing. Jiřího Kratochvíla a předsedy CZV KSČ Ing. Václava Hynčici. Za zmínku stojí, že rektor Čirlič později tvrdil, že byl k podpisu tohoto dokumentu nevybíravým způsobem donucen.

• Str. 20

Téhož dne, tj. 29. června 1968, proběhla mimořádná okresní konference KSČ v Liberci.

Delegáti VŠST, jichž tam bylo přítomno devět, a sice (psáno bez titulů): Emil Dušek, Cyril Höschl, Aleš Kleprlík, Oldřich Krejčí, Jiří Kypta, Zdeněk Novotný, Jitka Srpová, Jiří Spal a Ladislav Šimek. Většina z nich se přihlásila do diskuse a mimo jiné obhajovala obsah dokumentu „2000 slov“.

• Str. 21

Horké léto 1968.

• Str. 22

Dne 29. července došlo k přímému jednání celého předsednictva i tajemníků ÚV KSČ s třináctičlennou delegací představitelů SSSR v pohraničním městě Čierné nad Tisou. Krátce nato, 3. srpna k dalšímu jednání se zástupci států Varšavské smlouvy v Bratislavě, při němž byl, jak se později ukázalo, Vasilem Bilakem předán Leonidu Brežněvovi tzv. zvací dopis se žádostí o násilný zásah proti demokratizujícím silám ve vedení KSČ a státu.

• Str. 23

... zásah ozbrojených sil pěti států Varšavské smlouvy do Československa 21. srpna 1968.

Liberec toho dne prožil jeden z nejtragičtějších dnů ve své historii. Průjezd sovětských vojsk, vybavených těžkou válečnou technikou, způsobil nejen velké materiální škody nábouráním domů na náměstí, ale vyžádal si i oběti na životech občanů, přihlížejících akci v centru města. Někteří byli zasaženi bezhlavou střelbou přímo do lidí, jiní byli smrtelně zraněni padajícím zdivem pod loubím na náměstí dr. E. Beneše. Celkem tu přišlo o život 9 lidí, do nemocnice bylo svezeno přes čtyřicet občanů s různým stupněm zranění.

• Str. 24

... scházeli se již v ranních hodinách na svá pracoviště na škole akademičtí funkcionáři a pracovníci VŠST, aby se poradili o situaci a zaujali k ní stanoviska. Jejich pobouřené vědomí vystupňovali zaměstnanci výrobních dílen, kteří přijeli z centra města, kde se stali svědky střelby do lidí u radnice. Nepřítomného rektora školy zastupoval prof. Ing. Cyril Höschl, předsedu CZV KSČ zastupoval Ing. Jaroslav Tměj, dále tam byli někteří vedoucí kateder i zástupci složek. Dohodli se na svolání aktivu zaměstnanců, na nutnosti zajistit majetek školy a ochranu lidí a dalších opatření.

Na desátou hodinu byl svolán zaměstnanecký aktiv trvající půl hodiny. Promluvil na něm prof. Ing. Höschl, který se pokusil uklidňovat situaci, vydal pokyny k uzavření školy a kolejí, k zabezpečení chodu menzy apod.

Ve stejný den byly odeslány z VŠST dopis Vysoké škole technické v Karl-Marx Stadtu a Technické Univerzitě v Drážďanech, zkoncipován prof. Höschlem a Ing. Tmějem. S odvoláním na tradiční přátelství s těmito školami, smluvně podloženými, protestují autoři jménem školy proti vstupu vojsk Varšavské smlouvy

• Str. 25

22. srpen. Z uskutečněného shromáždění na škole byl odeslán dopis adresovaný prezidentu ČSSR, Národnímu shromáždění, vládě ČSSR a ústřednímu výboru KSČ, zvolenému předešlého dne na XIV. sjezdu, dále ústřednímu výboru Národní fronty a předsednictvu České národní rady. Jeho obsah zněl:

My, pracovníci Vysoké školy strojní a textilní v Liberci, shromáždění dne 23. srpna na generální stávce, Vám znovu vyjadřujeme plnou důvěru a podporu a žádáme Vás, abyste při všech jednáních, které Vámi budou vedena se sovětskou stranou, neochvějně, rozhodně a neústupně trvali na plném zachování státní suverenity a svobody nám tak drahé Československé republiky a abyste v žádném případě neustupovali na jakékoliv kompromisní řešení. Rozhodně žádáme a požadujeme urychlený odchod okupačních vojsk, okamžité propuštění všech internovaných legálně zvolených představitelů československé vlády, Národního shromáždění, ÚV KSČ, ÚV NF a České národní rady a jejich svobodné vystoupení před národem. Se vši rozhodností požadujeme, aby ze sovětské strany bylo ihned upuštěno od jakéhokoliv omezování a zasahování do vnitřního politického života a vývoje naší republiky.

...

Učitelé, zaměstnanci a studenti VŠST v Liberci.

Podepsáni: Ing. Jaroslav Tmčej, CSc., Ing. Jaroslav Exner, CSc., Jiří Janč, Ing. Miroslav Hampl, Prof. Ing. Cyril Höschl, zástupce rektora, Ing. Luděk Šaman, J. Nový, I. Liška, O. Bendl.

• Str. 26

Dohodnuto vytvoření koordinačního výboru.

Úkolem tohoto koordinačního výboru bylo přijímat opatření k zajištění ochrany majetku školy a zabezpečovat hospodářský život školy. Díky svědectví Ing. Tmčeje se pomýšlelo i na to, co by se mělo udělat v případě, že by sovětské jednotky vstoupily do budovy školy.

Mimořádné události ovlivnily urychlený návrat řady akademických funkcionářů na školu, jak o tom svědčí další dokument, a to dopis adresovaný ústřednímu výboru KSČ, vládě ČSSR a Národnímu shromáždění z 27. srpna.

Píše se v něm:

Podepsaní profesori a docenti Vysoké školy strojní a textilní v Liberci, jako nejvyšší vědecké instituce v Severočeském kraji, považujeme za nutné sdělit Vám v hodině dvanácté, po probdělých dnech úzkosti své stanovisko k nejnaléhavějším problémům doby. Vyslovujeme projev hluboké úcty a nezměrného obdivu k statečnému chování našich nejvyšších státních představitelů ...

Připomínáme Vám slova C. L. Beckera: Každá země, která myslí víc na své pohodlí a klid než na svou svobodu, ztratí svou svobodu, a ironie při tom je, že také ztratí své pohodlí a klid.

Podepisují:

Prof. Ing. Cyril Höschl, zástupce rektora, děkan fakulty strojní, Doc. Dr. V. Bruthans, CSc., Prof. Ing. J. Ditl CSc., Doc. Ing. M. Kořínek, Prof. Ing. J. Mayer, Doc. V. Metelka, CSc., Doc. Ing. S. Němeček, Prof. Ing. B. Odstrčil, Prof. Ing. F. Pompe, Prof. Dr. J. Rais, Doc. Fr. Stárek, Prof. Ing. J. Simon, Doc. Ing. J. Šálek, CSc.

...

po více než roce, 10. října 1969, všichni podepsaní svůj podpis odvolali na základě nátlaku a pohrůzek nového ministra školství a stranických orgánů.

• Str. 30

Školní rok 1968 – 1969 byl zahájen 1. října. Byl pojat velmi svátečně, protože byl spojený s oslavami 15. výročí založení školy.

... bylo rozhodnuto přijmout prohlášení a odeslal je prezidentu republiky generálu Ludvíku Svobodovi, generálnímu tajemníku ÚV KSČ Alexandru Dubčekovi, předsedovi Národního shromáždění Josefu Smrkovskému, předsedovi vlády Oldřichu Černíkovi a ministru školství prof. Vladimíru Kadlecovi.

Iniciátory tohoto rozhodnutí byli docenti Kovář, Tichý a Šálek, profesori Höschl, Mayer a Odstrčil. Text prohlášení zněl:

• Str. 31

... Spatřujeme v nich všech symbol nastoupené cesty k socialismu s lidskou tváří a v jejich vedení cítíme záruku, že z této cesty se ani za ztížených podmínek příliš neuchýlíme.

... Sjednocuje nás úsilí o budování socialismu, jehož nedělitelnou částí je spravedlnost, humanismus a svoboda. Za svou samozřejmou povinnost považujeme co nejlépe vychovávat budoucí technickou inteligenci s hlubokými odbornými znalostmi, oddanou myšlenkám socialismu, připravenou za všech okolností hledat a hájit pravdu, dobře seznámenou s naší kulturou i národními tradicemi a úzce spjatou se všemi vrstvami naší společnosti.

Předsednictvo celoškolského aktivu Vysoké školy strojní a textilní v Liberci příležitosti 15. výročí školy. Podepsáni: Kotšmíd, Krnovský, Dráb, Höschl, Sýkora, Čirlič, Kratochvíl, Simon, Hynčica.

• Str. 34

Od začátku prosince se na přetřes denních událostí dostával zvenčí podněcovaný tlak na vyloučení z politického života těch osobností už ve druhé vlně, jež se jevily jako balvany v cestě při utahování šroubu na ohýbání hřbetů v začínajícím normalizačním procesu. Cílem bylo zlikvidovat postupně téměř celé dosavadní vedení. Tak se do programu jednání vědecké rady strojní fakulty 2. prosince dostalo i jednomyslné rozhodnutí, aby byl předsednictvu Národního shromáždění ČSSR odeslán dopis, ve kterém budou odsouzeny útoky proti členu předsednictví NS MUDr. Františku Krieglovi, čestnému pokrokovému politickému činiteli, o němž bylo veřejně známo, že jako jediný odmítl podepsat pokořující moskevský protokol o tzv. dočasném pobytu sovětských vojsk na našem území. Současně je v dopisu kladně hodnoceno působení Čsl. rozhlasu v srpnových dnech. Dopis podepsal děkan strojní fakulty prof. Ing. Cyril Höschl.

• Str. 38

Rok 1969 – rok utlumování demokratizačního procesu ...

... jak si správně vysvětlit přívlástek dočasný u pobytu Sovětské armády v Československu.

... Jan Palach, který se 19. ledna 1969 na Václavském náměstí polil hořlavinou a zapálil.

... pak 22. ledna byl uspořádán smuteční průvod Libercem ve 14,30 · hod v čele s rektorem profesorem Čirličem.

... Poučení z krizového vývoje z roku 1971, vydané OV KSČ v Liberci, charakterizovalo průvod jako demonstraci nepřátelských sil z VŠST.

... Pro účast na pohřbu Jana Palacha v Praze byla určena oficiální delegace VŠST tak, že za strojní fakultu tam byl vyslán děkan profesor Höschl.

• Str. 42

Protože některým funkcionářům školy, kteří se studenty nejvíc sympatizovali, ležel na srdci osud putujících na tak namáhavém pochodu, zorganizovali ve večerních hodinách odjezd tří osobních automobilů za nimi. Byli to doc. Dr. Tichý, doc. Ing. Kovář, Ing. Hynčica a Ing. Tměj, který se na rozdíl od pozdější doby dosud projevoval se zastánci demokratického vývoje solidárně.

• Str. 43

První čtvrtletí roku 1969 podalo řadu důkazů o tom, jak studenti a mladí lidé vůbec politicky povyrostli na vlastních zkušenostech a poznali, že nebudou-li se o politiku zajímat a zapojovat se do politického dění, stanou se pasivními oběťmi politických manipulátorů, bude se jednat o nich – ale bez nich.

• Str. 45

Střetnutí dvou proudů o vedení VŠST.

• Str. 49

Zasedání ÚV KSČ v Praze odvolalo z funkce prvního tajemníka ÚV Alexandra Dubčeka a zvolilo do této nejvyšší funkce ve straně Dr. Gustáva Husáka.

Na druhý den 18. dubna, svolaly orgány VŠST celoškolský aktiv, na němž poreferoval o kádrových změnách ve vedení strany ideologický tajemník OV KSČ Václav Pavlovič, bývalý pracovník školy. Jednání předsedali předsedové ZV ROH a CZV KSČ docent Tichý a Ing. Hynčica, za vedení školy prorektor doc.

Ing. Dráb a děkan strojí fakulty prof. Ing. Höschl. Průběh aktivu měl rozpačitý charakter, nesouhlas s provedenými změnami jasně převažoval.

...

Prohlášení, vyjádřené telegramem Alexandru Dubčekovi a v kopii předsednictvu ÚV KSČ, znělo:

Drahý soudruhu Dubčeku, s mimořádným znepokojením jsme vyslechli včerejší projev prezidenta republiky a informace o včerejším zasedání ÚV KSČ. V těchto těžkých chvílích prohlašujeme, že považujeme za jedinou možnou cestu vpřed důsledné uplatňování politických principů, zakotvených v Akčním programu KSČ z dubna 1968.

Ujišťujeme Vás, že se nikdy nezpronevříme demokracii a ideálům humanistického socialismu, který je natrvalo spjat s Vaším jménem a že jsme připraveni bránit tyto principy i s využitím nejkrajnějších prostředků.

- Str. 50

Poslední věta v telegramu byla později vykládána jako důkaz o zamýšlené ozbrojené kontrarevoluci příslušníků VŠST. Ve skutečnosti to nebylo víc, než zoufalé gesto z poznané neodvratitelné skutečnosti a z obav o nepředvídatelnou budoucnost.

...

Volby do akademických funkcí na VŠST se konaly v roce 1969 ve dvou termínech. Volba rektora a tří prorektorů se konala rozšířenou radou školy. V počtu nezvyklých 45 členů dne 5. května. Předseda návrhové komise, která prováděla i volební akt, prof. Ing. František Pompe, podal dva návrhy na funkci rektora, a to mimořádného profesora Ing. Cyrila Höschla, jehož kandidatura byla silně podporována mladší většinou pedagogického sboru, a na řádného profesora Ing. Jiřího Mayera, za nímž stála menšina pedagogů z řad nejstarších členů sboru.

Podle projevovaných nálad na škole se zdálo, že ve volbách zvítězí s převahou profesor Höschl. Proto byly podceněny zákulisní triky, jejichž aktérem byl hlavně JUDr. Josef Košek, který byl ve stálém spojení s vedoucím katedry části strojů prof. Ing. Oldřichem Medunou a jinými nejstaršími profesory, samozřejmě také s SKV KSČ, aby za každou cenu zabránili zvolení rektorem profesora Höschla, protože ho pro jeho dosavadní postoje měli za příliš zkompromitovaného pravičáka.

Tím se stalo, že ve volbách rektora VŠST dne 5. května 1969 získal v tajném hlasování (ze 43 platných hlasů) 23 hlasů překvapivě profesor Mayer a profesor Höschl jen 20. Výsledek byl přijat s velkým překvapením.

- Str. 51

Krátce potom, 26. května, byly konány volby akademických funkcionářů obou fakult VŠST. Děkanem strojí fakulty byl zvolen 28 hlasy (ze 31) prof. Ing. Cyril Höschl.

- Str. 52

Zesílily tlaky shora, aby kolektivy na všech pracovištích, ve všech organizacích, přehodnotily svá usnesení na obsahy dopisů a rezolucí, odesílané v uplynulé době vyšším a nejvyšším stranickým a státním orgánům i osobnostem, aby odvolaly jejich obsah a prohlásily je veřejně za nesprávné. Naopak byly provokovány projevy souhlasu se současnou politikou ÚV KSČ, nabírajícího květnovým zasedáním nový kurs, kurs podřizování se bez odporu s přátelskou vstřícností diktátu okupantské moci, jejíž vůli k realizaci na sebe přebírali naši quislingové, mající často na svědomí zátěž zlořádů padesátých let.

Ocitujme nyní úryvek z Analýzy činnosti ZO KSČ na VŠST v letech 1968 – 1969.

V tomto období se organizačně sjednocuje zdravé jádro strany, složené z některých členů základní organizace KSČ, kteří zůstali věrni zásadám marxismu leninismu. Existence tohoto seskupení v té době již pro stranický vývoj na VŠST životně nutná, má velký vliv na kolísající členy KSČ a je prvním krokem k diferenciaci členů KSČ. Tvoří základ k postupnému, již organizovanému rozbití pravice. Členové stranického jádra jednoznačně působí na členských schůzích i mimo členskou základnu KSČ.

- Str. 53

Rozštěpení názorů, počátek normalizace na VŠST

Společné zasedání vědeckých rad školy z konce června 1969 lze považovat za přelomové, za začátek neblaze proslulého normalizačního období.

- Str. 54

Pravda o *mocných* na Severu Čech.

Těchto několik oportunistů přivedly na svět polednové deformace. Komunisté – internacionalisté byli donuceni odejít ze svých míst. A tak Severočeský kraj a v něm každý okres má dnes své Kriegly, Vaculíky, Šiky, ba i Škutiny. Ti sedí jako žába na prameni a brání normalizaci. Čekají však ve strachu, až ústecká mlha poodkryje jejich *lidskou tvář*. V Liberci se pomalu již mlha rozplývá. Lidé se začínají ptát, kdo jsou ti, kteří nechali ostouzet stranu, práci starých komunistů, kteří již dnes nejsou sami – jdou s nimi mladí.

- Str. 58

Ve výše uvedené Analýze činnosti KSČ z roku 1971 se k tomu dozvíme (ve vztahu k členské schůzi KSČ, konané 26. 6. 1969), že *také v CZV se projevovaly zdravější proudy. Někteří jeho členové (Krejčíř, Tměj, Syrovátka) se snažili pohnout ostatní, aby přijali realistická stanoviska, aby skoncovali s pravicovou politikou. Tato snaha se nesečkala s úspěchem, třebaže byla podporována i předsedy obou organizací Spalem a Požárským. CZV jako celek nadále odmítal odsoudit svou dosavadní činnost, odmítal odvolat všechny nesprávné rezoluce, jejichž autorem v uplynulém období byl nebo na nichž se podílel.*

Vzdor tomu proběhlo na škole v prázdninovém období vyřídění knihovního fondu v knihovně VŠST, při němž došlo i k vyřazení podstatné části děl klasiků marxismu-leninismu z iniciativy doc. Procházký.

- Str. 59

Největší vzruch do prázdninového období vnesly události spojené s výročím vstupu vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Výročí bylo očekáváno s napětím, a to jak mezi občany, tak ve stranických a státních orgánech i na řídicích postech podniků a závodů, úřadů, škol a učilišť. Straničtí instruktoři s předstihem nabádali k bdělosti a ostražitosti, orgány Bezpečnosti a Lidových milicí vymýšlely varianty možných kontrarevolučních vystoupení a nacvičovaly rozhodný odpor.

- Str. 60

Pro změnu si nyní přečtěme, jak stejné události popisuje liberecké Poučení z krizového vývoje: *Do ulic vyšli chuligáni, zfanatizovaná mládež a političtí dobrodruzi. Napadali pokojné občany, ničili obchody, stavěli barikády, zapalovali veřejný majetek a provolávali protistátní a protisocialistická hesla. To vše dělali za podpory i některých libereckých občanů, kteří stáli s nimi na stejných pozicích. Bylo to vystoupení protisocialistické, proti- internacionální. Byla to poslední snaha postavit se otevřeně proti nové politice ÚV. Bylo to vystoupení kontrarevoluční. Bylo likvidováno za pomoci ozbrojených složek v Liberci, Bezpečnosti, Lidových milicí a armády. Za pomoci pancéřových vozů a požárníků. Škody politické a na majetku se nedají vyčíslit. V takových případech si lidé obvykle kladou otázku: Kdo z toho získal prospěch?*

- Str. 65

10. října svolal rektor školy prof. Čirlič rozšířené zasedání kolegia rektora, na němž doporučil přítomným zrušení politicky nesprávných rezolucí, rozhodnutí a usnesení minulého období. Podle záznamu byli přítomni: rektor Čirlič, doc Bruthans, prof. Dítl, doc. Dráb, kvestor Drnovský, děkan Höschl, Ing. Hynčica, doc. Kořínek, prof. Kotšmíd, Ing. Kratochvíl, prof. Mayer, doc. Němeček, prof. Odstrčil, prof. Rais a děkan Šimon. Rektor Čirlič seznámil přítomné s koncepcí zprávy, kterou podává jako zhodnocení činnosti školy v letech 1968 – 1969 ministru školství prof. Hrbkovi dle jeho požadavku ze dne 16. září 1969 pod čj. 27 992/69-III/S. Postupně byly tak projednávány všechny dokumenty, usnesení, rezoluce. a dopisy, jež škola odeslala státním a stranickým představitelům nebo na nichž se podílela svým podpisem. Značnou část těchto dokumentů doporučil rektor zrušit jako vývojem překonané a tudíž nesprávné. Jeho návrh byl přítomnými jednomyslně přijat.

- Str. 67

Dne 22. října se konečně ozývá ministr školství Hrbek dopisem čj. 920/69-IIU4, v němž sděluje, že potvrdil do funkcí prorektorů prof. Ing. Dr. Jiřího Raise CSc., a doc. Ing. Vojtěcha Drába, CSc., zvolené v květnových volbách. Rovněž tak prof. Ing. Jaroslava Simona potvrdil do funkce děkana textilní fakulty, všechny od 1. listopadu 1969. Naproti tomu nepotvrdil na návrh stranických orgánů do funkce prorektora doc.

RNDr. Jana Tichého, CSc., a do funkce děkana strojní fakulty prof. Ing. Cyrila Höschla. Náhradu za ně měly přivodit nové volby v nejkratší době. Důvod nepotvrzení posledně jmenovaných je vyjádřen v dopisu slovy „vzhledem k výsledku jednání se stranickými orgány“. Jejich nepotvrzením se staly vědecké rady školy a fakulty neúplnými a začalo jednání o jejich doplnění.

- Str. 70

Koncem listopadu zahájil Krajský výbor KSČ v Ústí nad Labem hloubkové prověřování všech vedoucích a ostatních pracovníků, schvalovaných do funkce tímto orgánem. Jmenný seznam pracovníků VŠST byl odeslán rektorovi školy s datem 8. prosince 1969. Obsahoval jména: J. Čirlič, F. Kotšmíd, J. Rais, V. Dráb, C. Höschl, J. Simon, M. Kořínek, J. Mayer, O. Meduna, S. Němeček, F. Pompe, B. Odstrčil, V. Bruthans, J. Ditl B. Hanuš, R. Krčma, F. Stárek, M. Burian a J. Košek.

Všem těmto pracovníkům rozeslal rektor nejspíše na telefonickou výzvu již 25. 11. cyklostylovanou žádost na vypracování doplňku k životopisu, v němž musel každý pravdivě zodpovědět své názory na Akční program KSČ z dubna 1968, na plénum ÚV KSČ z května 1968, na Varšavský dopis 5 socialistických zemí, na porady v Čierné nad Tisou, na 21. srpen, vstup vojsk Varšavské smlouvy do ČSSR, na svůj postoj k listopadové rezoluci ÚV KSČ 1968, na své postoje v krizové situaci leden - duben 1969, na dubnové plénum ÚV KSČ 1969 a na kádrové změny ve vrcholových orgánech, na květnové plénum ÚV KSČ na realizační směrnici 1969, na postoj k zářijovému plénu ÚV KSČ 1969.

- Str. 71

Dopis byl rektorátem rozmnožen a předán adresátům 10. prosince s pokynem, že toto sebekritické hodnocení má každý odevzdat dvojmo rektorátu školy nejpozději 15. prosince do 10 hodin k odeslání na SKV KSČ.

- Str. 72

I za těchto daných podmínek si dovolila vědecká rada strojní fakulty, v jejímž čele stál dosud prof. Ing. C. Höschl, dne 3. prosince odeslat předsednictvu Národního shromáždění dopis odsuzující neoprávněné útoky proti členu předsednictva NS MUDr. Františku Krieglovi, oceňující ho jako čestného a pokrokového politika.

- Str. 73

8. prosince, se sešla na svém I. zasedání i vědecká rada strojní fakulty, složená podle statutu fakulty z vedoucích kateder.

K důležitým bodům jednání vědecké rady patřila skutečnost, že ministr školství nepotvrdil do funkce řádně zvoleného děkana fakulty profesora Höschla, protože ten požádal z tohoto i z jiných důvodů vědeckou radu o přijetí resignace na tuto funkci. Vědecká rada však resignaci nepřijala, dohodla se však na urychlené volbě nového děkana.

- Str. 74

Ve středu 12. prosince se konalo II. zasedání vědecké rady strojní fakulty.

V dalším jednání požádal dosavadní děkan strojní fakulty prof. Ing. Cyril Höschl, CSc., o uvolnění z funkce děkana. Hlavním důvodem bylo nepotvrzení do funkce ministrem školství. S připomínkou vystoupil jediný doc. Ing. Z. Kovář, CSc., který připomněl nedávnou téměř jednomyslnou volbu profesora Höschla do funkce a nedostatečně přesvědčivé důvody pro odstoupení z funkce. Při nutném hlasování o vyhovění žádosti za přítomnosti 14 členů VR bylo sečteno 9 hlasů pro vyhovění, 3 hlasy byly proti, 2 hlasy byly neplatné.

- Str. 75

Těsně před vánoci 22. prosince došlo k volbě nového děkana strojní fakulty. Z počtu 19 členů vědecké rady bylo přítomno 16 s právem hlasovacím. V tajném hlasování dostal jediný navržený kandidát prof. Ing. František Kotšmíd 12 souhlasných hlasů, 3 hlasy byly proti a 1 neplatný.

- Str. 77

Rok 1970 – rok drcení reformního hnutí. Humanismus v bolševickém vydání ... vykořenit před očima celého světa socialismus s lidskou tvář . . .

Citát z okresního Poučení z krizového vývoje v okresní organizaci KSČ a v okrese Liberec, vydaného v dubnu 1971. Tam se v příslušné části píše o úkolu, který stál tehdy před stranou. Ideově a organizačně porazit pravici, obnovit jednotu strany na základech marxismu leninismu a plně likvidovat všechny antisocialistické síly ve společnosti.

• Str. 80

Na základě tohoto rozhodnutí ministra školství vypracoval prorektor školy doc. Ing. Kořínek, CSc., spolu s děkany obou fakult dotazník, obsahující 14 otázek, pro všechny pedagogické pracovníky školy. Podepsaný a datovaný doplněk k životopisu bylo nutno dodat prostřednictvím vedoucích kateder děkanátům fakult do 19. ledna. Měl být vypracován co nejpodrobněji a nejúplněji.

Předložené otázky v dotazníku zněly:

1. Jste členem některé politické strany? Které a od kdy?
2. Uznáváte vedoucí úlohu KSČ v našem politickém systému?
3. Jestliže ano, jak to prokazujete ve svém politickém postoji, v práci, v nepolitických např. zájmových organizacích, odborech?
4. Jaký je Váš názor na Leden 1968?
5. Jak se díváte na polednový vývoj u nás, v období leden až července 1968? Jaký byl váš postoj k Varšavskému dopisu pěti zemí?
6. Jak se stavíte ke vstupu spojeneckých vojsk do ČSSR v srpnu 1968?
7. Jak se díváte na období politických krizí v listopadu 1968 až v březnu 1969?
8. Jaký je váš vztah k současné politice KSČ, tj. od dubnového pléna ÚV KSČ 1969? Jak se podílíte na plnění realizační směrnice z květnového pléna ÚV KSČ?
9. Podepsal jste nějaké protistranické rezoluce, jako např. 2000 slov nebo jiné?
10. Odvolal jste své podpisy – proč a kdy?
11. Podporoval nebo vybízel jste někdy naše posluchače k aktivitě proti politice KSČ?
12. Jak chcete aktivně jako učitel přispět k politické konsolidaci mezi studenty VŠST?
13. Podporujete nově ustavený Svaz vysokoškolského studentstva – a jak konkrétně?
14. Udejte ještě vše, co by mohlo vaše politické postoje ve zmíněném období objasnit.

• Str. 92

Podle archivních dokumentů začaly první prověrky členů KSČ na okrese Liberec 17. února 1970. Oficiálně se jim sice říkalo rozhovory, což platilo snad jen v první fázi, ale později se z toho staly likvidační tribunály. Nejprve byli krajskými funkcionáři hodnoceni členové předsednictva OV, pak řadoví členové OV a členové OKRK. V březnu byl hodnocen okresní aktiv. Podle zápisu ze zasedání předsednictva OV KSČ z 27. 5. 1970 byly k 30. dubnu provedeny pohovory s 3 945 členy. Z nich bylo prověřeno 3 684 členů, což je plných 93 %. Z neprověřených bylo jen 79 členů navrženo na vyloučení. To je důkazem toho, jak se aparátníci a vyšší funkcionáři navzájem šetřili a procházeli prověrkami podle přísloví, že vrána vráně oči nevyklove. Zato na zbývající členstvo pak brali stále přísnější měřítka, takže termín pohovory byl výsměchem. Obsírná zpráva o pokračující očiště strany, vypracovaná skupinou byra Ústřední kontrolní a revizní komise za pomoci Okresní kontrolní a revizní komise a pracovníků OV KSČ v závěru říká: Boj s pravici nekončí. Pravice byla odstraněna z důležitých pozic, ale nebyla rozbita, likvidována.

• Str. 94

Od jednotlivých postihů k hromadným čistkám.

- Str. 97

Toto zasedání POV rozhodlo současně i o vyloučení celé řady školských a kulturních pracovníků z VŠST.

- Str. 100

Dne 23. června 1970 byla liberecká veřejnost překvapena rozsáhlým článkem ve Vpředu, zabírajícím celou jednu stranu a ještě čtvrt další pod titulem *Také na Vysoké škole strojní a textilní řádily pravice živly*. Jeho autorem byl pracovník byra ústřední kontrolní a revizní komise František Šlajchrt.

V demokraticky projednávaných otázkách a přijímaných závěrech všech organizací na škole vidí Šlajchrt škodlivé nátlakové akce, odsuzuje kladné přijetí *2000 slov*, v odesílání rezolucí a dopisů ústředním na škole vidí Šlajchrt škodlivé nátlakové akce a protisocialistické, protistranické a protisovětské útoky.

V článku je vyjmenována a odsouzena celá řada akcí uskutečněných před vstupem vojsk Varšavské smlouvy do naší republiky i potom: odpor k pobytu sovětských vojsk na našem území, nesouhlas s kádrovými změnami po srpnu 1968, negativně posuzuje akce vyvolané tragickou smrtí Jana Palacha, protestní akce kvůli nevyslání oficiální delegace na IX. Sjezd Svazu komunistů Jugoslávie, zatracuje společné postupy VŠST s organizacemi na podnikách, kdejaký krok ve prospěch demokratického vývoje.

Organizátoři a nositelé pravice byli již někteří vyloučeni ze strany a další to čeká. Článek končí slovy: *Stranické orgány musí na základě argumentů a faktů ukázat lidem chybnou politiku minulých funkcionářů, určovat směr práce a získávat pro politiku strany ostatní kolektiv školy.*

K Šlajchrtově článku je třeba ještě dodat, že i po jeho uveřejnění podali dva pracovníci VŠST protest pro zveřejnění zkreslených nebo nepravdivých údajů, a to prof. Ing. Cyril Höschl, CSc. a doc. Ing. Zdeněk Kovář, CSc. Veřejné omluvy se však nedočkali.

- Str. 102

Protože archiv KSCČ na VŠST byl v prosinci 1989 zničen, nebylo možné pořídit přesný seznam a složení jednotlivých prověřovacích komisí. Rehabilitační komise, ustavená rektorem školy v roce 1990, se pokusila sestavit seznam členů komisí z řad zaměstnanců školy podle záznamů z pohovorů, které byly k dispozici, a podle vzpomínek prověřovaných.

- Str. 103

Podle statistiky OV KSCČ v Liberci byly ke dni 26. 8. 1970 ukončeny pohovory ve 348 z celkového počtu 483 organizací. Ke dni 31. 3. 1970 měla okresní organizace 14881 člena, z tohoto počtu prošlo pohovory 11 570 členů. Bylo rozhodnuto vydat nové legitimace 8 100 členům, z toho již 4 920 legitimací „zdravému jádru ve straně“ bylo vydáno, 3 470 členům navrhly komise legitimace nevydat, 886 členů až dosud bylo navrženo na vyloučení, pro 692 členy pozastavit členství do vyřešení různých výhrad, proti 26 členům se zavádělo disciplinární řízení, zbytek byl ještě nevyřízen.

- Str. 104

U každého návrhu na vyloučení bylo uvedeno zdůvodnění na půl stránky, kde se opakovalo: nesouhlas se vstupem vojsk Varšavské smlouvy do ČSSR, souhlas s obsahem „2000 slov“ L. Vaculíka, podpora studentských akcí, podíl na stávkách a odeslání dopisů a rezolucí, členství ve výborech, které propadly oportunistu, podíl na jednání s mimoškolskými organizacemi, vystupování na členských schůzích a konferencích, škodlivá přednášková činnost, účast na palachádě aj.

- Str. 111

Obdobné jednání bylo obsahem zasedání kolegia děkana strojní fakulty 23. října. V dopisu děkana SF prof. Ing. dr. techn. Františka Kotšmída z 27. 10. rektorovi školy prof. Mayerovi se píše, že ke změnám dochází v rámci konsolidačního procesu na VŠST a na základě výsledků prověrek členů KSCČ i nestraníků. Slučování kateder se odůvodňuje šetřením pracovních sil. Navrhuje se:

Odvolat z funkce vedoucího katedry mechaniky, pružnosti a pevnosti prof. Ing. Cyrila Höschla, CSc. a pověřit vedením katedry doc. Ing. Jaroslava Charváta, CSc.

... Podobně pro katedry fyziky, svařování, obráběcích strojů, tepelné a provozní techniky.

- Str. 112

Na den 4. listopadu 1970 bylo stanoveno jednání předsednictva OV KSČ v Liberci ve věci stranického šetření prof. Ing. RNDr. Jovana Čirliče, DrSc., bývalého rektora VŠST, jak o tom rozhodlo již 22. ledna předsednictvo SKV KSČ. Podklady pro jednání dlouho připravovala komise pověřená SKV KSČ ve složení: Antonín Grund, pracovník ideologického oddělení SKV KSČ, Václav Volf, vedoucí odboru školství KNV, a pplk. Josef Kodýtek, člen PKV KSČ.

- Str. 113

Osmistránkový podkladový materiál k jednání obsahoval stručný životopis profesora Čirliče, jeho dětství, studium v Bělehradě, protifašistickou odbojovou činnost, vězení a nasazení na nucené práce u Olomouce na Moravě, další odbojovou činnost na našem území, spolupráci s KSČ. V letech 1948 – 1951 se exponoval u nás proti Titovi, čímž si znemožnil návrat do rodné vlasti. V roce 1955 mu bylo uděleno čs. státní občanství, v následujícím roce se stal kandidátem KSČ a v roce 1958 členem. Dosáhl velkých úspěchů ve vědecké práci, byl za publikační činnost mnohokrát vyznamenán a i jinak oceněn. Jeho život byl silně komplikován těžkými onemocněními, čehož dokázal využít k rozšiřování vzdělání a získání vědeckých a pedagogických hodností. Na VŠST působil od roku 1964 jako vedoucí katedry textilních materiálů, v roce 1966 byl prvně zvolen rektorem školy. Jeho politické hodnocení bylo hodnoceno jako rozporuplné, ale převážně pozitivní, takže nakonec vzhledem k trvale levicovému zaměření a životním zásluhám i vědecké autoritě mu komise navrhla zachování členství v KSČ a udělila důtku s výstrahou.

Diskuse členů předsednictva OV KSČ k osobnosti profesora Čirliče byla rovněž rozporuplná. Dělničtí členové se kategoricky dožadovali jeho vyloučení ze strany za účast na palachádě s hodnostními znaky, za podpisy na řadě rezolucí a dopisů, za slabý odpor proti pravicovým oportunistům. Největšího zastávce měl v náčelníkovi StB Hykovi a u tajemníků OV, takže nakonec po perné výměně názorů převládl názor, vyjádřený předsedou ONV Josefem Váňou, že podle rezolucí, které podepsal, by neměl ve straně být, ale v komplexním hodnocení ob stojí. Za zaznamenání stojí, že profesor Čirlič sám předal komisi kopie všech rezolucí, které podepsal, což mu na jedné straně přitížilo, na druhé bylo oceněno jako polehčující okolnost. Závěr na ponechání členství a udělení důtky s výstrahou byl odhlasován s jednou výjimkou všemi přítomnými.

- Str. 114

Už se přibližoval konec roku 1970, když ZO KSČ na VŠST dohotovilo svou analýzu činnosti v letech 1968 – 1969. Na 28 stranách textu je líčen sled událostí od roku 1967 do jara 1970.

- Str. 115

Text analýzy je prolnutý obviňováním příslušníků katedry marxismu-leninismu, v roce 1968.

Příslušníci zdravého jádra strany na VŠST ... jsou tam uváděni J. Košek, J. Bošek, V. Chaloupecký, P. Hromek, J. Bezděk, J. Tměj a J. Simon, kteří vždy stáli na správných pozicích.

... za černé ovce jsou v analýze jmenováni J. Dítl, J. Tichý, Z. Kovář, V. Hynčica, R. Svoboda, I. Exner, P. Brouček, Z. Novotný, M. Žemlička, I. Marko, C. Höschl, A. Kleprlík, O. Talavášek a v některých souvislostech i J. Čirlič.

- Str. 127

Rok 1971 – rok očisty špinavými prostředky ... Kdo nejde s námi, jde proti nám.

- Str. 128

V dalším hlášení, které bylo odesláno rektorem Mayerem ministerstvu školství 1. února 1971, jsou jako neumístění uvedeni: Zdeněk Kovář, Václav Hynčica, Ladislav Srp, Jiří Kratochvíl, Jiří Procházka a připsán mimoř. profesor Ing. Cyril Höschl, CSc., jemuž bude pracovní poměr ukončen ke 30. 9. 1971. Jako pěst na oko působí v tomto hlášení zdůrazňování vysoké odborné úrovně u doc. Kováře a u prof. Höschla, jestliže jejich vyřazení ze školy je uváděno jako zkvalitňování kádrového potenciálu na VŠST. Důležité je tvrzení rektora školy prof. Mayera v dopisu ministerstvu: Hlavní potíže jsou však v tom, že okolní národní podniky usilující o hospodářskou i politickou konsolidaci kladou u nově přijímaných pracovníků kromě odborné kvalifikace zvláštní důraz na politické postoje a třídní uvědomění každého uchazeče. A tyto

předpoklady pochopitelně od nás odcházející pracovníci v plném rozsahu nesplňují.

- Str. 129

Na den 17. února byla prvně svolána nově složená vědecká rada VŠST, na níž bylo přijato usnesení o přípravě a provedení voleb nových prorektorů školy. Byla k tomu zvolena komise v čele s prof. Ing. Františkem Pompem. Toto zasedání vědecké rady školy lze považovat za počátek průlomu normalizátorů do vedení školy, fakult i kateder. Ještě téhož dne rozeslal rektor školy prof. Mayer podle dalšího rozhodnutí vědecké rady řadu dopisů, jimiž zasáhl podstatně do personálního obsazení kateder školy a do jejich struktury. S odvoláním na návrh děkana strojí fakulty odvolal s účinností od 18. února 1971 podle § 48 zákona o vysokých školách č. 19/66 Sb, doplněného zákonem č. 163/69 Sb, a ve smyslu usnesení VRŠ ze dne 17. 2. 1971, z funkce vedoucího katedry mechaniky, pružnosti a pevnosti na strojí fakultě mimoř. profesora Ing. Cyrila Höschla, CSc. a vyzval jej, aby veškeré vybavení katedry a veškerou agendu katedry předal protokolárně novému vedoucímu katedry doc. Ing. Jaroslavu Charvátovi, CSc.

- Str. 130

Neuvěřitelný zásah provedl rektor, opět s odvoláním na návrh děkana strojí fakulty, a to zrušením tří kateder. Zrušil, opět k 18. únoru, a podle výše uvedených paragrafů katedru technologie a slévárenství, dosud vedenou prof. Ing. Bohumilem Odstrčilím, dále katedru svařování a metalografie, vedenou mimoř. prof. Ing. Josefem Ditlem, CSc. a třetí katedru materiálu a tváření, vedenou dosud doc. Ing. Miroslavem Kořínkem, CSc. Sloučením těchto tří kateder zřídil katedru technologie a nauky o materiálu na strojí fakultě.

- Str. 137

23. dubna, otiskl Vpřed jako svou přílohu Poučení z krizového vývoje v okresní organizaci KSČ a v okrese Liberec. Následně pak ještě vyšlo jako brožura. Rázem se z toho stal hlavní materiál k politickému školení ve straně i na všech pracovištích, zejména na školách, ve státní správě, ozbrojených složkách aj. Jak se dalo očekávat, stala se v důsledku toho VŠST, pedagogický institut v Liberci, střední školy i mnozí učitelé ZDŠ terčem nejostřejší kanonády posílených normalizátorů. Jména pracovníků VŠST několikrát prolínala tento nejhanebnější dokument v dějinách města pod Ještědem.

Celkem je v Poučení jmenováno 11 odborných asistentů s negativním hodnocením, 4 docenti, 1 profesor a 1 technický pracovník. Jmenovitě to byli odborní asistenti Jaroslav Bláha, prom. ped., Ing. Emil Dušek, PhDr. František Fišera, Ing. Václav Hynčica, CSc., Ing. Zdeněk Novotný, CSc., PhDr. Zdeněk Raiman, Ing. Jitka Srpová, Ladislav Šimek, prom. ped. Zbyslav Železnov, CSc. a Milan Žemlička, prom. filolog. Z docentů to byli Ing. Miroslav Burian, CSc., Ing. Zdeněk Kovář, CSc, Ing. Rudolf Svoboda, CSc. a RNDr. Jan Tichý, CSc. Jmenovaným profesorem byl Ing. Cyril Höschl, CSc. a technik Aleš Kleprlík. Mnozí z nich byli uváděni vícekrát a pod různým oceňováním, souhrnně jako kontrarevolucionáři.

- Str. 138

Okresní poučení se stalo podkladovým materiálem pro vypracování Seznamu osob doporučených do jednotné centrální evidence představitelů a exponentů pravice, pořízenému severočeským KV KSČ tak, jak to bylo tomuto orgánu uloženo předsednictvem ÚV KSČ dne 8. ledna. Jména lidí, zařazených na tuto černou listinu ÚV KSČ, byla poté přísně tajena, a tak se o této skutečnosti veřejnost dověděla až v roce 1992, kdy Lidové noviny po částech celostátní seznamy zařazených osob uveřejnily.

Z dřívějších, současných a pozdějších pracovníků VŠST byli na listině tyto pracovníci: Dr. Rudolf Anděl, Jaroslav Bláha, Ing. Pavel Brouček, Ing. Emil Dušek, Ing. Jaroslav Exner, dr. František Fišera, Petr Golka, Ing. Miroslav Hampl, dr. Jaroslav Hnyk, prof. Ing. Cyril Höschl, Ing. Václav Hynčica, Zdeněk Jodas, Erich Kaner, Ing. Jiří Kratochvil, Ing. Radko Kubias, Ing. Otakar Kubias, Ing. Antonín Martínek, Zdeněk Raiman, prof. dr. Jiří Rais, dr. Lubomír Sodomka, Ing. Jitka Srpová, doc. Ing. Oldřich Talavášek, Ing. Milan Taraba, doc. dr. Jan Tichý, Zbyslav Železnov a Milan Žemlička. U dřívějších pracovníků VŠST jsou tam uvedeni ještě Václav Pavlovič a dr. Zdeněk Hykš. Celkem tedy 28 lidí, což nemělo v kraji srovnání s žádným jiným pracovištěm.

- Str. 147

V den, kdy bylo vzpomínáno 32. výročí události 17. listopadu 1939, sešla se vědecká rada strojí fakulty

k řešení nastřádaných úkolů. Z nich nás zaujme především dvojaký přístup k řešení kádrových záležitostí podle nových tendenčních hledisek. Prvním bodem programu bylo zrušení školícího práva profesoru Höschlovi s odůvodněním, že jde o zkvalitnění soustavy školících pracovišť a školitelů, a to v souladu s požadavky kádrové nomenklatury. Profesor Höschl měl být nahrazen po habilitaci dr. Bohuslavem Střížem, CSc.

Současně podal děkan fakulty prof. Kotšmíd, na návrh vedoucího katedry technologie a nauky o materiálech doc. Chaloupeckého, návrh na zahájení jmenovacího řízení odborných asistentů Ing. Jaroslava Boška, Ing. Jaroslava Tměje a Ing. Jána Alaxina na docenty bez habilitace, neboť šlo o pedagogy výborného morálně politického profilu, kteří se společensky a politicky mimořádně angažují a mají velmi dobré výsledky v politickovýchovné práci, v pedagogické práci a v práci vědeckovýzkumné.

Situaci na VŠST v době normalizace osvětluje též publikace Jíří Maňák: [Od ústupu k porážce, od omezování k likvidaci](#). Vydal Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky, 2011.

Kapitola 3. Höschlův rozhovor pro Český rozhlas

Profesor Höschl byl ve svém osobním životě zdrženlivý a své paměti nikdy nenapsal. O to cennější je jeho otevřený rozhovor pro Český rozhlas z roku 2005, kde překvapivě upřímně hovoří o svých životních osudech, hodnotách i vztahu ke studentům. Přepis rozhovoru považujeme za důležitý dokument, který dokresluje Höschlovu osobnost a přináší jedinečné svědectví o jeho postoji k lidem, životu, práci i době, v níž působil.

Pořad *Host do domu*, Český rozhlas 2, 6. 10. 2005

Transcript

Moderátorka

Do dnešního vysílání jsem pozvala pana profesora inženýra Cyrila Höschla staršího. Dobrý den, vítám vás.

Cyril Höschl

Dobrý den.

Moderátorka

Když jsem vám volala, abyste přišel do Hosta do domu, tak jste mi říkal, že váš syn, pan profesor doktor Cyril Höschl, který chodí sem k nám do vysílání pravidelně, vám říká, abyste sepsal paměti, paměti svého života, svých zážitků a vy jste mu na to řekl, že bychom to my mladí možná vůbec nepochopili a že by to možná celé nemělo smysl. Máte dojem, že zkušenost je nepřenosná?

Cyril Höschl

Já se domnívám, že sebeinteligentnější dítě, když se mu vykládá, že nemá sahat na kamna, poněvadž jsou horká, tak to bere na vědomí a pak to zase trošku z té hlavy vypustí a do hlavy se mu to vetkne teprve tehdy, když si poprvé na ta kamna sáhne. A tak můžeme vyprávět příběhy ze svého života jakkoliv, ale té nové generaci to není nic platné, dokud sama něco takového neprožije. A pokud jde o ty paměti, já se domnívám, že by byly neuvěřitelné. Já bych tedy, proč se tak domnívám, demonstroval na jednom příkladu. Před rokem jsem četl velice pěknou knížku od amerického politologa Fareeda Zakarii *The Future of Freedom*. Vyšla také v Akademii v Praze v překladu pod titulem *Budoucnost svobody*. No a tam se píše na jednom místě o velko filmu Titanic, který byl kasovním trhákem, běžel také v Čechách. A tam se o tom píše to, že ve filmu se v okamžiku katastrofy hrnuli nejbohatší lidé (plutokrati) do člunů, aby se zachránili, s takovou neurvalostí, že jim posádka musela v tom bránit se zbraní. A skutečnost přitom byla úplně jiná. Jak vyplývá ze statistik, kolik bylo zachráněno mužů a kolik bylo zachráněno žen, a jak vyplývá také z paměti těch, kdož přežili a jejich svědectví, tak skutečnost byla taková, že například jak si dovolím citovat teď přesně Zakariu: John Jacob Astor, uznávaný jako nejbohatší člověk v Americe, se podle legendy prodral k člunům, posadil do něj svou ženu, pak si odmítl sednout, vystoupil a zamával své ženě na rozloučenou. Podobně odmítl sedadlo i Benjamin Guggenheim a uvolnil své místo nějaké ženě, přičemž pouze požádal, aby vyřídila doma: „Řekněte mé ženě, že jsem hrál svou hru čestně až do samého konce. Žádná žena nesmí zůstat na lodi jen proto, že by Ben Guggenheim byl zbabělec.“ Jinými slovy, někteří z nejmocnějších mužů světa dodržovali nepsaná pravidla cti dokonce i přesto, že je to stálo život. A Zakaria se pak ptá, proč autoři filmu tuto historickou skutečnost vlastně úplně zvrátili v pravý opak. Inu proto, že by jim dnes nikdo nevěřil.

Moderátorka

Takže to je vaše odpověď na ty paměti? Je to dost smutné. No ale doufám, že budete vzpomínat alespoň tady u nás v Hostu do domu.

Cyril Höschl

Víte, já bych musel ty paměti pořád tak předělávat, až by nakonec vznikl příběh, o kterém by Jan Werich řekl: „No, je to blbý, bude se to líbit.“

Moderátorka

Mým hostem je pan profesor Cyril Höschl starší. V Hostu do domu na vlnách Českého rozhlasu 2 Praha se dnes setkáváme s panem profesorem Cyrilem Höschlem starším, a já se znova přidřím těch pamětí, které nechcete napsat. Co z těch dob, které jste prožil, by se nám mohlo zdát tak neuvěřitelné, nebo bychom to nepochopili?

Cyril Höschl

Tak si představme Rakousko, které se těsně zbavilo okupačních armád ještě za Chruščovovy éry. A přišel rok 1968. Na jeho hranicích duněly sovětské tanky, no a rakouská levicová mládež vtrhla do Vídeňské opery a protestovala tam, volala z balkónů: „Ať žije Ho Či Min.“ Nebo si představte třeba, že učitel ve škole vykládal dětem, že zajíc má dlouhé uši, aby dobře slyšel, a byl proto popotahován, protože se muselo říkat, že zajíc má dlouhé uši, takže dobře slyší.

Moderátorka

Aha, to opravdu myslíte vážně?

Cyril Höschl

To tak opravdu bylo. Nebo že v každém domě musela být domovní kniha stránkovaná, číslovaná, do které bylo zapotřebí zapsat každého hosta, který u vás setrval po dvaadvacáté hodině. Ta byla u domovníka. Nebo že, třeba nikdo nesměl vlastnit magnetofon bez ohledu na to, že se vůbec žádné neprodávaly, ale radioamatéři si je vyráběli. Bylo k tomu zapotřebí povolení ministerstva vnitra. A nebo že, z velkých měst a zvláště z Prahy byly vystěhovány význačné rodiny, vojenští vysloužilci a zejména všichni západáci dokonce bez ohledu na to, jestli byli členy komunistické strany, nebo ne. No a pokud jde o můj vlastní osud, představte si, že jsem se dočkal konce války, s určitou nadějí jsem se díval do budoucna a byl jsem tak naivní, že jsem se dal naverbovat do první uhelné brigády, která tady byla. Nastoupil jsem do hlubinného dolu Anna Laura na Kladně. No, jedním důvodem bylo to, že jsem si myslel, že to republika potřebuje a druhým důvodem bylo to, že jsem chtěl poznat, jak žijí horníci. Co na tom povolání je tak těžkého a jaké je tam prostředí. A pak jsem šel na vysokou školu. Po skončení studia jsem jako pětadvacetiletý nakonec musel nastoupit na dvouletou vojenskou službu, o které jsem se domníval, že bude po válce zkrácena nebo vůbec zrušena, zejména pro ty, kteří ztratili už za války nějaký rok. A to se ovšem nestalo. Skončil jsem u koňských kanonýrů v Chebu, a tam jsem musel tedy čtyři hodiny dopoledne naskakovat a seskakovat na kozlík a z kozlíku, potom odpoledne do omrzení rozebírat a zase skládat mechanismus závěru pušky. A večer byla jedna hodina, kde jsme se mohli bavit jakkoliv. Já jsem se seznámil s jedním kamarádem, který rovněž byl strojním inženýrem a k nám se přidal nějaký právník a my jsme si tam spolu hráli šachy. Řešili jsme matematické problémy, zkrátka, snažili jsme se udržet se u duševního zdraví a tu přišel náš velitel a před celou nastoupenou jednotkou nás za to káral a říkal, . . . *nie možné, aby sa dvaja alebo traja stretávali a vyhýbali sa pracujúcej triede*. No a pak jsem propadl u prověrek a skončil jsem v pomocných technických paporech, což byl prakticky tábor nucených prací. A teď si představte takovou situaci. Přijela za mnou manželka, a to už jsme měli desetiměsíčního, vlastně už dvanáctiměsíčního syna. Stojí před bránou před ostnatým plotem a před bránou v hlubokém sněhu ve Svaté Dobrotivé, daleko od civilizace, a já musím trpělivě čekat, jestli soudruh velitel se uráčí a jestli mu bude vhod, aby mě napsal propustku, že mohu jít před bránu. No a tak jsme zahajovali svou životní dráhu.

Moderátorka

Přesto teď, když jste vyjmenoval tak různé ty momenty, já na vás koukám úplně udiveně a říkám si, tohle by skutečně mělo být někde zapsáno, protože možná to je neuvěřitelné a možná bychom nad tím pochybovali a pozastavovali se, ale když si to nebudeme moci nikdy přečíst, tak to úplně zapadne a nebudeme o tom vůbec vědět.

Cyril Höschl

Je to pravda, asi máte pravdu, ale na druhé straně, všimněte si, co tady u nás vychází poměrně cenné faktografické literatury o uplynulé době a nejsou to právě bestsellery.

Moderátorka

Ale když jsme se dostali ke knížkám, vy pocházíte z rodiny knihkupce. Takže jaké knihy pro vás měly

v životě cenu a byly pro vás knihy důležité?

Cyril Höschl

Tak ono je třeba si říct, že můj otec měl knihkupectví s papírnickým dohromady a vůbec to nebyl žádný manažerský nebo podnikatelský typ, jak by se dnes řeklo. Prostě to byl prostředek k výdělku, ale on byl velice opatrný, takže nedovedl využít válečné konjunktury, která byla. A dokonce jednou se stalo, že si objednal svačtinový papír, což byl pergamenový papír, a nějakým omylem při telefonátu mu špatně rozuměli a poslali mu celé dodávkové auto toho papíru a teď, že to musí převzít anebo tu dopravu zaplatit. A tak to nakonec převzal. Tak se stalo, že potom nikde v Praze už tento papír nebyl a my jsme jej pořád mohli prodávat a tak k nám chodili zákazníci ze všech koutů Prahy. Řekl bych, že v tomto směru to nebyl obchodník, ale miloval knihy a měl k nim hluboký vztah. No my jsme museli tam vypomáhat. Náš otec neměl nikdy žádné zaměstnance, prodával tam sám. Když byla velká konjunktura například před Vánoce, tak jsme museli nastoupit do obchodu a pomáhat tam prodávat. No, já jsem tam rád doporučoval knihy, které už jsem znal, tak například verneovky, a tak jsem tam nějaké paní doporučoval jednu verneovku a říkal jsem, že ta je výborná, já jsem ji přečetl, tu vám mohu vřele doporučit a ona to otevřela a tam bylo napsáno *Drahému Cyrilkovi maminka k svátku 5. července roku . . .* Tatínek si myslel, že knihy mají obíhat a když já jsem tu verneovku přečetl, tak mu jí bylo líto nechat povalovat v regále nebo v knihovně, tak ji sebral zpátky do obchodu a nevšiml si, že ji mezitím maminka podepsala. Tak to jenom na okraj. No a my jsme tam jako děti, do toho knihkupectví rádi chodívali, zejména já jsem se tam rád ulejal a mohl jsem si vybrat jakoukoliv knížku a číst, takže já jsem byl neobyčejně sečtělý už ve svém skoro bych řekl předškolním věku. A můj vztah ke knihám potom velice vážně a do hloubky ovlivnili středoškolští kantoři, kteří byli skvělí, netýkalo se to jenom české literatury, ale například i francouzské. My jsme měli učitele na francouzštinu, a protože *Les Lectures Choisies*, což byla kniha s výběrem francouzské literatury, která sloužila až do začátku protektorátu středoškolským studentům, byla na indexu, tak nám z této knihy anebo přímo z originálních pramenů sám doma opisoval na stroji pro 40, 50 žáků tyto texty, abychom se měli z čeho učit. Tedy to byl vlastně první samizdat, to ještě ani komunismus tady nebyl. No a pak jsem získal k literatuře také další vztah, že jsem přehled o tom, co se ve světě kde napsalo, a to ze spisů Otakara Dorazila. To byl historik a znalec literatury a napsal několik popularizačních, ale velice pěkně napsaných knih a ty mne strhly. Tak jsem získal takový celkový přehled, takže potom jsem četl všechno možné. Snažil jsem se mít takový určitý základ, svůj vlastní fond literatury, kterou jsem si sám kupoval, zpravidla v antikvariátech, a tak pomaloučku jsem dozrával do těch svých dospělých let.

Moderátorka

A vaší oblíbenou je také poezie. Jakou poezii máte rád a co pro vás poezie hrála za roli v životě?

Cyril Höschl

A především bych chtěl podotknout, že se mi nelíbí dnešní tendence potlačovat memorování poezie ve školách. Já jsem proti tomu, aby se tam biflovaly poznatky, které sotva žáci vyjdou ze školy, už nebudou platit nebo budou modernější, ale na druhé straně poezii, když se učí mládež z paměti, tak to vede k obohacení jazyka. Není tak strašně chudý, jak to slycháváme na ulici. A kromě toho takový fond dobře v paměti uložených básní může sloužit jako velká opora pro těžké životní situace. Já jsem po válce rád poslouchával francouzský rozhlas, po roce 48 československé vysílání francouzského rozhlasu z Paříže, ve kterém vedl jazykový kurz francouzštiny jakýsi profesor Léon Hirsch. To byl Francouz, který velice špatně mluvil česky, takže většinou jenom hovořil francouzsky a do češtiny mu pomáhala jeho moderátorka, která tam s ním v tom programu byla. Byl to člověk, který miloval Březinu a miloval češtinu, i když ji tedy špatně ovládal, ale říkal, takové slovo *šuměti* to ve francouzštině nenajdete. A skutečně, když si člověk vezme Březinovy verše a přečte si například . . . *v mé duši myšlenka, jak těžká vůně vstala a píseň v mládí svém jež slýchával jsem pět, do tváří dýchla mi a za ruku mne jala a ztichlých do zahrad mě vedla zašlých let*. Není to nádhera, to je skutečně skvost, který má trvalou hodnotu. No a samozřejmě také přišla řada na Fontaineovy bajky a ten Léon Hirsch tam vykládal, že bajka o vlku a jehňátku vlastně upozorňuje na to, že zpravidla vítězí pravda toho, kdo má moc. A tak tam rozebíral tuto báseň, kde vlk a jehně se potkají v potoce, jehňátko se tam napájí a vlk začne na něj útočit a říká, ty mi tady kalíš vodu, a jehňátko mu říká, ale vaše výsosti přece nemohu vám kalit vodu, když jsem po proudu dole, a vlk říká, kalíš mi ji a kromě toho jsem se dověděl, žeš mě loni někde pomlouvalo, a na to odpovídá krásnou francouzštinou to nevinné jehňátko: *Comment pouvais-je faire ça alors que je n'étais pas encore né . . . jak jsem tak mohla učinit, když jsem ještě nebyla na světě . . .* A tak to pokračovalo, když tu dokončil rozbor této básně, tak se zeptal po chvíli ticha: *neřipomíná vám to něco?* To byly krásné pořady. Potom jsem tedy tímto způsobem

získal vztah i k francouzské poezii a samozřejmě jsem se dopátral také po jejich českých překladech, jako byly třeba známé překlady Čapkovy, Otakara Fišera. A někdy právě ten překlad Otakara Fischera svou kvalitou předčil originál – například Alfred de Musset *Prosincová noc*. To je nádherná báseň, kde jako motiv je jeho rozchod s George Sandovou, francouzskou spisovatelkou, a tam jsou tyto verše, cituji to v tom překladu Otakara Fischera: *I sbalil jsem a svázal černou nití v co měnila se rozkoš má, a řekl jsem si, že v pozemském tom žití jen vrkoč vlasů potrvá*, a k tomu bych chtěl poznamenat, že George Sandová se u nás vlastně říká špatně, že by se mělo říkat, George Sand, poněvadž to je pseudonym, který ona si zvolila proto, aby si čtenáři mysleli, že je autorem muž a doufala, že se tak knihy budou lépe prodávat. No a potom na důkaz toho, že v těžké životní situaci může být poezie velkou oporou, bych citoval jenom dva veršičky z Viktora Dyka: *... přáteli bratře, vzmouž se a vzpruž, ať jakýkoli, nevěř ve svou malost*.

Moderátorka

Mým hostem na vlnách Českého rozhlasu 2 Praha v Hostu do domu je dnes pan profesor Cyril Höschl starší. Vy jste strojním inženýrem a přednášel jste určitý čas na Vysoké škole strojní v Liberci? Proč jste vlastně odešli z Prahy do Liberce?

Cyril Höschl

Já jsem předtím pracoval v ČKD a byl jsem tam dost úspěšný. A kromě toho moje pedagogické vlohy se mohly určitě uplatnit i tím, že jsem jako externista vedl inženýrské kurzy na ČVUT. Jako externí učitel jsem také vedl dálkové studium z oboru mechaniky u profesora Šrejtra. Takže mě vůbec v Praze nic nechybělo, ale bydleli jsme 35 km za Prahou kam nás vyhnala bytová nouze. Starší chlapec měl jít do školy, ta škola byla půl hodiny daleko a ty podmínky k životu tam byly dost těžko slučitelné s tím dojížděním do Prahy, které jsem snášel osm let. Takže jsem se rozhodl, že se zúčastním konkurzu na místo docenta nebo profesora v Liberci. To místo jsem obhájil a mohl jsem tam nastoupit. Tak zkrátka jsem se dostal na vysokou školu v Liberci.

Moderátorka

Jaká byla atmosféra v Liberci v těch letech, kdy vy jste tam přišli. Přeci jenom je to město pohraniční, určitou historii má za sebou.

Cyril Höschl

Byla trošku specifická ta atmosféra tím, že přece jenom šlo o relativně malé město a vysoká škola, tam byla nějaké novum. Ta byla založena roku 1953. Já jsem přišel v roce 1956, čili všechny ročníky ještě nebyly ani obsazeny. A tam byl veliký tlak ze strany stranických orgánů na tuto školu, byly tam poměry poměrně radikální, mnohem radikálnější než v Praze. Tak to vedlo k tomu, že učitelé byli vedeni k přetvářce. Zkrátka, všechno tam tak nebylo, jak se zdálo, byla to taková falešná hra, určitá přetvářka, přisnost na výběr kádrů byla velká, přičemž přisnost na výběr studentů, po té kádrové stránce, tak velká nebyla, protože těch studentů se tam mnoho nehlásilo. Příkladem bych mohl uvést třeba Aloise Švece. To byl nesmírně nadaný matematik, spolupracovník akademika Čecha, který z nějakých rodinných důvodů přišel do Liberce a měl tam být jmenován zástupcem docenta. A tehdy kádrový pracovník, původním povoláním řidič autobusu, proti tomu vystoupil. Samozřejmě, že to nebyl jenom jeho názor. To byl názor stranických orgánů a prohlásil, že to není možné, protože tatínek tohoto Švece byl někde v Ústí nad Labem za první republiky nějakým magistrátním úředníkem. Takže nemá vhodný rodinný původ. Nevím jestli v zákulisí byly ještě nějaké jiné důvody, ale skončilo to tím, že se Švec dopálil, odešel do Prahy, tam mohl obhájit velký doktorát, stal se profesorem a stal se dokonce děkanem Matematicko-fyzikální fakulty. Ale pro Liberec nebyl dost dobrý.

Moderátorka

A vy jste byl v Liberci spokojený, nebo ta atmosféra byla taková nepříjemná?

Cyril Höschl

Já jsem byl spokojen i nespokojen. To víte, bylo to pohraniční město, bylo to znát. Tam došlo k velké výměně obyvatelstva. A to prostředí, když jsem viděl ty chátrající, kdysi tak bohaté domy a vily, tak to působilo někdy depresivně. Na druhé straně byla kolem nádherná příroda a styk s těmi studenty byl takový intimnější než na vysokých školách pražských, protože jich tam nebylo mnoho a byli v sevřeném prostředí liberecké kotliny, nemuseli nikam dojíždět. Do školy se chodilo z koleje přes ulici. To vedlo k tomu, že se vytvořila taková atmosféra, že studenti drželi neobyčejně pohromadě. Takže ještě dnes například jsem pozván koncem října na schůzku jednoho ročníku, ve kterém jsem kdysi učil. Oni se pravidelně scházejí tak, jako to dělávají středoškoláci po maturitě, tak tady dokonce i po vysoké škole, což na jiných vysokých

školách snad vůbec není. To je pozitivum zase na druhé straně. No a jinak to víte, přišel jsem tam v roce 56 a přišly maďarské události. Tak co se nestalo? Pan rektor odjel na neznámé místo, protože potřeboval být v bezpečí, protože nikdo nevěděl, co se bude dít. Svolána byla velká konference všech pedagogů, na které prorektor pro politicko-výchovné záležitosti, který sám pocházel z kožešnické rodiny v Turnově, hlasitě tam burácel, kdo chce zapalovat, ten musí sám hořet. Učitelé špatně politicko-výchovně působí, poněvadž sami nehoří, jak mohou zapalovat. Zkrátka řekl, že je smutné, že se nenašel jediný učitel, který by zaujal správný postoj k maďarským událostem. Jedině jeden externista, o kterém se pak ukázalo, že měl nějaké hospodářské delikty, a byl pak zavřený, tak ten měl k tomu asi důvod. A tak jsem si uvědomil v tomto okamžiku, že vlastně je to dobrá zpráva, protože nás varovala před tím, že jsou kantoři studentskými donašeči sledováni.

Moderátorka

Takže jaký byl váš vztah s těmi studenty?

Cyril Höschl

Než se dostanu k vztahu ke studentům, zajímavé je to, že když pominula tato krize, tak se pan rektor vrátil, začala zase normální práce a prostě koncem semestru studenti v únoru někde uspořádali jakýsi ples, ale předtím byla zase schůze, na které vystoupil sám pan rektor a hlasitě chválil tři katedry. Katedru marxismu leninismu, katedru vojenskou a katedru tělesné výchovy. A žádnou jinou.

Moderátorka

To bylo na fakultě, na Vysoké škole strojíňho inženýrství v Liberci.

Cyril Höschl

Ano a pak přišel ten ples, o kterém jsem se zmínil, a tam byly pod stolem jako opilci první katedra marxismu leninismu, katedra vojenská a katedra tělesné výchovy. No, pokud jde o mě a vztah ke studentům, tak ten byl takový, že já jsem vždycky ve studentech viděl budoucnost, která se musí nějakým způsobem utvářet tak, aby ta společnost mohla přežít a zdárně pokračovat, až se poměry upraví. Pořád jsem doufal v lepší budoucnost a pořád jsem si myslel, že ta naděje je v naší mládeži. Že je třeba těm studentům pomoci, takže jsem se je snažil zaujmout. Jejich zájem potom se prohloubil tak, že jsme spolu měli takový vztah, že mě uznávali i studenti, kteří u mě propadali, prostě měli ke mně velkou důvěru. A ta ovšem byla taky předmětem zkoumání výboru stranického, poněvadž jednou za jedním mým asistentem přišla skupina nějakých marxistů a ptali se, čím to je, že ten Höschl je tak oblíbený, když přitom je tak strašně přísný. No a on si vzal čas na rozmyšlenou a potom jim odpověděl, že neví. Tak přišli rovnou za mnou, tak jsem se to dozvěděl.

Moderátorka

A čím to bylo, že jste byl tak oblíbený, když jste byl tak přísný?

Cyril Höschl

Já jsem jim vtloukal do hlavy, že jejich povinností je nutit učitele k maximálním výkonům, protože si musí ze školy maximum odnést a nesmějí trpět leností těch učitelů, nepořádky a musejí se dožadovat svých práv. Kromě toho, že by měli využívat konzultací, které jsou jim k dispozici a že dělají chybu, jestliže to nedělají. No a navíc jsem je nutil, aby mě kdykoliv skočili do řeči a ptali se, čemu nerozuměli. Snažil jsem se je vyprovokovat k aktivní spoluúčasti. Někdy se to dařilo víc, někdy méně. No a takovou pěknou vzpomínku na své působení v prvním semestru, kdy jsem jim tam jednou vykládal o únavových lomech a říkal jsem, že předejít jim můžeme dvěma způsoby. Buď nějakou povrchovou úpravou, změnou materiálu a tak dále. A nebo taky můžeme to místo, kde dochází k lomu zesílit, přidat materiál anebo naopak ten materiál ubrat a ten silový tok obrazně si vytvoří jinou cestu, kudy se šíří v tom materiálu, a to místo zůstane odlehčené. A tak jsem se snažil trochu do toho vnést nějakou příhodu, nebo nějaké extempore, které by udrželo pozornost posluchačů, aby se nerozptylovali a nezačali mi tam přemýšlet na jiné věci nebo podřimovat. A tak jsem k tomu dodal, že tak je to i v životě, že jsem kdysi dojížděl do zaměstnání hodinu. Měl jsem těch 8 let za sebou. A tam jezdili ráno tři autobusy jeden ve 4, druhý v 5 a třetí v 6. Ten první moc brzo, ten druhý byl přetížený a ten třetí moc pozdě. Tak si všichni dojíždějící stěžovali u ČSAD a to problém vyřešilo tím, že ten nejméně obsazený autobus škrtno z jízdního řádu. No a cestující se museli rozdělit mezi dva zbývající spoje a bylo po návalech. A teď si představte, blížily se Vánoce, učilo se tenkrát až do Štědrého dne a poslední den jsem tam měl přednášku, na které studenti na konci povstali a začali tleskat. Přistoupila ke mně jedna dívka s chlapcem, ten chlapec mi věnoval knihu Pickwickovi od Dickense a ta dívka měla v ruce veliký autobus, dřevěný, takovou hračku, a na tom byl nápis: *Obět*

autobusové analogie, vyřazen ze špičkového provozu.

Moderátorka

Tak to ukazuje, že skutečně ten vztah studentů k vám byl úplně krásný. A i to, že jste říkal, že vás zvou stále - tak to je obdivuhodné. Myslím si, proč jste vlastně z Liberce odešel z té vysoké školy?

Cyril Höschl

To bylo v roce 1968. Ještě v roce 1967 jsem dostal vysoké nějaké vládní vyznamenání za svou pedagogickou práci a za to, že jsem tam na vysoké škole působil, také dost úspěšně v roli prorektora pro vědu a výzkum. A já jsem pak samozřejmě v roce 68 zůstal sám v době, kdy sem vtrhla ta spřátelená vojska a zastupoval jsem nepřítomného rektora. Soudruh rektor se hodil marod, nespěchal zpátky do školy a na mě potom padla všechna odpovědnost za to, co se na té škole dělo. A já jsem se samozřejmě trochu exponoval na straně toho, i když jsem nevěřil, a neměl jsem důvěru v to, že to hnutí může úspěšně skončit, takzvané pražské jaro. Bylo zřejmé, že v tom okamžiku, kdy sem vtrhla ta obrovská armáda, že je po všem, a tak jsem se, přesto nemohl ubránit tomu, abych tomu obrodnému procesu nefandil. No tak mi to všechno sečetli a byl jsem odejit z té školy. Zajímavé bylo, že já jsem se domníval, že mé prohřešky nejsou toho druhu, abych byl nějak vážně postižen, že mě můžou nějak distancovat a nenapadlo mě, že budu tak brutálně vyhozen bez možnosti najít někde nějaké zaměstnání. První se to dozvěděla moje žena od mého řemeslníka, který ji přišel domů navštívit a tam se jí doma rozplakal. A ona v tom rozčilení potom vyběhla ven, protože si nedovedla ty důsledky představit, a to bylo v únoru. Běžela na nákup do města, zapomněla si doma peníze, ještě na ledu upadla, zlomila si kotník, a zůstala pak trvale invalidní, protože jí to v nemocnici špatně opravili. Tak to byla naše taková příhoda, po které, asi půl roku na to, jsme se museli stěhovat do Prahy. Samozřejmě to nešlo hned. Ten dům, ve kterém jsme bydleli původně, patřil škole, takže nyní najednou si škola dělala na byt nárok, jenomže on mezitím přešel do vlastnictví národního výboru, naštěstí, a to mě zachránilo, takže jsem jej mohl vyměnit a dostat se do Prahy. No a v Praze jsem dlouho nemohl najít nějaké zaměstnání. V Praze jsem hledal zejména proto, že tam jsou daleko přijatelnější poměry. Kromě toho jsme tam měli maminku, sice v bytě čtvrté kategorie a nemohli jsme tam u ní přespávat. To byla maminka z manželčiny strany. A já jsem dlouho nemohl najít zaměstnání, protože se orgány na škole nedokázaly shodnout na znění mého kádrového posudku, takže to trvalo tři čtvrtě roku, než jsem ze školy vymámil kádrový posudek a s tím teprve jsem se mohl ucházet o zaměstnání. Měl jsem různé přísliby, které nevyšly, až nakonec jsem se dostal do Akademie věd a tam jsem zakotvil v Ústavu termomechaniky a jsem tam až dodnes. A když jsem tam přišel, tak jsem se najednou cítil jako v ráji. To byl úplně jiný svět, úplně jiné vztahy mezi lidmi. Profesor Jerie, už dnes zesnulý, s kterým jsem se tenkrát o tom radil, tak mi říkal: *Ústav termomechaniky, to je oáza slušnosti a klidu.* A skutečně to tak bylo.

Moderátorka

Mým hostem je dnes strojní inženýr, pan profesor Cyril Höschl starší. V Hostu do domu je dnes na návštěvě pan profesor Cyril Höschl starší a jak jsem vás tak poslouchala, pane profesore, tak jsem si v duchu říkala, proč jste v tom roce 1968 neemigrovali?

Cyril Höschl

To je otázka velice zajímavá. V době, kdy jsem právě v Liberci zastupoval rektora, tak jsem cítil odpovědnost za školu. To byla jedna věc. Přesto z dílen přišel jeden soudruh, dělník, člen strany, a říkal mi, *soudruhu profesore, vás tady nečeká nic dobrého. Pokud já vím, vy byste měl emigrovat,* a tak jsem mu poděkoval. A bylo to zvláštní, že právě tenhle člověk mě přišel varovat. No důvodů k tomu bylo víc. Moje manželka byla z česko německé rodiny, její otec pocházel z Jáchymova, byl to tedy böhmer Deutscher, jak se říkalo, a zemřel v roce 1933 ještě před nástupem Hitlera k moci. Manželce bylo tenkrát sedm let, takže zůstala sirotek. Její maminka si založila živnost, dámské krejčovství, aby se užívaly, a tak spolu prostě přečkaly další léta. A když potom přišel rok pětáctýřicet, tak jejich soused, kterého v domě vždycky slušně zdravily *dobrý den*, tak ten přišel s nožem za pasem a ptal se, *kde jsou obleky po vašem tatínkovi.* Takže všichni příbuzní z Jáchymova byli odsunuti, dědeček nejstarší. Tomu už bylo kolem devadesáti let. Špatně nastupoval do vlaku, a tak mu tam bajonetem pomohli. On pak v transportu zemřel. A přitom to byl ctitel Masaryka, protože Masaryk podporoval jáchymovské horníky, zasazoval se o zkrácení jejich pracovní doby ze zdravotních důvodů. Byl strážným na věži. Poměry, ze kterých vzešli, byly celkem prosté. Byli to jednodušší lidé a legrační bylo, jak třeba moje žena jezdila na prázdniny. Dědeček ji držel za ruku a rozčiloval se na četníkovu synka, který mu rozházel schválně kupky sena a říkal mu, *du halbe Čech,* a přitom sám držel poloviční Češku za ruku. Takže vztahy mezi Němci a Čechy byly tenkrát ještě úplně jiné kvality. Přestože, tedy z hlediska dalšího vývoje nebylo možné té rodině nic vytýkat, tak si užila své. No,

a žena byla nakonec v takové situaci, že v roce 1948 sebrali její mamince i to živnostenské oprávnění a to v době, kdy já jsem prakticky měl před sebou perspektivu, že půjdu na dva roky na vojnu. Skončil jsem tam u PTP a ona sama čelila takové existenční nejistotě, tak jsme se rozhodli, že se vezmeme, což bylo zvláštní, protože žena byla neobyčejně atraktivní, nádherně tancovala, společenská, byla oblíbená a mezi jejími nápadníky bylo mnoho velice dobře situovaných mužů, včetně diplomatů. Nakonec si vybrala mě, právě dostudovaného studenta. V době, kdy jsme se zasnubovali, tak jsem byl ještě nedostudovaný. A to proto, že ona měla strašný strach, zaprvé ze všednosti a za druhé ze zklamání. Jako sirotek toužila po rodině a tak se jí také potom celý život věnovala. To byla její priorita. No, a my jsme tak byli si svou první a poslední láskou a měli jsme tu jedinou jistotu, která nás nikdy neopustila, že se totiž nikdy neopustíme a to za žádných okolností. A někdy ty okolnosti byly drsné. No a teď jsme samozřejmě byli v situaci, kdy moje žena poprvé mohla vyjet do Západního Německa za svými příbuznými, kterých tam ještě několik zbylo, už všichni vymřeli. Poslední byla manželčina sestřenice a předtím ještě tam měla tetu se strýcem, tak tam vyjela na návštěvu a samozřejmě s oběma chlapci, protože jim chtěla ukázat Německo. A vyjela 20. srpna 68, takže nebylo nic snazšího, než abych já na rektorátu sebral služební pas a jel za nimi. Ale měl jsem tady jednak odpovědnost, jednak tady byla Helenčina maminka, která už na transport byla dosti stará a nemohoucí, a jednak přece jenom jsem měl před očima ještě osud ruských emigrantů po 1. světové válce, kteří byli v ruských domovech nedaleko nás a žili ve velké bídě. Prodávali pokoutně obrazy, a to za režijní cenu prakticky za cenu barev, aby mohli namalovat zase něco dalšího, ale žili ze dne na den, a mě nenapadlo, že ti emigranti budou přijímáni v současné době úplně jinak. Ale já jsem se této nejistoty bál, protože jsem měl z dětství tuto vzpomínku a manželka, když se vrátila zpátky, tak prohlásila: *jak jsme se rozhodli, tak jsme se rozhodli, nesmíme si to nikdy vyčítat*, tak jsme si to taky nevyčítali, i když myslím, že jsem tenkrát udělal chybu. Ale co je vlastně chyba, člověk nikdy neví, co by ho čekalo na druhé straně.

Moderátorka

Říkáte, že rodina pro vás byla důležitá. Jak ta vaše rodina fungovala a jak jste se vzájemně mohli podržet v těch těžkých chvílích? A já myslím, že to je dneska taková docela rarita, a úplně obdivně, jak pohádku poslouchám, že něco takového funguje.

Cyril Höschl

Nutno říct, že my jsme se seznamovali velice pomalu. Já jsem chodil koncem války do tanečních ještě jako středoškolský student a manželka také. A tam jsme se vídali v roce 1942, ale to jsme se jenom tak vídali. V roce 43 už jsem si ji dovolil pozvat občas do divadla a ona ráda přišla a mě nikdy nenapadlo, že by mohla mít o mne zájem, protože byla v jednom kole a těch nápadníků se kolem ní točilo a já jsem prostě to bral jenom tak, jako jestli se taky zařadím do té řady. Ale vůbec mě nenapadlo, že bych mohl nějak uspět. A o vánocích 1944 mi věnovala desku, kterou natočila v rozhlasovém studiu RA, to studio bylo někde na Václavském náměstí, kde byla možnost za peníze natočit vlastní gramofonovou desku na 78 otáček. Dneska už je nehratelná a tam pro mě narecitovala japonské *Verše psané na vodu*, které tenkrát vyšly, a mezitím byla básnička: *Lidé o nás povídají, já a vy máme se rádi, potají. Nevím, jak vy, mě je však smutno, pravdu že nemají*. A tehdy jsem si uvědomil, že vlastně nejsem tak úplně bez šance a naše přátelství se prohlubovalo, až nakonec se změnilo v takovou, řekl bych, známost intimnějšího charakteru, tak kolem roku 46. Teprve v roce 48 jsme se zasnoubili a v roce 48 jsme se také oženili a vdali. Tedy došlo k tomu, že jsme založili vlastní rodinu a začali jsme nový život. No, přestože jsme mohli být u maminky, která měla poměrně velké místnosti, ale byl to byt čtvrté kategorie, tak jsme tam nechtěli být, protože jsme si uvědomovali, že to není perspektiva. Jak my tam jednou zakotvíme, tak už žádná žádost o byt pro nás nepřichází v úvahu, poněvadž nás vždycky, vyškrtnou, že tím bydlíme. Tak jsme hledali nějakou jinou možnost a našli jsme právě nájem v jedné vile v Jevanech. A odtud jsem pak dojížděl osm let do Prahy a v Praze 9 jsem si podal žádost o byt. Ta nebyla nikdy vyřízena ani kladně, ani záporně. Leží tam dodnes, čekám jestli někdy dnešní městský úřad v části Prahy 9 tu žádost vyřídí? No pak jsem měl žádost u ČKD. Ti ovšem dali přednost fotbalistům, protože inženýři je tak moc nezajímali. To rozhodovalo ROH, to byli fotbaloví fanové. No a tak prostě jsme zase zůstali v těch Jevanech až do doby, kdy potom jsme se mohli přestěhovat do Liberce.

Moderátorka

To mě připadá, že byste skutečně ty paměti měl sepsat, jak jsme o tom mluvili na začátku, protože ten náš Host do domu je příliš krátký na to, abyste řekl všechno, co jste v životě zažil, jaké souvislosti vnímáte. A náš čas, bohužel, už vypršel, i když skončíme rozhovor vlastně v půli. Každopádně vám děkuji, že jste přišel k nám do Hosta do domu.

Cyril Höschl

Já vám mockrát děkuji za pozvání a vážím si toho.

Rozhovor dokresluje Höschlovu osobnost z lidské stránky – jako pedagoga, který si získal důvěru studentů, i jako člověka, který se musel vyrovnávat s těžkými životními okolnostmi. Audio záznam tohoto rozhovoru se stal v archivu ČR nedostupným, a tak na zde uvedený přepis se můžeme dívat jako na dokument doby.

Kapitola 4. Vzpomínky Ing. Jitky Jágrové, CSc.

S panem profesorem jsem se poprvé setkala jako studentka druhého ročníku studia strojního inženýrství na Vysoké škole strojní v Liberci ve školním roce 1957–58. Univerzita tehdy existovala pátým rokem a profesor zde přednášel předměty Pružnost a pevnost I a Pružnost a pevnost II ve druhém ročníku studia.

Tyto předměty patřily mezi obtížnější a profesorův výklad byl poměrně náročný, ale látka byla tak uzpůsobena a vysvětlena, že studenti ji mohli dobře zvládnout, což si také vždy chválili. Pan profesor měl na pedagogickou práci tento názor: pedagogem se člověk musí narodit a tento um pak může ještě rozvíjet zkušenostmi. Byl si také vědom toho, že se mu tohoto talentu dostalo a my posluchači jeho přednášek jsme věděli, že vrchovatě.

Ale daleko největší vliv na studenty měla jeho morální autorita. Byl nám vzorem vztahem ke své práci, pro nás tedy ke studiu. Moji spolužáci, i ti, kteří byli zvyklí používat při zkoušení všelijaké figle, měli zábrany používat je při zkouškách u profesora Höschla. Jak šly ročníky za sebou, jeho morální stopa všechny poznamenala, troufám si tvrdit, že na celý život. To, že musel profesor odejít ze školy v době normalizace, se mi jeví jako největší ztráta, kterou v té době naše škola utrpěla.

Ročník před námi, první, kterému profesor přednášel, nebyl připraven na systematické studium během semestru a tak výsledky u zkoušek byly takové, že profesor byl krajně rozmrzen. Pak přišel náš ročník. Udělali jsme mu radost, vyděšení výsledky předchozích ročníků, studovali jsme pilně už během semestru. Pan profesor nás originálně odměnil – zadal pro náš ročník v dopoledních hodinách sálek v Naivním divadle a ve vlastní režii zinscenoval pořad o E. F. Burianovi.

Profesor za dobu svého působení na VŠST (Vysoká škola strojní a textilní) zavedl do osnov některých specializací strojní fakulty ještě další předměty, a sice Nauka o kmitání, Tenkostěnné konstrukce a Únava materiálu.

Po třech letech povinné praxe „na umístěnkou“ jsem se vrátila na univerzitu na pozvání pana profesora na Katedru pružnosti a pevnosti jako asistentka. Byla jsem na to pyšná, ale plná obav, zda budu schopná obstát na tomto postu.

Jeden z prvních úkolů, který jsem dostala, bylo přečíst profesorův rukopis knihy *Pružnost a pevnost ve strojnictví*, která měla vyjít v SNTL Praha a Alfa Bratislava jako celostátní učebnice pro strojní fakulty všeobecně. Byla to učebnice prakticky strojařsky zaměřená. Vliv řady let práce v ČKD při řešení konkrétních problémů je v ní zřejmý. I dnes je kniha v mnoha směrech moderní. Její osud však byl absurdní, vyšla v roce 1971, tedy v době normalizace a z důvodů normalizačních postiženého autora byla z knihkupectví stažena.

V prvním roce mého pobytu na škole jsem na násleších znovu absolvovala obě přednášky z Pružnosti a pevnosti I a Pružnosti a pevnosti II a teprve tady, když jsem ze základního studia už znala jejich obsah, jsem ocenila jejich brilantnost. Celkově ve svém projevu usiloval profesor o dokonalost a to nejen po odborné ale i po jazykové stránce. Čeština pro něj nebyla jen nutným potřebným nástrojem, ale zajímal se i o její zvláštnosti. Pochopitelně i stylistická skladba jeho přednášek směřovala k dokonalosti. Snažil se vyhnout chybám a zlovykům běžných přednášejících, např. nás, asistenty, požádal, abychom ho upozornili, kdyby začal opakovat častěji ve svém slovním projevu jedno slovo. Měl také ve zvyku, všiml-li si, že studenti jsou při poslechu náročnější části přednášky už unaveni, zařadit odpočinkové téma, např. o nějaké knize z francouzské krásné literatury. Ani to nebylo samoučelné, usiloval o zvýšení kulturní úrovně posluchačů.

Profesor byl dokonalý i jako šéf. V té době jsme byli na katedře tři mladí asistenti a on nás dokázal úkolovat přesně tak, jak to odpovídalo našim schopnostem. Přitom uměl přihlídnout i k našim soukromým možnostem. Zpočátku mi zadával drobné úkoly, které jsem se snažila pilně řešit, takže přišla i pochvala. Až přišel úkol, s kterým jsem si já začátečnice nevěděla moc rady, a hlavně se mi do něj nechtělo, otálela jsem. Uplynul nějaký čas, a když jsem přišla jednou ráno do práce, leželo řešení na mém stole. Dostala

jsem tehdy tafku a tu si pamatuji dodnes.

Život nám, jeho asistentům nedopřál dlouhý čas pod jeho vedením. Přišla normalizace a pan profesor musel univerzitu opustit. Velmi těžce nesl, že už nemůže vykonávat svou pedagogickou činnost, ke které se cítil být povolán.

Po návratu do Prahy byl profesor zaměstnán v Ústavu termomechaniky ČSAV a o jeho pracovním zaměření a úkolech, které řešil, už nemám bližší informace. Využit jeho pedagogický um se přeci jen dařilo v Československé vědeckotechnické společnosti, kde se pořádaly přednáškové jedno či dvoudenní semináře na daná odborná témata, na která se sjížděli pracovníci teoretických institucí a aplikovaného výzkumu z průmyslu v poměrně velkém počtu. Nashromáždít publikovanou literaturu včetně novinek, systematicky ji zpracovat a předložit posluchačům v přiměřené podobě bylo opět zásluhou jeho pedagogického umu a rozhledu v oboru. Někdy bylo potřeba v té normalizační době jeho jméno trochu upozadit, aby vůbec skripta, která byla vždy součástí semináře, mohla vyjít.

Styk s profesorem po jeho odchodu ze školy udržoval jeden jeho bývalý asistent, jehož rekreační chalupa se nacházela blízko chalupy rodiny Höschlových za Ještědským hřbetem, kterou Höschlovi vlastnili a celá dlouhá léta navštěvovali. Tak měl pan profesor alespoň trochu představu, co nového se dělo v jeho bývalém působišti. Já jsem s ním po jeho odchodu do Prahy udržovala korespondenci. I to mělo svou humornou stránku. Napsat dopis nebo odpovědět na jeho dopis nebylo vzhledem k jeho směřování k dokonalosti také jen tak. Bylo mi jasné, že dopis by měl mít nějaký zajímavý obsah, ale že i ta forma by měla být stylisticky na úrovni a neměly by se tam objevit (nedej Bože) gramatické chyby. Nikdy jsem si nemyslela, že jsem na tom v tomto směru nějak špatně, ale setkání s dokonalostí, to je vždycky náročné. A tak zatímco profesor odpovídal obratem, já jsem se zmohla tak na pár dopisů ročně. V počátcích to ještě znamenalo zaslat dopis poštou. Bylo na co se vymlouvat. Pak přišla elektronická pošta a já jsem s touto vymožeností slíbila, že budu psát častěji. No, nepsala, ta stylistika a dokonalost na druhé straně byly stále na překážku. Pan profesor to lakonicky komentoval: sliby – chyby.

Na libereckou univerzitu se pan profesor na nějaký čas vrátil, a externě přednášel ve školním roce 1990–91 a 1991–92. Nastálo se už do Liberce vrátit nechtěl. Byla to škoda; jeho přítomnost by univerzitě dozajista prospěla.

Během svého externího působení napsal nová, modernější skripta pro předměty Pružnost a pevnost I a Pružnost a pevnost II a externě tyto předměty odpřednášel dvěma ročníkům studentů. Skripta byla poněkud teoretičtější zaměřena než ta původní, dříve zmiňovaná. Možná pro běžné strojní inženýry byla ta původní učebnice přístupnější.

V průběhu let profesor napsal řadu článků, které publikoval v časopisech, např. v Inženýrské mechanice. Pravidelně přispíval do Bulletinu České společnosti pro mechaniku. Název jednoho z příspěvků: „Předsudky a omyly v soudobé mechanice“ ukazuje na jejich zaměření.

V roce 2009 mu Technická univerzita v Liberci vydala knihu Eseje o mechanice, která je souborem úvah o aplikované mechanice a jejím historickém vývoji. Kniha je netradičním doplňkem monografií a vysokoškolských učebnic na dané téma.

Jako členka výboru České společnosti pro mechaniku jsem tehdy za svými povinnostmi do Prahy jezdila, a když to bylo možné, v Ústavu termomechaniky jsem profesora navštěvovala. Ale to byly vlastně krátké hovory, kdy více než o své práci povídal o vnučatech a případně i pravnoučatech. V důchodovém věku už měl čas a snad i právo na takové povídání. Nepamatuji se, že by kdy hovořil o svých synech v době jejich dětství. Na to v té době prostě neměl čas.

Profesor a jeho směřování k dokonalosti vytvářelo jistou překážku mezi ním a jeho spolupracovníky, i kolegy vrstevníky, kteří toto směřování nechtěli anebo nemohli následovat. Nedokázal se k nim většinou chovat méně oficiálně (např. vzájemné tykání) a oni si zase většinou netroufli tu bariéru odstranit. Myslím, že ho to trochu trápilo.

Do Liberce se Höschlovi přestěhovali asi v roce 1957–58. Bydleli v Hálkově ulici v činžovním domě postaveném pro pedagogy vznikající vysoké školy, tzv. Domě vědců. Zpět do Prahy se vrátili začátkem sedmdesátých let, když profesor musel školu opustit. Za Ještědským hřebenem v Proseči měli chatu, kterou s dětmi a vnučaty navštěvovali, a to i po jejich přesídlení do Prahy. Pan profesor měl velmi krásné manželství, jeho paní ho obdivovala, což by si jistě přál každý muž. Paní Höschlová zůstala v domácnosti

a věnovala se výchově jejich dvou synů. Její výchova se projevila i v jejich dalších profesních úspěších i v dobré zkušenosti z fungování rodiny jejich rodičů. Oba synové založili velké vlastní rodiny, každý z nich měl čtyři děti.

To, že profesor musel opustit své pedagogické působení, velmi těžce nesl, ale rodinu postihla ještě další a větší rána. Mladší syn Viktor přišel při výkonu povolání o život. Jeho děti byly tehdy ještě malé.

Paní Höschlová v pozdějším věku zemřela na vážnou chorobu, to profesor velmi těžce nesl.

Kapitola 5. Homage to Professor Cyril Höschl

In 2015 Professor Cyril Höschl celebrated his 90th birthday. A researcher and university lecturer who has established himself as one of the leading figures of Czechoslovak and later on Czech mechanics. His curriculum vitae, with detailed descriptions of his family, personal and professional life, was recently published in the Bulletin of the Czech Society for Mechanics 1/2015.

Prof. Höschl, whose research beginnings can be traced back to machine failure diagnostics in the ČKD engineering company, is known not only as a recognised expert in the field of mechanics of materials, but also as a close collaborator of the Czech Society for Mechanics, which he cofounded in 1966. During his long life Professor Höschl was involved in the organisation of many research events and seminars, has acted as an editorial board member and reviewer of several journals. For his outstanding work has also been awarded with numerous distinctions such as the Golden Křížík's Medal and Josef Hlávka's Medal. He is an author or co-author of dozens of books, papers and educational texts, some of which, even after several decades, are still sought out by mechanical engineers from all generations.

Prof. Höschl was and still is famous for his pursuit to get straight to the core of problems and for his incessant quest to find the engineering truth. He is known for his intentions to show things in proper relations, as demonstrated by his many papers published, for example, in the Bulletin of the Czech Society for Mechanics, where he presented and solved difficult engineering problems. Using a light style language, but never departing from mathematical rigour in his papers, he was often able to present straight and surprising answers to perplexing scientific riddles. The best of these papers are collected in a recently issued book Höschl, C.: Essays on mechanics (ISBN 978-80-7372-455-9).

On behalf of the journal ACM
Jan Vimmer, Editor-in-Chief

Text vyšel v časopisu Applied and Computational Mechanics.

Kapitola 6. Dobové dokumenty

Kapitola přináší dobové dokumenty, které formovaly atmosféru Pražského jara a následné normalizace. Plné znění Dvou tisíc slov Ludvíka Vaculíka publikujeme jako klíčový manifest doby. Má nejen historickou, ale i literární hodnotu. Akční program Komunistické strany Československa, přijatý 5. dubna 1968, byl oficiálním dokumentem, který měl dát „socialismu lidskou tvář“. Obsahoval návrhy na demokratizaci politického života, větší svobodu slova a posílení práv občanů. Na vysokých školách, včetně VŠST v Liberci, se stal inspirací pro tvorbu vlastních akčních programů. Jeho význam spočíval v tom, že poprvé od roku 1948 otevřeně formuloval možnost reformy systému zevnitř.

Dopis 99 zaměstnanců automobilky Praga představuje opačný pól dobové diskuse. Autoři se vyjadřovali k podpoře konzervativnímu kurzu. Sovětský svaz dopis propagačně využil jako pozvánku k invazi. Dokument ukazuje, že československá společnost nebyla v roce 1968 jednotná – vedle reformního hnutí existovala i část veřejnosti, která se obávala „imperialistického nebezpečí“ a stavěla se proti demokratizačním snahám. Tyto dokumenty uvádíme jen v odkazech.

Dva tisíce slov

[Dva tisíce slov, které patří dělníkům, zemědělcům, úředníkům, vědcům, umělcům a všem](#)

Nejdřív ohrozila život našeho národa válka. Pak přišly špatné časy s událostmi, které ohrozily jeho duševní zdraví a charakter. S nadějami přijala většina národa program socialismu. Jeho řízení se však dostalo do rukou nepravým lidem. Nevadilo by tolik, že neměli dost státnických zkušeností, věcných znalostí ani filosofického vzdělání, kdyby aspoň byli měli víc obyčejné moudrosti a slušnosti, aby uměli vyslechnout mínění druhých a připustili své postupné vystřídání schopnějšími.

Komunistická strana, která měla po válce velikou důvěru lidí, postupně ji vyměňovala za úřady, až je dostala všechny a nic jiného už neměla. Musíme to tak říci a vědí to i ti komunisté mezi námi, jejichž zklamání nad výsledky je tak velké jako zklamání ostatních. Chybná linie vedení změnila stranu z politické strany a ideového svazku v mocenskou organizaci, jež nabyla velké přitažlivosti pro vládychtivé sobce, vypočítavé zbabělce a lidi se špatným svědomím. Jejich příliv zapůsobil na povahu i chování strany, která nebyla uvnitř zařízena tak, aby v ní bez ostudných příhod mohli nabývat vlivu pořádní lidé, kteří by ji plynule proměňovali, tak aby se stále hodila do moderního světa. Mnozí komunisté proti tomuto úpadku bojovali, ale nepodařilo se jim zabránit ničemu z toho, co se stalo.

Poměry v komunistické straně byly modelem i příčinou stejných poměrů ve státě. Její spojení se státem vedlo k tomu, že ztratila výhodu odstupu od výkonné moci. Činnost státu a hospodářských organizací neměla kritiku. Parlament se odnaučil rokovat, vláda vládnout a ředitelé řídit. Volby neměly význam, zákony ztratily váhu. Nemohli jsme důvěřovat svým zástupcům v žádném výboru, a když jsme mohli, nedalo se po nich zase nic chtít, protože nemohli ničeho dosáhnout. Ještě horší však bylo, že jsme už téměř nemohli důvěřovat ani jeden druhému. Osobní i kolektivní čest upadla. S poctivostí se nikam nedošlo a o nějakém oceňování podle schopností darmo mluvit. Proto většina lidí ztratila zájem o obecné věci a starala se jen o sebe a o peníze, přičemž ke špatnosti poměrů patří i to, že ani na ty peníze není dnes spolehnutí. Pokazily se vztahy mezi lidmi, ztratila se radost z práce, zkrátka přišly na národ časy, které ohrozily jeho duševní zdraví a charakter.

Za dnešní stav odpovídáme všichni, více však komunisté mezi námi, ale hlavní odpovědnost mají ti, kdo byli součástí či nástrojem nekontrolované moci. Byla to moc umíněné skupiny rozprostřená pomocí stranického aparátu z Prahy do každého okresu a obce. Tento aparát rozhodoval, co kdo smí a nesmí dělat, on řídil družstevníkům družstva, dělníkům závody a občanům národní výbory. Žádná organizace

nepatřila ve skutečnosti svým členům, ani komunistická. Hlavní vinou a největším klamem těchto vládců je, že svou vůli vydávali za vůli dělnictva. Kdybychom tomu klamu chtěli věřit, museli bychom dnes dávat za vinu dělníkům úpadek našeho hospodářství, zločiny na nevinných lidech, zavedení cenzury, která zabránila, aby se o tom všem psalo, dělníci by byli vinni chybnými investicemi, ztrátami obchodu, nedostatkem bytů. Nikdo rozumný samozřejmě v takovou vinu dělnictva neuvěří. Všichni víme, zejména to ví každý dělník, že dělnictvo prakticky nerozhodovalo v ničem. Dělnické funkcionáře dával odhlasovat někdo jiný. Zatímco se mnozí dělníci domnívali, že vládnou, vládla jejich jménem zvlášť vychovávaná vrstva funkcionářů stranického a státního aparátu. Ti fakticky zaujali místo svržené třídy a sami se stali novou vrchností. Spravedlivě však řekněme, že někteří z nich si tuto špatnou hru dějin dávno uvědomili. Poznáme je dnes podle toho, že odčítají křivdy, napravují chyby, vracejí rozhodování členstvu a občanstvu, omezují pravomoc i početní stav úřednického aparátu. Jsou s námi proti zaostalým názorům v členstvu strany. Ale velká část funkcionářstva se brání změnám a má dosud váhu! Má pořád ještě v ruce mocenské prostředky, zvláště na okresech a v obcích, kde jich může užívat skrytě a nežalovatelně.

Od začátku letošního roku jsme v obrodném procesu demokratizace. Začal v komunistické straně. Musíme to říci a vědí to i ti nekomunisté mezi námi, kteří odsud už nic dobrého nečekali. Je ovšem třeba dodat, že tento proces ani nemohl jinde začít. Vždyť jenom komunisté mohli po celých dvacet let žít jakýmsi politickým životem, jen komunistická kritika byla u věcí, kde se dělaly, jen opozice v komunistické straně měla tu výsadu, že byla v doteku s protivníkem. Iniciativa a úsilí demokratických komunistů je proto jen splátkou na dluh, který celá strana má u nekomunistů, jež udržovala v nerovnoprávném postavení. Komunistické straně nepatří tedy žádný dík, patří jí snad přiznat, že se poctivě snaží využít poslední příležitosti k záchraně své i národní cti. Obrodný proces nepřichází s ničím příliš novým. Přináší myšlenky a náměty, z nichž mnohé jsou starší než omyly našeho socialismu a jiné vznikaly pod povrchem viditelného dění, měly být dávno vysloveny, byly však potlačovány. Nemějme iluzi, že tyto myšlenky vítězí teď silou pravdy. O jejich vítězství rozhodla spíš slabost starého vedení, které se zřejmě napřed muselo unavit dvacetiletým vládnutím, v němž mu nikdo nebránil. Zřejmě musely do plné formy dozrát všechny vadné prvky skryté už v základech a ideologii tohoto systému. Nepřeceňujme proto význam kritiky z řad spisovatelů a studentů. Zdrojem společenským změn je hospodářství. Správné slovo má svůj význam, jen když je řečeno za poměrů, které jsou už správně opracovány. Správně opracované poměry – tím se u nás, bohužel, musí rozumět naše celková chudoba a úplný rozpad starého systému vládnutí, kdy se v klidu a míru na náš účet zkompromitovali politikové jistého typu. Pravda tedy nevíteží, pravda prostě zbývá, když se všechno ostatní prosustruje! Není tudíž důvodu k národní vítězoslávě, je pouze důvod k nové naději.

Obracíme se na vás v tomto okamžiku naděje, která je však pořád ohrožena. Trvalo několik měsíců, než mnozí z nás uvěřili, že mohou promluvit, mnozí však nevěří ani teď. Ale promluvili jsme už tak a tolik se odkryli, že svůj úmysl zlidštit režim musíme jediné dokončit. Jinak by odplata starých sil byla krutá. Obracíme se hlavně na ty, kdo zatím jen čekali. Čas, který nastává, bude rozhodující pro mnoho let.

Čas, který nastává, je léto s prázdninami a dovolenými, kdy se nám po starém zvyku bude chtít všeho nechat. Vsaďte se však, že naši milí odpůrci si nedopřejí letního oddechu, budou mobilizovat své zavázané lidi a budou si už teď chtít zařídit klidné svátky vánoční! Dávejme tedy pozor, co se bude dít, snažme se tomu porozumět a odpovídat. Vzdejme se nemožného požadavku, aby nám vždycky někdo vyšší podal k věci jediný výklad a jediný prostý závěr. Každý si bude muset udělat své závěry, na svou odpovědnost. Společné shodné závěry je možno najít jen v diskusi, k níž je nutná svoboda slova, která je vlastně jedinou naší demokratickou vymožeností letošního roku.

Do příštích dnů však musíme jít také s vlastní iniciativou a vlastními rozhodnutími.

Především budeme odporovat názorům, kdyby se vyskytly, že je možné dělat nějakou demokratickou obrodu bez komunistů, popřípadě proti nim. Bylo by to nespravedlivé, ale také nerozumné. Komunisté mají vybudované organizace, v těch je třeba podpořit pokrokové křídlo. Mají zkušené funkcionáře, mají konečně pořád v ruce rozhodující páky a tlačítka. Před veřejností však stojí jejich Akční program, který je také programem prvního vyrovnání největší nerovnosti, a nikdo jiný nemá žádný stejně konkrétní program. Je třeba požadovat, aby se svými místními akčními programy přišli před veřejnost v každém okrese a v každé obci. Tu náhle půjde o velmi obyčejné a dávno čekané správné činy. KSČ se připravuje na sjezd, který zvolí nový ústřední výbor. Žádejme, aby byl lepší než ten dnešní. Říká-li dnes komunistická strana, že své vedoucí postavení napříště chce opírat o důvěru občanů a ne o násilí, věrme tomu potud, pokud můžeme věřit lidem, které už teď posílá jako delegáty na okresní a krajské konference.

V poslední době jsou lidé zneklidněni, že se postup demokratizace zastavil. Tento pocit je zčásti projevem únavy ze vzrušeného dění, zčásti odpovídá faktu: minula sezóna překvapivých odhalení, vysokých demisí a opájitých projevů nebývalé slovní smělosti. Zápas sil se však jen poněkud skryl, bojuje se o obsah a znění zákonů, o rozsah praktických opatření. Krom toho novým lidem, ministrům, prokurátorům, předsedům a tajemníkům, musíme popřát čas na práci. Mají právo na ten čas, aby se mohli buďto osvědčit, nebo znemožnit. Krom toho v centrálních politických orgánech nelze dnes čekat víc. Stejně projevilily nechtě podivuhodné ctnosti.

Praktická kvalita příští demokracie závisí na tom, co se stane s podniky a v podnicích. Při všech našich diskusích nakonec nás mají v rukou hospodáři. Dobré hospodáře je třeba hledat a prosazovat. Je pravda, že všichni jsme ve srovnání s rozvinutými zeměmi špatně placeni a někteří ještě hůř. Můžeme žádat víc peněz – které lze natisknout a tím znehodnotit. Žádejme však spíše ředitele a předsedy, aby nám vyložili, co a za kolik chtějí vyrábět, komu a zač prodávat, kolik se vydělá, co z toho se vloží do modernizace výroby a co je možno rozdělit. Pod zdánlivě nudnými titulky běží v novinách odraz velmi tvrdého boje o demokracii nebo koryta. Do toho mohou dělníci jakožto podnikatelé zasáhnout tím, koho zvolí do podnikatelských správ a podnikových rad. Jakožto zaměstnanci mohou pro sebe udělat nejlíp, když si za své zástupce zvolí do odborových orgánů své přirozené vůdce, schopné a čestné lidi bez ohledu na stranickou příslušnost.

Jestliže nelze v této době čekat od nynějších centrálních politických orgánů víc, je třeba dosáhnout více v okresech a obcích. Žádejme odchod lidí, kteří zneužili své moci, poškodili veřejný majetek, jednali nečestně nebo krutě. Je třeba vynalézat způsoby, jak je přimět k odchodu. Například: veřejná kritika, rezoluce, demonstrace, demonstrační pracovní brigády, sbírka na dary pro ně do důchodu, stávka, bojkot jejich dveří. Odmítat však způsoby nezákonné, neslušné a hrubé, jelikož by jich využili k ovlivňování Alexandra Dubčeka. Náš odpor k psaní hrubých dopisů musí být tak všeobecný, aby každý takový dopis, který ještě dostanou, bylo možno považovat za dopis, který si dali poslat sami. Oživujeme činnost Národní fronty. Požadujeme veřejná zasedání národních výborů. K otázkám, které nechce nikdo znát, ustavujeme vlastní občanské výbory a komise. Je to prosté: sejde se několik lidí, zvolí předsedu, vedou řádně zápis, publikují svůj nález, žádají řešení, nedají se zakřiknout. Okresní a místní tisk, který většinou zdegeneroval na úřední troubu, proměňujeme v tribunu všech kladných politických sil, žádejme ustavení redakčních rad ze zástupců Národní fronty nebo zakládejme jiné noviny. Ustavujeme výbory na obranu svobody slova. Organizujeme při svých shromážděních vlastní pořádkovou službu. Uslyšíme-li divné zprávy, ověřujeme si je, vysíláme delegace na kompetentní místa, jejich odpovědi zveřejňujeme třeba na vratech. Podporujeme orgány bezpečnosti, když stíhají skutečnou trestnou činnost, naší snahou není způsobit bezvládní a stav všeobecné nejistoty. Vyhýbáme se sousedským hádkám, neožirejme se v politických souvislostech. Prozrazujeme fízly.

Oživený letní pohyb po celé republice vyvolá zájem o uspořádání státoprávního vztahu mezi Čechy a Slováky. Považujeme federalizaci za způsob řešení národnostní otázky, jinak je to jen jedno z významných opatření k demokratizaci poměrů. Toto opatření samo o sobě nemusí ani Slovákům přinést lepší život. Režim – v českých zemích zvláště a na Slovensku zvláště – se tím ještě neřeší. Vláda stranicko-státní byrokracie může trvat, na Slovensku dokonce o to líp, že jako „vybojovala větší svobodu“.

Veliké znepokojení v poslední době pochází z možnosti, že by do našeho vývoje zasáhly zahraniční síly. Tváří v tvář všem přesilám můžeme jediné trvat slušně na svém a nezačínat si. Svě vládě můžeme dát najevo, že za ní budeme stát třeba se zbraní, pokud bude dělat to, k čemu jí dáme mandát, a své spojení můžeme ujistit, že spojenecké, přátelské a obchodní smlouvy dodržíme. Naše podrážděné výtky a neargumentovaná podezření musí jen ztěžovat postavení naší vlády, aniž nám pomohou. Rovnoprávné vztahy si beztak můžeme zajistit jediné tím, že zkvalitníme své vnitřní poměry a dovedeme obrodný proces tak daleko, že jednou ve volbách si zvolíme státníky, kteří budou mít tolik statečnosti, cti i politického umu, aby takové vztahy ustavili a udrželi. To je ostatně problém naprosto všech vlád všech menších států světa!

Letošního jara vrátila se nám znovu jako po válce velká příležitost. Máme znovu možnost vzít do rukou naši společnou věc, která má pracovní název socialismus, a dát jí tvar, který by lépe odpovídal naší kdysi dobré pověsti i poměrně dobrému mínění, jež jsme o sobě původně měli. Toto jaro právě skončilo a už se nevrátí. V zimě se všechno dovíme. Tím končí toto naše prohlášení k dělníkům, zemědělcům, úředníkům, umělcům, vědcům, technikům a všem. Napsáno bylo z podnětu vědců.

Akční program

Akční program Komunistické strany Československa přijatý na plenárním zasedání ÚV KSČ dne 5. dubna 1968. Praha: [s.n.], 1968. 63 s.

Z obsahu

Ústřední výbor KSČ, vědom si svého závazku k tradicím komunistického hnutí, předkládá straně a všem pracujícím naší socialistické vlasti program své politické práce pro nejbližší období. Ústřední výbor, opíraje se o zkušenosti socialistických zemí a mezinárodního dělnického hnutí, vychází důsledně při tvorbě programového prohlášení z československých podmínek. Navrhujeme řešit vážné a neodkladné problémy současného života podle svého nejlepšího vědomí a svědomí; myšlenky a plány, které nás přitom vedou, nespady lacino do klína. Vyplývají z tvrdých a mnohdy draze zaplacených zkušeností minulých let. Každý z nás – ten dříve, onen později – se k nim musel propracovávat a probíjet na základě dlouholetých zkušeností. Nyní nastala doba, kdy komunisté nastoupili k obratu v celém životě strany, v cestách výstavby nové společnosti . . .

[Plné znění dokumentu](#)

Dopis 99 pragováků

Dopis 99 pragováků byl otištěn v moskevské Pravdě dne 30. 7. 1968. V Rudém právu byl publikován až 14. 8. 1968.

„Naši nepřátelé se nemění, jsou to titíž imperialisté a jejich rozvědky, jenže jsou nyní zkušenější a tím i nebezpečnější. Víme, co mají za cíl a kdo jim k němu pomáhá. A právě proto, že jsme si vědomi nebezpečí, které nám hrozí ze strany imperialismu, distancujeme se nejen od rezolucí, které vyzývají k odchodu spojeneckých vojsk, ale distancujeme se i od autorů a původců těchto rezolucí.“

[Plné znění dopisu](#)

Dokumenty ukazují, jak se společnost v roce 1968 rozštěpila mezi reformní a konzervativní proudy. V kontextu osudů prof. Höschla pomáhají pochopit, proč jeho postoje byly vnímány jako odvážné a proč se stal terčem normalizačních tlaků.

Kapitola 7. Seznam publikací

2013

- Höschl, C.:
Vzpomínka na doc. Rippla.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2013), s. 39–41. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
Komentář k příspěvku Milana Jiráska.
[Comment on the Contribution by Milan Jirásek]
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2013), s. 30–32. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
Jak pronikla náhodnost do exaktních věd?
[How Did Randomness Infiltrate the Exact Sciences?]
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (2013), s. 17–26. ISSN 1211-2046

2012

- Höschl, C.:
Nedosažitelné cíle a marné naděje.
[Unattainable Goals and Vain Hopes.]
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2012), s. 21–33. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
Dramatický život a rozsáhlé dílo Leonarda Pavla Eulera.
[Dramatic life and Enormous Work of Leonhard Paul Euler.]
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (2012), s. 19–28. ISSN 1211-2046

2011

- Höschl, C.:
Vzpomínky na rané období činnosti naší Společnosti.
[Memories of the Early Period of Our Society.]
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (2011), s. 2–11. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
Prof. Ing. Miloslav Okrouhlík, M.Sc.A., CSc., sedmdesátníkem.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (2011), s. 45–47. ISSN 1211-2046

2010

- Höschl, C.:
Mechanika pro autoškoly.
[Mechanics for Driving Schools.]
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (2010), s. 4–17. ISSN 1211-2046

Höschl, C.:

Podivný život a dílo Gerolama Cardana (1501 – 1576).

[Strange Life and Work of Gerolamo Cardano (1501 – 1576).]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2010), s. 15–22. ISSN 1211-2046

Höschl, C.:

Poznámky k diskretním strukturám a odpovídajícím kontinuálním modelům.

[Remarks on the Discrete Structures and Corresponding Continuum Models.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2010), s. 2–14. ISSN 1211-2046

2009

Höschl, C.:

Eseje o mechanice.

Technická univerzita v Liberci, Liberec 2009, ISBN 978-80-7372-455-9

[K tisku připravilo Nakladatelství Bor.]

Höschl, C.:

Od d'Alemberta k Albertu Einsteinovi.

přednáška, DVD-video (39 min.), součást publikace Eseje o mechanice

Technická univerzita v Liberci. Liberec 2009

Höschl, C.:

Čimrmanovy opravné koeficienty (Vzpomínka na profesora Vladimíra Stejskala).

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (2009), s. 16–20. ISSN 1211-2046

2008

Höschl, C.:

Detektivka s dobrým koncem.

[Detective Story with a Happy Ending.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2008), s. 5–17. ISSN 1211-2046

Höschl, C.:

O třech způsobech výkladu Gaussovy integrační formule.

[Three ways to explicate Gaussian integration formula.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (2008), s. 19–28. ISSN 1211-2046

2007

Höschl, C.: Diskuse k článku Humor a hračky v učebnicích mechaniky.

[Discussion on the paper Pleasantry and Toys in Textbooks on Mechanics.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2007), s. 20–32. ISSN 1211-2046

Höschl, C.: Příběhy dvou malých vodních elektráren.

[Stories of Two Little Hydro-Electric Power Plants.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (2007), s. 18–24. ISSN 1211-2046

2006

Höschl, C.: Humor a hračky v učebnicích mechaniky.

[Pleasantry and toys in textbooks on mechanics.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (2006), s. 6–15. ISSN 1211-2046

Höschl, C.:

Doc. Ing. Miloslav Okrouhlík, CSc. pětadesátíkem.

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2006), s. 26–29. ISSN 1211-2046

Čertík, O.; Plešek, J.; Höschl, C.; Vackář, J.:

Finite element solution to the Schroedinger equation.

[Řešení Schroedingerovi rovnice metodou konečných prvků.]

MULTIPHYSICS 2006. Maribor: TU Maribor, 2006. s. 52.

Höschl, C.:

Pocta Karlu Fridrichu Gaussovi.

[Homage to Karl Fridrich Gauss.]

Výpočty konstrukcí metodou konečných prvků 2006. Brno: VUT v Brně, 2006 – (Petruška, J.; Návrat, T.),

s. 1–6. Výpočty 2006. ISBN 80-214-3318-3

Höschl, C.:

Využití tenzometrie při vyšetřování příčin poruch.

[Making use of tensometry for investigation of failure causes.]

Poruchy strojů a jejich prevence. Praha: Fakulta strojní ČVUT Praha, 2006 – (Cyrus, V.; Daněk, V.;

Šťastný, M.), s. 3–9.

2005

Höschl, C.:

Lagrangeova funkce v newtonské a relativistické mechanice.

[Lagrange function in Newtonian and relativistic mechanics.]

Sborník semináře k životnímu jubileu prof. Ing. Cyrila Höschla, DrSc. Liberec: Technická univerzita Liberec,

2005, s. 3–11. ISBN 80-7083-999-6

Höschl, C.:

Věty o reciprocitě jako mocný nástroj analýzy.

[Reciprocity theorems as a powerful tool of analysis.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (2005), s. 7–18. ISSN 1211-2046

Höschl, C.:

Řešení Schrödingerovy rovnice metodou konečných prvků.

[Solving of Schrödinger's equation by finite element method.]

Výpočty konstrukcí metodou konečných prvků. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2005 — (Laš, V.), s.

1–12. Výpočty 2005. ISBN 80-7043-419-8

Höschl, C.:

Lagrangeova funkce v newtonské a relativistické mechanice.

[Lagrange function in newtonian and relativistic mechanics.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2005), s. 5–12. ISSN 1211-2046

Höschl, C.:

Bouasseův-Sardův regulátor jako příklad soustavy s nelineární vazbou.

[Bouasse and Sarda's regulator as example of a system with non-linear coupling.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (2005), s. 15–19. ISSN 1211-2046

2004

Höschl, C.:

Étos a pravda v dějinách mechaniky.

[Ethos and truth in the history of mechanics.]

Výpočty konstrukcí metodou konečných prvků. Praha: Fakulta strojní ČVUT v Praze, 2004 – (Španiel, M.),

s. 4–10. Výpočty 2004. ISBN 80-01-03102-0

- Höschl, C.:
Invariantní variační úlohy Emmy Noetherové.
[Noether's invariant variational principles.]
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (2004), s. 17–21. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
Energetické principy v mechanice tuhých a poddajných těles.
[Energetical principles in solid mechanics.]
Modelování a měření v termomechanice kontinua. Plzeň: VTS Škoda výzkum, 2004 – (Matas, R.), s. 9–65.
ISBN 80-02-01654-8
- Höschl, C.:
Rovnováha ve statice, dynamice a termodynamice.
[Equilibrium in statics, dynamics, and thermodynamics.]
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (2004), s. 10–21. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
Přípustnost matematických modelů v teorii parametrických vibrací čelních ozubených kol.
[Admissibility of mathematical models in the theory of parametric vibrations of spur gears.]
Strojnícky časopis. Roč. 55, č. 5 (2004), s. 251–258. ISSN 0039-2472
- Höschl, C.:
Pohyb na vzduchovém polštáři.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2004), s. 10–16. ISSN 1211-2046

2003

- Höschl, C.; Okrouhlík, M.:
Solution of systems of nonlinear equations.
Strojnícky časopis. Roč. 54, č. 4 (2003), s. 197–227. ISSN 0039-2472
- Höschl, C.:
Historie variačního počtu.
[History variational calculus.]
Výpočty konstrukcí metodou konečných prvků. Brno: Ústav mechaniky těles, FSI VUT v Brně, 2003 – (Petruška, J.; Houfek, L.), s. 1–10. Výpočty 2003. ISBN 80-214-2489-3
- Höschl, C.:
Síly a energie v mechanice soustav.
[Forces and energies in mechanics of solids.]
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2003), s. 5–13. ISSN 1211-2046
- Plešek, J.; Höschl, C.:
Konzistentní vysvětlení zdánlivého paradoxu v teorii termoelastivity.
[Consistent explanation of an apparent paradox in thermoelasticity theory.]
Strojnícky časopis. Roč. 54, č. 2 (2003), s. 111–118. ISSN 0039-2472
- Höschl, C.:
Princip superpozice v mechanice poddajných těles.
[Principle of superposition in mechanics of deformable bodies.]
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (2003), s. 11–16. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.; Plešek, J.:
Jsou Newtonovy zákony základem mechaniky pevných těles?
[Are Newton's laws the basis of solid mechanics?]
EUROMECH Newsletter. (2003) č. 23, s. 5–8.

2002

Höschl, C.; Püst, L.:

Dynamical properties of tape at winding and unwinding on toothed wheel – I.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z 1321/02, Praha 2002

Höschl, C.; Püst, L.:

Odpověď na diskusní příspěvky k formulaci matematického modelu záběru ozubených kol.
[Contribution to the formulation of mathematical model of gear matching.]

Engineering Mechanics = Inženýrská mechanika. Roč. 9, č. 6 (2002), s. 427–428. ISSN 1210-2717

Höschl, C.:

Poznámky k proceduře line search.

[Notes on the procedure line search.]

Výpočty konstrukcí metodou konečných prvků. Praha: Ústav termomechaniky AV ČR, VAMET s.r.o., 2002 – (Plešek, J.; Gabriel, D.), s. 7–12. Výpočty 2002. ISBN 80-85918-78-1

Höschl, C.:

Poznámky k suchému tření v mechanice těles.

[Notes on dry friction in the mechanics of bodies.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2002), s. 14–20. ISSN 1211-2046

Höschl, C.; Püst, L.:

Příspěvek k formulaci matematického modelu záběru ozubených kol v dynamice soustav.

[Contribution to the formulation of mathematical model of gear matching in dynamics of solids.]

Engineering Mechanics = Inženýrská mechanika. Roč. 9, č. 4 (2002), s. 213–222. ISSN 1210-2717

Höschl, C.; Plešek, J.:

Jsou Newtonovy zákony základem mechaniky pevných těles?

[Are Newton's laws the basis of solid mechanics?]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (2002), s. 3–6. ISSN 1211-2046

2001

Höschl, C.:

Úskalí nelineární elasticity.

[Pitfalls in nonlinear elasticity.]

Výpočty konstrukcí metodou konečných prvků 2001. Praha: Ústav termomechaniky AV ČR, 2001 – (Plešek, J.; Gabriel, D.), s. 19–25. ISBN 80-85918-68-4

Höschl, C.:

Theodore von Kármán a vlnění v elasticko-plastických tělesech.

[Theodore von Kármán and wave propagation in elasto-plastic bodies.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (2001), s. 4–10. ISSN 1211-2046

2000

Höschl, C.:

Kronika. Vzpomínka na profesora Ing. Dr. Otakara Maštovského, DrSc.

[Cronicle. Remembering Prof. Ing. Dr. Otakar Maštovský, DrSc.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (2000), s. 10–13. ISSN 1211-2046

Höschl, C.:

O jednom experimentu barona Rolanda Eötvöse.

[Experiment of Baron Roland Eötvös.]

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (2000), s. 5–7. ISSN 1211-2046

- Höschl, C.:
Záhada tepelných kapacit.
[A mystery of thermal capacities.]
Engineering Mechanics = Inženýrská mechanika. Roč. 7, č. 2 (2000), s. 83–91. ISSN 1210-2717
- Höschl, C.:
Studium mechaniky jako hledání souvislostí.
[Study of mechanics as a search for interrelations.]
Aplikovaná mechanika 2000. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2000, s. 7–18. ISBN 80-7083-388-2
- Dobiáš, J.; Höschl, C.:
Loosening of press – fitted pivots.
Dynamika strojů 2000. Praha: Ústav termomechaniky AV ČR, 2000 - (Dobiáš, I.), s. 57-64. ISBN 80-85918-54-4
- Höschl, C.:
Vzpomínka na profesora Ing. Dr. Jaroslava Hýbla.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (prosinec 2000), s. 31–34.
- Höschl, C.:
Zlepšení konvergence derivací Fourierovy řady.
[Improvement of the convergence of the derivatives of Fourier series.] *Výpočty konstrukcí metodou konečných prvků 2000*. Praha: ÚT AV ČR, 2000 – (Plešek, J.; Gabriel, D.), s. 55–61. ISBN 80-85918-60-9
- Höschl, C.:
Mechanics today, how far is it from the tower of Babel?
EUROMECH Newsletter. (2000), č. 17, s. 3–5.
- Höschl, C.:
České vysoké školy na přelomu tisíciletí.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (2000), s. 9–22. ISSN 1211-2046
- Kolben, J.; Havelka, J.; Daněk, V.; Žák, V.; Höschl, C.:
Příběh rodiny Kolbenů – Historie ČKD.
[Jindřich Kolben, Jan Havelka, Václav Daněk, Vladimír Žák;
z rukopisných podkladů a archivních materiálů uspořádali Jindřich Kolben a Cyril Höschl]
ISBN 9788027035112, Praha 2000

1999

- Höschl, C.; Dobiáš, J.:
Namáhání podélných švů dělených tenkostěnných nosníků.
[Stress analysis of longitudinal seams of segmented thinwalled beams.]
Engineering Mechanics = Inženýrská mechanika. Roč. 6, č. 6 (1999), s. 357–365. ISSN 1210-2717
- Höschl, C.; Kratochvíl, C. (ed.); Kotek, V. (ed.); Krejsa, J. (ed.):
QUO VADIS česká vysoká škola.
[QUO VADIS Czech university.]
Globalizace současného světa a technické školství na přelomu tisíciletí. Brno: VUT FSI, 1999. ISBN 80-214-1453-7. s. 61–73.
- Dobiáš, J.; Höschl, C.:
Paradoxical Loosening of Press-Fitted Pivots.
[Paradoxní uvolnění nalisovaných čepů.]
Strojnícky časopis. Roč. 50, č. 5 (1999), s. 329–345. ISSN 0039-2472
- Höschl, C.:
Stresses, deformations and damping in interference-fits.
[Napětí, deformace a tlumení v lisovaných spojích.]
Strojnícky časopis. Roč. 50, č. 3 (1999), s. 145–155. ISSN 0039-2472

- Höschl, C.:
Singularity v teorii pružnosti.
[Singularities in the theory of elasticity.]
Strojnícky časopis. Roč. 50, č. 1 (1999), s. 3–14. ISSN 0039-2472
- Höschl, C.:
Elastická stabilita z hlediska statiky a dynamiky.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (1999), s. 8–17. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
Rozumějí fyzikové klasické mechanice?
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (1999), s. 21–23. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
O jednom paradoxu v mechanice tuhých těles.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (1999), s. 10–14. ISSN 1211-2046

1998

- Höschl, C.:
Paradox termomechanického perpetua mobile.
[The paradox of a thermomechanical perpetuum mobile.]
Engineering Mechanics – Inženýrská mechanika. Roč. 5, č. 5 (1998), s. 319–325. ISSN 1210-2717
- Höschl, C.:
Odkaz Barrého de Saint-Venanta dnešku.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (1998), s. 10–12. ISSN 1211-2046

1997

- Okrouhlík, M.; Höschl, C.:
Numerical methods in mechanics of solids. Part 2. Tasks, procedures, and templates.
Strojnícky časopis. Roč. 48, č. 4 (1997), s. 217–258. ISSN 0039-2472
- Höschl, C.; Okrouhlík, M.:
Numerical methods in mechanics of solids. Part 1. Main ideas and mathematical models.
Strojnícky časopis. Roč. 48, č. 3 (1997), s. 145–161. ISSN 0039-2472
- Okrouhlík, M.; Höschl, C.; Plešek, J.; Pták, S.; Nadrchal, J.:
Mechanika poddajných těles, numerická matematika a superpočítače.
Ústav termomechaniky AV ČR, Praha 1997, ISBN 80-85918-33-1
- Höschl, C.:
Tajemství Bernoulliho rovnice.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (1997), s. 31–36. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
O rázovém namáhání těles.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (1997), s. 4–15. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
Předsudky a omyly v soudobé mechanice.
Engineering Mechanics = Inženýrská mechanika. Roč. 4, č. 1 (1997), s. 5–13. ISSN 1210-2717

1996

- Höschl, C.:
Srovnávací studie únavových zkoušek disků železničních kol.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-442/96, Praha 1996
- Höschl, C.:
Vliv zakrytování na namáhání rotoru kladivového drtiče.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-444/96, Praha 1996
- Höschl, C.:
Panu profesoru Brdičkovi s láskou.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (1996), s. 24–25. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
Jak daleko je dnešní mechanika od Babylonské věže?
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (1996), s. 3–5. ISSN 1211-2046
- Höschl, C.:
Z myšlenek Sira Karla Reimunda Poppera (1902-1994).
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (1996), s. 7–9. ISSN 1211-2046

1995

- Höschl, C.:
Posouzení svrhného spojení věnce s nábojem rotoru alternátoru pro HC Dlouhé Stráně.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-438/95, Praha 1995
- Höschl, C.:
Útlum vln v lineárně viskoelastickém materiálu.
Engineering Mechanics = Inženýrská mechanika. Roč. 2, č. 6 (1995), s. 347–355. ISSN 1210-2717
- Höschl, C.:
Problémy vázaných polí v mechanice kontinua.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (1995), s. 4–6.
- Höschl, C.:
Čtvrtstoletí časopisu věnovaného numerickým metodám.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (1995), s. 20–23.

1994

- Höschl, C.; Okrouhlík, M.; Červ, J.; Beneš, J.; Okrouhlík, M. (ed.):
Analytical, computational and experimental investigations on stress wave propagation.
Applied Mechanics Reviews. 47, (1994), č. 2, s. 77–99. ISSN 0003-6900

1993

- Okrouhlík, M.; Höschl, C.:
A Contribution to the Study of Dispersive Properties of One-dimensional Lagrangian and Hermitian Elements.
Computers and Structures. Roč. 49, č. 5 (1993), s. 779–795. ISSN 0045-7949. E-ISSN 1879-2243

Okrouhlík, M.; Höschl, C.:

A Contribution to the Study of Dispersive Properties of One-Dimensional Lagrangian and Hermitian Elements.

IT News. Roč. 2, č. 2 (1993), s. 2-26. ISSN 1210-0935

1992

Höschl, C.:

Pružnost a pevnost I.

Vysoká škola strojní a textilní, Liberec 1992, ISBN 9788070830871

Höschl, C.:

Pružnost a pevnost II.

Vysoká škola strojní a textilní, Liberec 1992, ISBN 9788070831049

Höschl, C.:

Namáhání vodičů v obloukové části cívek rotorů elektrických generátorů.

Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-433/92, Praha 1992

Höschl, C.:

O společném základu numerických a analytických metod teorie pružnosti.

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 2 (1992), s. 4-10.

1991

Höschl, C.:

Rozebíraní příčin poruch kolenové vodní turbíny.

Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-426/91, Praha 1991

Höschl, C.:

Pevnostní výpočet statoru hydroalternátoru "Gabčíkovo".

Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-428/91, Praha 1991

1990

Okrouhlík, M.; Höschl, C.:

Elastica revisited.

Acta Technica CSAV. 35 (1990), č. 1, s. 28 - 47, ISSN 0001-7043

Höschl, C.:

Interpretace napětí v deformační variantě metody konečných prvků.

Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-1149/90, Praha 1990

Höschl, C.:

Vliv vlastní tíhy na přesnost obrábění ohybově anizotropního rotoru.

Strojírenství. Roč. 40 (1990), č. 5, s. 261-263.

1989

Höschl, C.:

Únosnost děleného štítu kostry turboalternátoru.

Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-397/89, Praha 1989

- Šulc, J.; Beneš, J.; Höschl, C.; Veselý, J.; Nonner, P.:
Měření vibrací a dynamické napjatosti na prodloužení vzduchového kanálu prototypu X 24 letounu L - 39 MS při motorové zkoušce.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-402/89, Praha 1989
- Höschl, C.:
Vliv výrobních úchylek na bezpečnost šroubového spojení u rotoru hydrogenerátoru pro HC Kanada.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-403/89, Praha 1989
- Höschl, C.; Okrouhlík, M.:
Prostorový průhyb rotoru turboalternátoru.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-406/89, Praha 1989
- Höschl, C.; Okrouhlík, M.:
Vliv uložení na velikost reakcí a namáhání hřídelů rotorové soustavy.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-1097/89, Praha 1989
- Němec, J.; Dvořák, J.; Höschl, C.:
Pružnost a pevnost ve strojírenství.
[Technický průvodce 69] SNTL, Praha 1989
- Höschl, C.:
M. Roseau, Vibrations in mechanical systems. Analytical methods and applications.
[Recenze na: Roseau, M. – Vibrations in mechanical systems : analytical methods and applications. Berlin; Heidelberg; New York; Tokyo: Springer-Verlag, 1985. – ISBN 3-540-17950-X]
Československý časopis pro fyziku. ISSN 0009-0700. Roč. 39, č. 5 (1989), s. 537.
- Höschl, C.:
Trends in application of mathematics to mechanics.
[Recenze na: Besseling, J. F., Trends in application of mathematics to mechanics. Berlin: Springer-Verlag, 1988]
Československý časopis pro fyziku. ISSN 0009-0700. Roč. 40, č. 3 (1990), s. 319.
- Stein, E.; Wriggers, P.:
„Počítačová mechanika“ pevných těles a inženýrských konstrukcí s použitím metody konečných prvků.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (1989), s. 3-50.
[přeložil Cyril Höschl]

1988

- Höschl, C.; Šterba, J.:
Deformation and state of stress of end-bells of a two-pole turboalternator.
Acta Technica CSAV. 33 (1988), č. 1, s. 14–36, ISSN 0001-7043
- Höschl, C.:
Výpočet stability a pevnosti přípravku pro montáž rotoru 1000 MW (JE Temelín).
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-381/88, Praha 1988
- Höschl, C.; Beneš, J.:
Modelový výzkum korekcí ohybové tuhosti rotoru dvoupólového alternátoru.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-1067/88, Praha 1988
- Höschl, C.:
Jednoduchý a efektivní konečný prvek pro pohyb desek.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-1075/88, Praha 1988
- Höschl, C.:
Stabilita rázově namáhaných konstrukcí.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-1088/88, Praha 1988

- Höschl, C.:
Nelineární problémy mechaniky deformovatelných těles.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 22] Dům techniky ČSVTS, Praha 1988
- Höschl, C.:
Fyzikální a matematické modely v mechanice deformovatelných těles.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 21] Dům techniky ČSVTS, Praha 1988
- Höschl, C.; Okrouhlík, M.:
Numerická řešení geometricky nelineárních úloh.
Strojírenství. Roč. 38 (1988), č. 2, s. 77–82.

1987

- Höschl, C.:
Využití pružných, popř. pružnoplastických deformací desky při výrobě laserového zrcátka.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-359/87, Praha 1987
- Höschl, C.:
Mezní stavy modelů pro simulaci vlastností šrotu.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-368/87, Praha 1987
- Höschl, C.:
Pevnost kostry statoru elektrického generátoru chlazeného vodíkem.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-1007/87, Praha 1987
- Höschl, C.; Okrouhlík, M.:
Deformace; napjatost a stabilita vrstveného věnce rotoru hydrogenerátoru s velkým výkonem.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-1008/87, Praha 1987
- Höschl, C.:
Vliv plastické anizotropie a zpevnění na odolnost plechových stěn proti průrazu.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-1044/87, Praha 1987
- Heřt, J.; Höschl, C.; Huněk, I.; Okrouhlík, M.:
Mezní stavy rázově namáhaných konstrukcí.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-1045/87, Praha 1987
- Höschl, C.:
O praskání biče a chytání ryb na udici.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (1987), s. 16–22.
- Höschl, C.:
Dynamika a kulečník.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (1987), s. 18–28.

1986

- Půst, L.; Höschl, C.:
Nevratné termodynamické procesy u poddajných těles.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-348/86, Praha 1986
- Höschl, C.:
Vliv teploty na napjatost a pevnost částí.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 20] Dům techniky ČSVTS, Praha 1986
- Höschl, C.:
Zkouška tahem z hlediska termodynamiky.
Strojírenství. Roč. 36 (1986), č. 2, s. 94–98.

1985

- Okrouhlík, M.; Höschl, C.:
One dimensional finite elements in non-stationary elastomechanics.
Acta Technica CSAV. 30 (1985), č. 3, s. 283–303, ISSN 0001-7043
- Höschl, C.:
Vyrovnání tuhosti dvoupólového rotoru elektrického generátoru Laffoonovými zářezky.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-338/85, Praha 1985
- Höschl, C.; Okrouhlík, M.:
Namáhání a deformace předepjatého rotoru hydrogenerátoru s velkým výkonem.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-959/85, Praha 1985
- Heřt, J.; Höschl, C.:
Tuhost a mezní stavy rázově namáhaných konstrukcí (zpráva za dílčí úkol III-3-1/4A pro závěrečné opo-
nentní řízení).
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-960/85, Praha 1985
- Okrouhlík, M.; Höschl, C.:
Programové vybavení pro výpočet namáhání a deformací předepjatého rotoru hydrogenerátoru.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-965/85, Praha 1985
- Höschl, C.:
Kontaktní úlohy a lisované spoje.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 19] Dům techniky ČSVTS, Praha 1985
- Höschl, C.:
Ohyb a krut ve složitých soustavách.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 18] Dům techniky ČSVTS, Praha 1985
- Höschl, C.:
Příčiny možného selhání metody přenosových matic ve statice a dynamice pružných těles.
Strojírenství. Roč. 35 (1985), č. 5, s. 259–263.

1984

- Höschl, C.; Okrouhlík, M.:
Vlastnosti hermiteovských konečných prvků v úlohách o šíření napětových vln.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-894/84, Praha 1984
- Höschl, C.; Červ, J.:
Napjatost ortotropní lepené stahovací desky pro statory elektrických generátorů.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-910/84, Praha 1984
- Höschl, C.; Beneš, J.; Sloup, V.; Šebková, H.:
Odolnost plechových stěn proti průrazu.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-921/84, Praha 1984
- Höschl, C.:
Nové směry ve využití metody konečných prvků.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 17] Dům techniky ČSVTS, Praha 1984
- Höschl, C.:
Vznik náhlého lomu.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 16] Dům techniky ČSVTS, Praha 1984
- Höschl, C.:
Metoda konečných prvků a okrajová integrace.
Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 1 (1984), s. 12-19.

1983

- Höschl, C.:
Posouzení poruchy klikového hřídele naftového motoru ČKD 12 V 150 PV.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-297/83, Praha 1983
- Höschl, C.:
Napjatost a deformace listěných konstrukcí.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-852/83, Praha 1983
- Höschl, C.:
Mezní plastické stavy.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 15] Dům techniky ČSVTS, Praha 1983
- Höschl, C.:
Užití malých počítačů v dynamice soustav.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 14] Dům techniky ČSVTS, Praha 1983
- Höschl, C.:
Poznámka k teorii krutu druhého řádu.
Strojárství. Roč. 33 (1983), č. 2, s. 77–78.

1982

- Höschl, C.:
Kmitání turbínových lopatek se Z-vazbou.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-275/82, Praha 1982
- Höschl, C.; Heřt, J.:
Tuhost a mezní stavy namáhaných konstrukcí.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-818/82, Praha 1982
- Höschl, C.:
Únava materiálu při náhodném zatěžování.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 13] Dům techniky ČSVTS, Praha 1982

1981

- Höschl, C.; Loucký, K.:
Napjatost nesouměrně zatížené bandáže konců vinutí rotorů elektrického generátoru.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-753/81, Praha 1981
- Höschl, C.:
Aplikace metody konečných prvků k výpočtu tuhosti a útlumu v torzně namáhaných svěrných spojeních.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-755/81, Praha 1981
- Höschl, C.:
Fyzikální modely materiálů ve vztahu k šíření napěťových vln.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-764/81, Praha 1981
- Höschl, C.; Loucký, K.:
Tuhost a napjatost lepených stahovacích desek pro statory elektrických strojů (2. část).
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-765/81, Praha 1981
- Höschl, C.:
Únava materiálu při periodickém zatěžování.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 12] Dům techniky ČSVTS, Praha 1981

Höschl, C.:

Využití malých počítačů pro práci konstruktéra.

[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 11] Dům techniky ČSVTS, Praha 1981

Höschl, C.; Slavíková, J.:

Tuhost a útlum v torzně namáhaných svěrných spojeních.

Strojírenství. Roč. 31 (1981), č. 3, s. 154–159.

1980

Höschl, C.; Heřt, J.:

Vlastnosti konstrukčních spojů v dynamicky namáhaných soustavách.

Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-722/80, Praha 1980

Höschl, C.:

Netriviální chyby a zdánlivé paradoxy v mechanice a pružnosti.

[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 10] Dům techniky ČSVTS, Praha 1980

Höschl, C.:

O dvou metodách řešení úloh z mechaniky.

Bulletin (Česká společnost pro mechaniku). č. 3 (1980), s. 12–13.

1979

Höschl, C.; Heřt, J.:

Vlastnosti konstrukčních spojů v mechanicky namáhaných soustavách.

Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-698/79, Praha 1979

Höschl, C.:

Tuhost a napjatost stahovacích desek pro soustavy elektrických strojů.

Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-706/79, Praha 1979

Höschl, C.:

Principy a zákony mechaniky kontinua, 2. část – Principy a rovnice mechaniky poddajných těles.

[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 9] Dům techniky ČSVTS, Praha 1979

1978

Höschl, C.:

Winding force and stress pattern of tension-coiled strip.

Acta Technica CSAV. 23 (1978), č. 4, s. 446-458, ISSN 0001-7043

Heřt, J.; Höschl, C.:

Vlastnosti konstrukčních spojů v dynamicky namáhaných soustavách.

Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-641/78, Praha 1978

Höschl, C.:

Výpočet tuhosti a tlumení v torzní tyči se svěrným spojením.

Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-657/78, Praha 1978

Höschl, C.:

Principy a zákony mechaniky kontinua, 1. část – Základní principy a rovnice mechaniky kontinua.

[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 8] Dům techniky ČSVTS, Praha 1978

Höschl, C.:

Maticový počet.

[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 7] Dům techniky ČSVTS, Praha 1978

1977

- Höschl, C.:
Displacements and stresses in the assembly of a shaft with several shrink fitted hubs in torsion.
Acta Technica CSAV. 22 (1977), č. 2, s. 131–145, ISSN 0001-7043
- Höschl, C.:
Výpočet předpětí zděří formy pro tváření plechu.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-209/77, Praha 1977
- Höschl, C.:
Napjatost ve svitcích tenkých plechů válcovaných za studena.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-563/77, Praha 1977
- Höschl, C.; Heřt, J.:
Vlastnosti konstrukčních spojů v dynamicky namáhaných soustavách.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-584/77, Praha 1977
- Höschl, C.:
Rázová pevnost těles.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 6] Dům techniky ČSVTS, Praha 1977

1976

- Höschl, C.:
Výpočet pevnosti spoje komorové zátky a komorové hadice.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-191/76, Praha 1976
- Höschl, C.:
Programy pro maticové operace.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-196/76, Praha 1976
- Höschl, C.:
Rovinné dotykové úlohy s konstrukčním tlumením.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-513/76, Praha 1976
- Höschl, C.:
Vzájemné působení několika kotoučů nalisovaných na společné hřídeli při namáhání krutem.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-521/76, Praha 1976
- Höschl, C.:
Modifikace pevnostních výpočtů pro malé digitální počítače.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 5] Dům techniky ČSVTS, Praha 1976
- Höschl, C.:
Úvod do metody konečných prvků.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 4] Dům techniky ČSVTS, Praha 1976

1975

- Höschl, C.:
Výpočet ohybové tuhosti a namáhání za rotace svařovaného rotoru parní turbíny A 500 MW.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-458/75, Praha 1975
- Höschl, C.:
Stabilita stohů a stohovacích rámců.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-505/75, Praha 1975

1974

Höschl, C.:
Maticové metody v pevnostních výpočtech. Část III.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 3] Dům techniky ČSVTS, Praha 1974

1973

Höschl, C.:
Pevnostní výpočet horní a dolní hvězdy pro hydrocentrálu v Markersbachu.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-154/73, Praha 1973

Höschl, C.:
Rozbor možných příčin kmitání a lomů vstřikovacích trubek naftových motorů.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-160/73, Praha 1973

Höschl, C.:
Maticové metody v pevnostních výpočtech. Část II.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 2] Dům techniky ČSVTS, Praha 1973

Höschl, C.:
Maticové metody v pevnostních výpočtech. Část I.
[Skripta k celostátnímu semináři z cyklu Stavba strojů, č. 1] Dům techniky ČSVTS, Praha 1973

Höschl, C.:
Napjatost, tuhost a útlum ve spojích s přesahem namáhaných krutem.
Strojářství. Roč. 23 (1973), č. 9, s. 515–520.

Höschl, C.:
Pevnost předepjatých skládaných rotorů.
Strojnický časopis. 24 (1973), č. 1, s. 50–63.

1972

Höschl, C.:
Návrh předběžného pevnostního výpočtu složeného rotoru.
Technická zpráva ÚT-ČSAV č. T-143/72, Praha 1972

Höschl, C.:
Výpočet ohybové tuhosti skládaných rotorů.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-372/72, Praha 1972

Höschl, C.:
Napjatost, tuhost a útlum ve spojích s přesahem namáhaných krutem.
Výzkumná zpráva ÚT-ČSAV č. Z-381/72, Praha 1972

1971

Höschl, C.:
Pružnost a pevnost ve strojnictví.
Státní nakladatelství technické literatury, Praha 1971

Höschl, C.:
Výpočet hřídele s příčnou dírou na pevnost při složeném namáhání v únavě.
Strojářství. Roč. 21 (1971), č. 8, s. 451–455.

Höschl, C.; Stríž, B.; Hercík, V.; Jinoch, J.:
Volba metody k určování rovinné napjatosti.
Strojírenství. Roč. 21 (1971), č. 9, s. 515–521.

1970

Höschl, C.:
Tvarová · pevnost.
Vysoká škola strojní a textilní, Liberec 1970

1969

Höschl, C.:
Nauka o kmitání.
2. přepracované vydání
Vysoká škola strojní a textilní, Liberec 1969

Höschl, C.:
Strojírenství a humanismus.
Strojírenství. Roč. 19 (1969), č. 3, s. 129–130.

1968

Höschl, C.; Stríž, B.:
Tabulky tvarových činitelů k výpočtu koncentrace napětí u strojních částí.
Příloha k časopisu *Strojírenství*. Roč. 18 (1968), č.1 až 12

Höschl, C.:
Sborník vědeckých prací Vysoké školy strojní a textilní v Liberci.
Sv. 6./1967. Praha: SPN, 1968

Opletal, F.:
Napjatost přírubových spojů hranatých skříní a nádob.
Diplomová práce, vedoucí Cyril Höschl. Liberec 1968

Kazda, J.:
Návrh mechanismu pro skládání teplovodních vložek.
Diplomová práce, vedoucí Cyril Höschl. Liberec 1968

1967

Kolben, J.:
Příspěvek ke zpřesnění pevnostního výpočtu rotujících disků.
Disertační práce – Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojní, 1967.
Vedoucí práce: Höschl, C.

Szabó, I.:
Mechanika tuhých těles a kapalin
[Studentská příručka vysokých technických škol. Z něm. orig. Einführung in die technische Mechanik,
přeložil Cyril Höschl]
Státní nakladatelství technické literatury, Praha 1967

Höschl, C.:
Vliv vůle v pružné spojce na charakter vynuceného kmitání.
Strojírnoství. Roč. 17 (1967), č. 10, s. 723–727.

1966

Höschl, C.:
Sborník vědeckých prací Vysoké školy strojní a textilní v Liberci.
[R.] 1966. Praha: SPN, 1966

Pustková, V.:
Deformace mokrých vložek válců motoru LIAZ 135/140 způsobená přitažením hlavy.
Diplomová práce, vedoucí Cyril Höschl. Liberec 1966

Stříž, B.:
Příspěvek k nedestruktivním metodám zkoušení materiálů.
Kandidátská disertační práce, vedoucí Cyril Höschl, Liberec 1966

Höschl, C.; Mevald, J.:
Pružnost a pevnost pro textilní inženýry.
Liberec: Vysoká škola strojní a textilní v Liberci, 1966

1965

Höschl, C.:
Nauka o kmitání.
1. vydání, 101 s.
Státní nakladatelství technické literatury, Praha 1965 (KNT 6)

Höschl, C.; Draský, J.; Tichý, J. (ed.):
Sborník vědeckých prací Vysoké školy strojní a textilní v Liberci.
[R.] 1965. Praha: SPN, 1965

1964

Höschl, C.:
Pružnost a pevnost – 2. díl
Opravný dotisk 1. vyd., 62 s.
Státní nakladatelství technické literatury, Praha 1964 (KNT 6)

Höschl, C.:
O některých chybách při zjišťování napjatosti ve strojních částech.
Strojírnoství. Roč. 14 (1964), č. 8, s. 563–569.

1963

Höschl, C.; Tomsa, J.:
Informace o Vysoké škole strojní a textilní v Liberci.
Liberec: Vysoká škola strojní a textilní, 1963

Baroška, J.:
Návrh nejvýhodnějšího způsobu uzavírání kalandrových válců.
Diplomová práce, vedoucí Cyril Höschl. Liberec 1963.

Höschl, C.:
Stacionární tepelná pnutí v tenkých válcových stěnách.
Strojírenství. Roč. 13 (1963), č. 4, s. 243-247.

1962

Novák, A.:
Návrh na odstranění poruch u důlního řetězového dopravníku.
Diplomová práce, vedoucí Cyril Höschl. Liberec 1962.

Komárková, L.:
Vliv zpevnění válcových ploch hydraulických válců podle čsl. patentu č. 92154, ev. 104459, na zatížitelnost válců vnitřním přetlakem do meze úměrnosti.
Diplomová práce, vedoucí Cyril Höschl. Liberec 1962.

Tulejmat, W.:
Výpočet torsního kmitání a kontrola pevnosti klikového hřídele pro pětistupňový boxerový kompresor ČKD 8 PBK 800.
Diplomová práce, vedoucí Cyril Höschl. Liberec 1962.

Hampl, P.:
Zkušební stroj pro zkoušení zadního volnoběžného náboje jízdních kol podle technických podmínek.
Diplomová práce, vedoucí Cyril Höschl. Liberec 1962.

1961

Höschl, C.:
Pružnost a pevnost - 1. díl
Dotisk 1. vyd., 155 s.
Státní nakladatelství technické literatury, Praha 1961 (KNT 6)

Höschl, C.:
Tabulky pro konstruktéry
2. rozšířené vydání
Státní nakladatelství technické knihy, Praha 1961

Höschl, C.:
Pevnost rotačně souměrné, částečně zatížené válcové skořepiny.
Strojírenství. Roč. 11 (1961), č. 6, s. 406-410.

1960

Höschl, C.:
Pružnost a pevnost - 2. díl
1. vyd., 62 s.
Státní nakladatelství technické literatury, Praha 1960 (KNT 6)

Höschl, C.:
Pružnost a pevnost - 1. díl
1. vyd., 153 s.
Státní nakladatelství technické literatury, Praha 1960 (KNT 6)

Höschl, C.:
Přítlak mezi dvěma válci s pryžovým povlakem.
Strojírenství. Roč. 10 (1960), č. 12, s. 901-906.

1959

Höschl, C.; Marek, V.:

Rázová pevnost zubů ozubených kol s větším modulem.

Zásady novodobé konstrukce strojů. Sborník Ústavu pro výzkum strojů ČSAV a ČSVTS pro strojnictví při ČSAV, Nakladatelství ČSAV, Praha 1959

Höschl, C.:

Přibližná metoda výpočtu napětí a tuhosti obecných profilů namáhaných krutem.

Strojírenství. Roč. 9 (1959), č. 6, s. 403–408.

1958

Höschl, C.:

Tenká kruhová deska na pružném podkladu.

[A thin circular plate on an elastic foundation]

Aplikace matematiky. 3 (1958), č. 2, s. 115–123.

Höschl, C.:

Ohyb desky s pravidelným polem otvorů.

Strojírenství. Roč. 8 (1958), č. 4, s. 243–249.

1957

Höschl, C.:

Pevnostní výpočet kotlového kondensátoru.

Strojírenství. Roč. 7 (1957), č. 11, s. 823–826.

Höschl, C.; Heřt, J.:

Tvarová pevnost lisovaných spojů.

Strojírenství. Roč. 7 (1957), č. 1, s. 3–8.

Höschl, C. a kol.:

Tabulky pro konstruktéry.

Státní nakladatelství technické literatury, Praha 1956

1956

Höschl, C.:

Kmitání setrvačnicků.

Strojírenství. Roč. 6 (1956), č. 5, s. 310–316.

1954

Němec, J.; Höschl, C.; Milbauer, M.:

Theorie pevnosti diskových kol.

Strojnický sborník. č. 5, SNTL, Praha 1954, s. 129–158.

Höschl, C.:

Nevyváženost řadových spalovacích motorů s torsním kmitáním hřídele.

Strojírenství. Roč. 4 (1954), č. 3, s. 163–170.

[přetištěn i do časopisu Maschinenbautechnik a některé partie byly uveřejněny i v československém Časopisu pro cizinu L'industrie Lourde Tchécoslovaque („Pevnost některých částí klikového mechanismu rychloběžných spalovacích motorů“ – společně s inž. Markem).]

Höschl, C.:

Tvarová pevnost hřídelů namáhaných krutem.

Strojírenství. Roč. 4 (1954), č. 12, s. 883–890.

1953

Höschl, C.:

Účinky torsního kmitání klikového hřídele.

Strojírenství. Roč. 3 (1953), č. 8, s. 563–567.

Höschl, C.; Kulhánek, L.:

Mezikruhové desky.

Strojírenství. Roč. 3 (1953), č. 12, s. 888–892.

Kapitola 8. Rodokmen

Kapitola doplňuje publikaci o genealogický pohled na rodinu Höschlů. Přináší nejen rodokmen, ale i příběh prababičky Emilie Impsailové, o níž se tradovalo, že byla Řekyně. Tento motiv, přestože se nedá doložit, ukazuje, jak rodinná paměť vytváří legendy.

Původním záměrem bylo doplnit publikaci o životě a díle profesora Ing. Cyrila Höschla, DrSc., stručnou informací o původu rodiny Höschlů. Při studiu informací z archivních dokumentů a genealogických aplikací MyHeritage, FamilySearch a Geni jsme zjistili, že některé ústní informace, které jsme kdysi dostali od profesora Ing. Cyrila Höschla, DrSc., a informace nalezené v archivu klatovského muzea, se neshodují s údaji v matrikách a rodokmenových aplikacích. (Pro stručnost zápisu v tomto odstavci používáme termínu „náš Höschl“ pro prof. Ing. Cyrila Höschla, DrSc., narozeného v roce 1925.)

Jde o prababičku našeho Höschla paní Emilii Höschlovou, rozenou Impsailovou, která žila v létech 1829–1917. Na tvrzení, že byla Řekyně, jsme narazili na několika místech:

1. Zmínil se o tom náš Höschl v ústním sdělení.
2. Tvrdí to i jeho syn prof. MUDr. Cyril Höschl, DrSc., v publikaci *Kde bydlí lidské duše*, kterou napsal Jeroným Janíček a vydal Portál v roce 2004. „Babička mého dědečka, Emiliana Impsail, byla Řekyně a pěstovala divadlo.“
3. V časopise Šumavan: týdeník pro zábavu a poučení, Klatovy, roč. 51, čís. 69, s. 3, z 30. 8. 1919 se v článku Max. Čermáka dočteme, že: „...Havel Höschl ★ v Klatovech 15. října 1818. ...R. 1848 se oženil v Praze s Emilií roz. Impsailovou, jejíž otec byl Řek a kupec v Praze, matka Anna roz. Hvězdová z Nové Kdýně.“

V klatovském muzeu je k nahlédnutí podrobný rodokmen Höschlovy rodiny vypracovaný Viktorem, synem našeho Höschla. Tam však o řecké prababičce nebylo ani zmínky, neboť se zde sleduje pouze mužská linie.

Ponořili jsme se proto do matrik a rodokmenových aplikací. Při tom jsme sledovali i ženskou větev, které Viktor a jeho předchůdci nesledovali, a ejhle, ukázalo se že ani tvrzení, že Emilia byla Řekyně, ani tvrzení že její otec Johann Impsail byl Řek se však nedají doložit.

Následující odstavce jsou převyprávěním části stromu života uvedeného dále.

Údaje z matrik i genealogických aplikacích prokazují, že prababička našeho Höschla, Emilia, o níž se tvrdí, že byla Řekyně, se narodila 27. 9. 1829 v Praze. Mohla by být řeckého původu, kdyby její otec Johann Impsail (1800–1832) nebo její matka Anna rozená Hvězdová (1795–1869) byli Řekové.

Ale matka Anna rozená Hvězdová, tedy praprababička našeho Höschla, je narozená v Kdyni u Klatov, takže to není Řekyně. Místo narození jejího otce, Johanna Hvězdy, neznáme, ale podle jména to Řek nebyl. Tudy tedy cesta nevedla. Zkusili jsme to přes otce.

Otec Emilie, manžel Anny, Johann Impsail se též narodil v Kdyni. A jeho otec, Martin Impsail (1766), se také narodil v Kdyni a za manželku měl Christianu rozenou Wittenbächer (1769) z Merseburgu, Německo. A Martinův otec je Johann Impsail (★1741), narozen v Kdyni. Johannův otec Tomáš (★1693) se narodil v Prapořišti – část obce Kdýně. Tomášův otec Jiří (★~1651) zemřel roku 1719 v Prapořišti, místo narození neznáme. Starší data nejsou k mání, v zemích Koruny české se farní matriky běžně dochovaly až od poloviny 17. století.

Prababička Emilia byla vskutku zajímavou osobností. Vyrůstala v Praze, jako děvče se kamarádila s bratry Náprstkovými v domě U Halánků, v Klatovech jako ochotnice hrála v Shakespearově dramatu

Romeo Julie (setkala se přitom s J. K. Tylem), organizovala společenský a kulturní život v Klatovech, napsala a vydala své paměti, měla sedm dětí – to je plně doložitelný, ale jiný příběh.

Cyril Höschl – rodokmen

Pro úvod do rodinné historie Höschlů doporučujeme knihu rozhovorů, které vedl Jeroným Janíček s Cyrilem Höschlem (1949) [*Cyril Höschl: Kde bydlí lidské duše*. Praha: Portál, 2004, ISBN 80-7178-954-2] V první kapitole, *Rodinný kód*, se tak dozvíte, že kroniku rodiny Höschlů napsal JUDr. Bohumil Höschl (1861 až 1935), rada vrchního soudu zemského a advokát v Písku a že velkou konferenci Höschlů, kam přijeli příbuzní z Ameriky, Austrálie a různých koutů Čech, sezval do Klatov v polovině devadesátých let Viktor Höschl. Jím vypracovaný rozsáhlý rodokmen, který vznikl ku příležitosti tohoto setkání a který ukazuje a stopuje rodinu Höschlů až do 17. století, je uložen v klatovském muzeu.

Po letmém prohledání internetu jsme dali dohromady rodopisný úplný vývod až po 6. generaci. Neúplný vývod uvádíme ještě pro 7. generaci. Pro snazší orientaci je zobrazen graf vývodu s očíslovanými uzly (otec + matka), na které se odvoláváme v textu. Zvýrazněný uzel představuje Cyrila Höschla. Uzel (32) je Gabriel Höschl s manželkou, první Höschl s doloženým výskytem v Klatovech. Přímoou otcovskou linií, ze které jsme vycházeli, publikoval JUDr. Bohumil Höschl ve své kronice rodu Höschlů. Datum a místo sňatku je uvedeno, jak je zvykem, pouze u nevěsty. Za datem a místem narození, úmrtí nebo sňatku uvádíme ve zkratce příslušný zdroj:

- MN – matrika narozených
- MO – matrika oddaných
- MZ – matrika zemřelých
- SO – soupis obyvatelstva
- KM – Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech
- MH – genealogické stránky MyHeritage
- G – genealogické stránky GENI
- VH – velký rodokmen sestavený Viktorem Höschlem

(M)

Helena Höschlová roz. Grimmerová

★ 15. 7. 1926, Praha [G Kitlar]

† 11. 2. 2003, Praha [G Kitlar]

∞ 17. 7. 1948, Praha [VH]

Narodila do česko-německé rodiny. Pracovala jako knihovnice.

Otec: Wenzel Grimmer (15. 3. 1896) pocházel z Jáchymova a zemřel již v roce 1933.

Matka: Vlasta Grimmerová roz. Susová, se narodila v roce 1899, živila se jako dámská krejčová a zemřela v Praze roku 1986.

Z Výroční zprávy městského reálného gymnázia dívčího v Praze, Krásnohorské ul., plyne, že v roce 1939/40 navštěvovala třídu IIIb.

(S)

Vilma Pečená roz. Höschlová

★ 1921, Klatovy

† 2013 [G Kitlar]

Manželem byl Jaroslav Pečený (1918-1983), druhý ředitel Výzkumného ústavu endokrinologického v Praze. [wikipedia]

(B)

Radmil Höschl

★ 1931, Klatovy

† 30. 6. 2011

Radmil Höschl byl lékař, po emigraci působil s manželkou Evou v Liverpoolu a v Sydney (do roku 1997). [wikipedia]

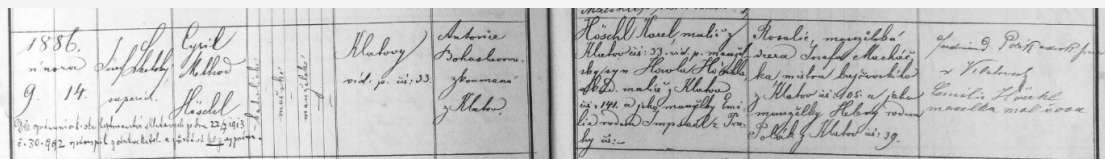
(I)

Cyril M. Höschl

★ 9. 2. 1886, Klatovy [MN]

† 1969, Praha [VH]

Z jeho matričního záznamu [Plzeň (státní archiv), matrika narozených Klatovy 63, str. 304] se dovídáme, že: „Cyril M. Höschl se narodil 9. února 1886 v Klatovech – Vídeňské předměstí 33. Pokřtěn byl 14. února 1886. Otec: Höschl Karel, malíř z Klatov čís. 33 vídeňské předměstí – manželský syn Havla Höschla, akademického malíře z Klatov čís. 141, a jeho manželky Emilie rodem Impsail z Prahy. Matka: Rosálie, manželská dcera Josefa Macháčka, mistra krejčovského z Klatov čís. 105, a jeho manželky Heleny rodem Polák z Klatov čís. 39. Jedním z kmotrů byla Emilia Höschlová, manželka malířova. V matrice je dále připsáno, že 22. 7. 1913 vystoupil z církve katolické a zůstává bez vyznání.“

Cyril Höschl (též Cyrill Method Höschl, Kristoslav Přímý; 1886-1969) byl nakladatel, knihkupec, editor a autor popularizačních zdravotních a dietetických příruček (Životní moudrost, 1914;

V čem spočívá milování, 1921; Věda o dechu a vědomí duše, 1927). [wikipedia]

Více se lze dozvědět o nakladatelské činnosti Cyrila M. Höschla na stránkách [Slovníku českých nakladatelství 1849 – 1949](#).

Vilma Höschlová roz. Kobrová

* 24. 1. 1896, Vráta u Železného Brodu [MN]

† 1975 [VH]

∞ 29. 10. 1919, Semily [MO]

Vilma (roz. Kobrová, 1896–1975), publikovala pod pseudonymem V. H. Přímá vegetariánské kuchařky (Vařím bez masa, 1935), stati o výchově (Dřív než se zamiluješ, 1940) a beletrii pro ženy. [wikipedia]

Stránky [Příjmení.cz](#) uvádí: „Narozena 24. 1. 1896 ve Vrátu u Železného Brodu. Autorka publikací pro dospívající dívky a kuchařských knih. (zdroj Národní knihovna ČR).“

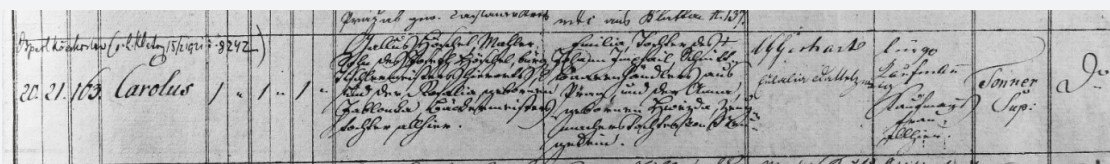
②

Karel Höschl

* 20. 8. 1850, Klatovy [MN]

† 19. 6. 1921, Klatovy [KM parte]

Z jeho matričního záznamu (téměř nečitelného) [Plzeň (státní archiv), matrika narozených Klatovy 18, str. 403] se dozvídáme, že: „Karel Höschl se narodil 20. srpna 1850. Pokřtěn byl 21. srpna 1850.“

Více informací získáme z matriky narozených jeho syna Cyril M. Höschla, a to: „Malíř z Klatov č. 33 vídeňské předměstí – manželský syn Havla Höschla, akademického malíře z Klatov č. 141, a jeho manželky Emilie rodem Impsail z Prahy.“

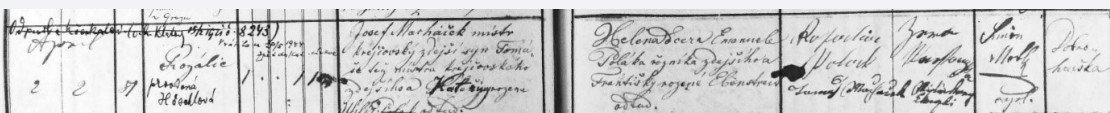
Rosálie Höschlová roz. Macháčková

* 2. 4. 1854, Klatovy [MN]

† 1927 [VH]

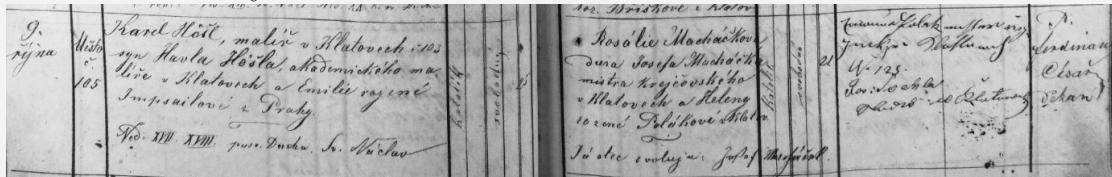
∞ 9. 10. 1875, Klatovy [MO]

Z jejího matričního záznamu [Plzeň (státní archiv), matrika narozených Klatovy 23, str. 32] se dozvídáme, že: „Rosálie Macháčková se narodila a byla pokřtěna 2. dubna 1854. Otec: Josef Macháček, mistr krejčovský zdejší, syn Tomáše, též mistra krejčovského zdejšího, a Kateřiny rozené Uhlíř odtud. Matka: Helena, dcera Emanuela Poláka řezníka zdejšího a Františky rozené Ebenstret odtud.“

Z matričního záznamu [Plzeň (státní archiv), matrika oddaných Klatovy 27, str. 313] se dozvídáme, že 9. 10. 1875 si v Klatovech vzala Karla Höschla. „Ženich: Karel Höšl, malíř v Klatovech č. 103 syn Havla Höšla, akademického malíře v Klatovech a Emilie rozené Impsailové z Prahy. Nevěsta: Rosálie

Macháčková, dcera Josefa Macháčka mistra krejčovského v Klatovech, a Heleny rozené Polákové z Klatov. Já otec svoluji: Josef Macháček.“

Z matriky narozených jejího syna Cyril M. Höschla se dočteme: „Rosálie, manželská dcera Josefa Macháčka, mistra krejčovského z Klatov čís. 105, a jeho manželky Heleny rodem Polák z Klatov čís. 39.“

③

Jiří Kobr

★ 6. 2. 1850, Sklenařice [MN, MN dcery Vilmy]
Řezník ve Vrátě.

Amálie Kobrová roz. Pivrcová

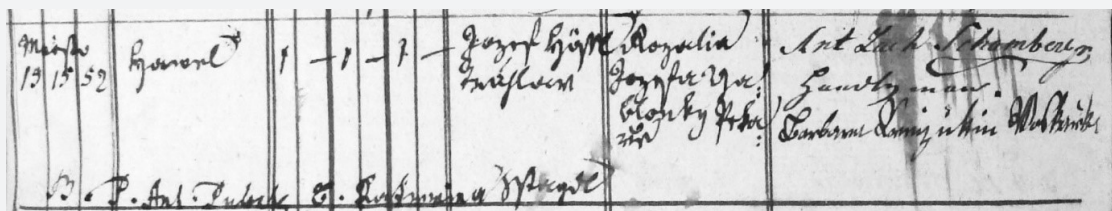
★ 16. 4. 1858, Mukařov [MN, MN dcery Vilmy]
∞ 15. 2. 1876 [MN dcery Vilmy]

④

Havel Höschl

★ 15. 10. 1818, Klatovy [MN]
† 4. 1. 1880, Klatovy [MZ]

Z jeho matričního záznamu [Plzeň (státní archiv), matrika narozených Klatovy 16, str. 491] se dozvídáme, že: „Havel Höschl se narodil 15. října 1818 v Klatovech 52 a pokřtěn byl téhož dne. Otec: Josef Höschl. Matka: Rosálie, dcera Josefa Jablonky.“

Emilia Höschlová roz. Impsailová

★ 27. 9. 1829, Praha [MN]
† 12. 7. 1917, Osečany u Sedlčan [KM parte]
∞ 25. 1. 1848, Praha [MO]

Z matriky oddaných [Praha 1 – Staré Město, Kostel sv. Jiljí – JIL O8 – 1836–1852, str. 140] vyčteme, že se narodila roku 1829 v Praze. Otec: Johann Impsail (★ 1800). Matka: Anna Impsailová (1795 – 1869), rozená Hvězda. Oddána s Havlem Höschlem 25. 1. 1848 v Praze v kostele Sv. Jiljí.

Ještě dnes můžeme najít v aukčních síních obrazy akademického malíře Havla Höschla.

Emilia, Havel a jejich 6 dětí: zleva Cyril, Bohumil, Hugo, Karel, Eulalie, Emilia.

⑤

Josef Václav Macháček

★ 15. 8. 1827, Klatovy [MN]

Magdalena Helena Macháčková roz. Poláková

★ 27. 2. 1828, Klatovy [MN]

∞ 10. 2. 1852, Klatovy [MO]

⑥

Jiří Kobr

★ 1. 6. 1819, Brno, Jablonec nad Jizerou [MN, MN syna Jiřího, MN vnučky Vilmy]

Řezník v Jablonci nad Jizerou.

Františka Kobrová roz. Skrbková

[MN syna Jiřího, MN vnučky Vilmy]

⑦

Jan Pivrnec

★ 14. 7. 1829, Mukařov, okr. Jablonec nad Nisou [MN]

† ~ 1877 [MH Neméth]

Hostinský ve Splzově, podruh. Po něm vede hospodu syn Stanislav se švagrem Jiřím Kobrem.

Barbora Pivrnecová roz. Bártová

★ 2. 11. 1835, Mukařov, okr. Jablonec nad Nisou [MN]

∞ 26. 1. 1858, Rychta Sněhovská, okr. Jablonec nad Nisou [MO]

⑧

Josef Petr Höschl

★ 29. 6. 1774, Klatovy [MN]

† 7. 7. 1853, Klatovy [MZ]

Truhlář

Rosalia Höschlová roz. Jablonková

★ 16. 2. 1784, Klatovy [MN]

† 25. 3. 1873, Klatovy [MZ]

∞ 29. 1. 1809, Klatovy [MO]

⑨

Johann Impsail

★ ~1800, Kdyně [odhad z MZ, SO]

† 1. 6. 1832, Praha [MZ]

Ze soupisu obyvatelstva Prahy z roku 1830 se dovídáme, že byl obchodníkem se sušeným ovocem.

Anna Impsailová roz. Hvězdová

★ 6. 4. 1795, Kdyně [MN]

† 28. 11. 1869, Praha [SO]

⑩

Tomáš Macháček

★ ~1800 [odhad z MO]

Kateřina Macháčková roz. Uhlířová

★ 18. 9. 1802, Klatovy [MN]

∞ 2. 11. 1823, Klatovy [MO]

⑪

Emanuel Polák

★ 19. 2. 1799, Klatovy [MN]

Františka Poláková roz. Ebenstreit

★ ~1809, [odhad z MO]

∞ 16. 5. 1825, Klatovy [MO]

⑫

Jakub Kobr

★ 9. 3. 1777, Brno, Jablonec nad Jizerou [MN, MN vnuka Jiřího]

Řezník v Jablonci nad Jizerou.

Alžběta Kobrová roz. Stříbrná

★ 16. 7. 1776, Bratrouchov, Jablonec nad Jizerou [MN, MN vnuka Jiřího]

∞ 21. 11. 1797, Brno, Jablonec nad Jizerou [MO]

⑬

Antonín Skrbek

★ 3. 10. 1791, Stanov [MN, MN vnuka Jiřího, MN pravnučky Vilmy]

Domkář.

Kateřina Skrbková roz. Koldovská

Tříč [MN vnuka Jiřího]

⑭

Václav Matěj Pivrnec

★ 19. 9. 1786, Mukařov, okr. Jablonec nad Nisou [MN, MO syna Jana]

† 14. 4. 1855, Mukařov, okr. Jablonec nad Nisou [MZ, MO syna Jana]

Chalupník.

Tereza Pivrcová roz. Klápštová

★ 12. 6. 1790, Prosíčka [MN, MO syna Jana]

† 28. 3. 1853, Mukařov, okr. Jablonec nad Nisou [MZ, MO syna Jana]

15

František Bárta

★ 3. 3. 1809, Mukařov [MN, MO dcery Barbory]
Chalupník.

Anna Bártovej roz. Mastníková

Mukařov [MO dcery Barbory, MH Neméth]

16

Václav Tobiáš Höschl

★ 30. 3. 1733, Klatovy [MN]
† 24. 2. 1825, Klatovy [MZ]

Febronie Höschlová roz. Maxová

★ 13. 7. 1733, Klatovy [MN]
† 1. 4. 1807, Klatovy [MZ] ∞ 9. 9. 1760, Klatovy [MO]

17

Josef Jablonka

★ 12. 1. 1764, Klatovy [MN]
Pekař.

Terezie Jablonková roz. Margoldová

[MN dcery Rosálie]
∞ 6. 5. 1783, Klatovy [MO]

18

Martin Impsail

★ 3. 3. 1766, Kdyně [MN]
† 9. 7. 1823 [SO]

Latinský text

Neo-Kdyna

Anno 1766. Die 4. Mense Martio in Eccles(ia) Paroch(iali) S. Nicolai Epis: á me Presbytero Bernardo Petivka ejusdem Eccles(iae) Parocho baptisatus fuit Martinus filius Legittimus Joannis Impsal & Susanna Parentum Liberatorum. Natus 3. Levans Martinus Tauer ex Molla Podhraskyana. Testes Anna Maria Uxor Levantis, et Josephus Holli cum Anna uxore sua Et Georgius Kohaut cum Barbara uxore sua omnes Neo-Kdinenses.

Český překlad

Kdyně

Roku 1766, dne 4. měsíce března ve farním biskupském kostele sv. Mikuláše: mnou, knězem Bernardem Petivkou, farářem téhož kostela, byl pokřtěn Martin, legitimní syn Jana Impsala a Zuzany, svobodných rodičů. Naroděn 3. (března). Hlavní kmotr (levans) Martin Tauer z Podhrázského mlýna. Kmotři Anna Maria, manželka levanse (Martina Tauera), a Josef Holý s Annou, svou manželkou, a Jiří Kohout s Barbarou, svou manželkou, všichni z Kdyně.

Při sčítání města Prahy z roku 1830 je již Martin mrtvý a je zde zmíněna svatba ve Kdyni.

Christina Impsailová roz. Wittenbecherová

★ 1769, Merseburg, Sasko [G Kitlar]

∞ 21. 4. 1799, Kdyně [MO]

Jde o její druhou svatbu. První svatba s Johannem Lippertem se konala 19. 2. 1792 ve Kdyni.

19

Johann Hvězda

★ ~1755, Kdyně [MN dcery Anny, MN vnučky Emilie]

Anna Hvězdová roz. Šperlová

★ 7. 1. 1771, Stanětice [MN]

∞ 31. 1. 1792, Kdyně [MO]

20

Jakub Macháček

[MN vnuka Josefa]

Anna Macháčková roz. Haladová

[MN vnuka Josefa]

21

Matěj Uhlíř

★ 20. 1. 1778, Němčice, Předslav [MN]

† 14. 4. 1862, Klatovy [MZ]

Tkadlec.

Anna Uhlířová roz. Emerstreitová

★ 24. 11. 1773, Klatovy [MN]

∞ 14. 2. 1802, Klatovy [MO]

Pozor, v MZ manžela Matěje Uhlíře je zmíněna jako Anna Ebenstreitová!

22

František Polák

[MO syna Emanuela]

Anna Poláková roz. Sedláčková

[MO syna Emanuela]

23

Johann Ebenstreit
[MO dcery Františky]

Anna Ebenstreitová
[MO dcery Františky]

24

Václav Kobr
★ 13. 1. 1737, Brno, Jablonec nad Jizerou [MN]
† 8. 11. 1821, Brno, Jablonec nad Jizerou [MZ]

Anna Marie Kobrová, roz. Hniková
★ ~1747, Vojtěšice, Jablonec nad Jizerou [MH Kosová]
† 3. 7. 1807, Vojtěšice, Jablonec nad Jizerou [MZ]
∞ ~1762 [MH Kosová]

25

Josef Jan Stříbrný
★ 20. 2. 1732, Bratrouchov [MN]
† 20. 12. 1778, Bratrouchov [MZ]
Sedlák.

Rosina Stříbrná roz. Kobrová
★ 20. 6. 1737, Bratrouchov [MN]
† 1. 1. 1765, Bratrouchov [MO]

26

Josef Skrbek
[MN syna Antonína, MH Neméth]
Rolník Stanovy.

Barbora Skrbková roz. Bavorinová
[MN syna Antonína]

27

František Koldovský
[MN pravnuka Jiřího]

Barbora Koldovská roz. Praislerová
[MN pravnuka Jiřího]

28

Jan Václav Pivrnec

* 6. 6. 1748, Kopanina, okr. Jablonec nad Nisou [MN]

† 19. 9. 1825, Mukařov, okr. Jablonec nad Nisou [MZ]

Marie Anna Magdaléna Pivrcová roz. Reckzieglová

* 17. 1. 1747, Mukařov, okr. Jablonec nad Nisou [MN]

† 21. 1. 1828, Mukařov, okr. Jablonec nad Nisou [MZ]

∞ 12. 11. 1772 [MH Neméth]

29

Václav Klápště

* ~1743, [MH Neméth]

† 14. 1. 1827, Prosička, Koberovy [MZ]

Anna Klápšťová

* ~1747, [MH Neméth]

† 15. 3. 1807, Prosička, Koberovy [MZ]

30

Václav Bárta

* Mukařov [MN vnučky Barbory]

Kateřina Bártová roz. Šikolová

* Mukařov [MN vnučky Barbory]

31

Jan Mastník

* 10. 1. 1782, Mukařov [MN]

Alžběta Mastníková roz. Šrejmová

† 6. 12. 1843 Mukařov [MZ]

∞ 21. 1. 1803 Mukařov [MO]

32

Gabriel Höschl

* ~1701, [odhad z MZ]

† 19. 2. 1776, Klatovy [MZ]

Maxmiliána Höschlová roz. Müllpergerová

* ~1702, [odhad z MO]

† ~1775 [VH]

∞ 14. 11. 1730, Klatovy [MO]

33

Joannes Impsail

★ 5. 10. 1741, Kdyně [MN]

Susana Impsailová roz. Krausová

★ 8. 10. 1745, Kdyně [MN]

† 28. 9. 1762, Kdyně [MO]

Český překlad

Oprechtice

Roku 1762 dne 28. měsíce září ve farním kostele sv. Mikuláše: uzavřel manželství přítomný Jan syn zákonitý Tomáše Impsaila ze Kdyně, se svou nevěstou Zuzanou, dcerou zákonitou Petra Krause z vesnice Oprechtice, oba svobodní, za přítomnosti mne Bernarda Petivky, faráře téhož kostela, a před svědky Jakubem Schambergerem a Václavem Mixowetzem, oba ze Kdyně, po třech ohláškách slíbených během slavnostní mše, a bez zjištění jakékoli kanonické překážky, která by jim bránila svobodně uzavřít sňatek.

34

Jan Pivrnec

★ 12. 8. 1710, Kopanina [MN]

† 6. 5. 1755, Kopanina [MZ]

Marie Pivrcová roz. Šikolová

∞ 12. 5. 1737, Kopanina [MO]

Rodokmen dokládá, že rodina Höschlů byla hrdá nejen na akademické úspěchy, ale i na tradované příběhy, které posilovaly její identitu. Zařazení rodokmenu jsme konzultovali s potomky profesora Höschla a dostali jejich souhlas. Rodokmen má dokumentační hodnotu a ukazuje, že rodinná paměť je stejně důležitá jako historická fakta – protože právě ona činí obraz osobnosti prof. Höschla lidsky úplným.

Kapitola 9. Použité zdroje a poděkování

Publikace o životě a díle profesora Höschla vznikla za podpory a pomoci mnoha kolegů, spolupracovníků a archivních pracovníků. Editoři vyjadřují vřelý dík za pomoc při vyhledání archivních dokumentů, za poskytnutí málem ztracených osobních dopisů, za diskuse s pamětníky a v neposlední řadě sponzorům za finanční příspěvky na vydání této publikace.

Bohatým zdrojem informací byl [Státní oblastní archiv v Litoměřicích](#), instituce přímo řízená Ministerstvem vnitra České republiky. Jeho působnost je vymezena územím krajů Libereckého a Ústeckého. Dík patří paní Mgr. Sabině Duškové.

Další důležité informace poskytnul [Masarykův ústav a Archiv AV ČR](#). Při hledání relevantních informací byli nápomocni pánové PhDr. Jan Chodějovský, Ph.D. a Mgr. Viktor Pavlíček.

Do Centrální spisovny Technické univerzity v Liberci umožnil nahlédnout Mgr. Tomáš Hnilička. Při hledání archivních dokumentů byla nápomocna paní Ing. Alena Šírková z personálního oddělení.

Při hledání zpráv v dobovém tisku napomohla umělá inteligence, např. Microsoft Copilot.

Spolueditor publikace docent Petr Hora z plzeňské pobočky Ústavu termomechaniky sestavil obsáhlý seznam Höschlových publikací a napsal kapitolu o rodokmenu rodiny Höschlů. Provedl pečlivou revizi textu a vyšperkoval publikaci mnoha odkazy.

Poděkování při sestavování rodokmenu náleží pracovníkům archivu Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech (zejména archiváři Janu Jirákovi) a správcům rodokmenů, které se částečně prolínají s předky současných Höschlů (dr. Kitlarovi – správci rodokmenu v Geni, pí Ivaně Kosové – Kosová Web Site v MyHeritage a pí Daně Neméthové – Kwarda-Srnsky-Nemeth Family Tree v MyHeritage).

Důležité byly též informace získané od pamětníků. Profesor Miroslav Václavík a Ing. Jitka Jágrová vzpomněli na svá studentská léta, kdy poslouchali Höschlovy přednášky.

Ing. Jitka Jágrová přispěla k vytvoření této publikace napsáním osobní vzpomínky na léta strávená s prof. Höschlem a poskytnutím několika osobních dopisů.

Dík patří též paní Evě Koubové za kontrolu věcných údajů a za pečlivý přepis některých, takřka nečitelných archivních dokumentů.

Profesor Jaroslav Tměj při osobním setkání svými vzpomínkami přiblížil atmosféru šedesátých a sedmdesátých let na Vysoké škole strojní a textilní v Liberci a poskytnul několik osobních dopisů z pera profesora Höschla.

Poděkování patří též Ing. Jiřímu Dobiášovi, dlouholetému editoru Bulletinu České společnosti pro mechaniku, za uchování dokumentů, týkajících se prof. Höschla.

Veliký dík patří panu Ing. Janu Masákovi za pečlivé vysázení rukopisu.

Na vytištění této publikace přispěli následující sponzoři.

- Česká společnost pro mechaniku, z.s.
- Katedra mechaniky FAV, ZČU v Plzni
- Odbor pružnosti a pevnosti, FSI, ČVUT v Praze
- Ústav mechaniky těles, mechatroniky a biomechaniky, FSI, VUT v Brně
- Ústav termomechaniky AV ČR, v.v.i.

Obsah

1. Život a dílo profesora Ing. Cyrila Höschla, DrSc.	6
Mládí	6
Detektivka s dobrým koncem v ČKD	6
Liberec – hvězdná kariéra	13
Liberec – krušná léta	19
Ústav termomechaniky Československé akademie věd	27
Po sametové revoluci	31
Odborná a pedagogická činnost	42
Česká společnost pro mechaniku	44
Přijít věcem na kloub	50
Profesor Höschl a písemná komunikace	53
Syn o otci	59
Prof. Höschl zemřel	60
Poslední Höschlův příspěvek v Bulletinu České společnosti pro mechaniku	63
2. Jak to bylo na VŠST	65
3. Höschlův rozhovor pro Český rozhlas	78
4. Vzpomínky Ing. Jitky Jágrové, CSc.	86
5. Homage to Professor Cyril Höschl	89
6. Dobové dokumenty	90
Dva tisíce slov	90
Akční program	93
Dopis 99 pragováků	93
7. Seznam publikací	94
8. Rodokmen	115
9. Použité zdroje a poděkování	129

Poznámky k obsahu, autorským právům a pravidlům GDPR

Období tzv. normalizace, v němž profesor Höschl prožil krušná léta svého života, se může zdát být dávnou historií. Pamětníků je málo a tak editoři, ve snaze přiblížit čtenáři těžkou dobu sedmdesátých let minulého století, doplnili publikaci o řadu převzatých textů.

Jde o kapitolu 2, v níž uvádíme ukázky z interní publikace *Jak to bylo na VŠST*, jejímž autorem je Mgr. Jaroslav Bláha. Autor, přímý účastník tehdejších dějů, v plné nahotě ukazuje hluboce narušené lidské vztahy, vyvolané atmosférou doby.

Uváděná citace z díla Mgr. Jaroslava Bláhy „*Jak to bylo na VŠST. Příspěvek k dějinám Vysoké školy strojní a textilní v Liberci*“, vydaného Technickou univerzitou v Liberci v roce 1995, je v této publikaci použita v souladu s § 31 a § 34 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském. Citovaný text slouží k odborné ilustraci historického období sedmdesátých let 20. století. Užití je nekomerční, rozsah citace přiměřený účelu, a autor i zdroj jsou řádně uvedeni. V textu byly opraveny pouze pravopisné chyby, bez zásahu do obsahu.

Jaroslav Bláha se ve své publikaci zmiňuje o dobových reáliích, o tom, co vycházelo v denním tisku – mimo jiné i o článku 2000 slov z pera Ludvíka Vaculíka. Uvádí, jak v prověrkách bylo tehdejší vrchností (tedy stranou a vládou) vyžadováno odsouzení tohoto článku nejen vedoucími, ale i běžnými pracovníky. Ano, článek je běžně dostupný na internetu, přesto jej zde, v kapitole 6, uvádíme v plném znění. Domníváme se, že jeho přečtení připomene sílu slov o svobodě a občanských právech, dokreslí opresivní atmosféru období normalizace a též přispěje k pochopení toho, proč profesor Höschl, a s ním mnoho dalších, podlehl vábení myšlenky obrodného procesu a socialismu s lidskou tvář.

Dále jde o kapitolu 3, v níž je přepis části rozhovoru, který profesor Höschl poskytl pořadu „*Host do domu*“ na stanici Český rozhlas 2. V rozhovoru s moderátorkou překvapivě uvádí řadu podrobností ze svého soukromého života, která nebyla známa ani nám, jeho blízkým současníkům.

Přepis části rozhovoru s prof. Cyrilem Höschlem, odvysílaného dne 6. října 2005 v pořadu „*Host do domu*“ na stanici Český rozhlas 2, je v této publikaci uveden v souladu s § 31 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, jako citace ze zveřejněného díla. Přepis je použit v odůvodněné míře pro účely odborné dokumentace a analýzy, přičemž je uveden název pořadu, datum vysílání a zdroj nahrávky. Tímto způsobem nedochází k zásahu do autorských práv vysílatele ani účinkujících.

A v neposlední řadě rodokmen Höschlovy rodiny v kapitole 8. Ten vznikl proto, že editoři se snažili uvést na pravou míru četně se vyskytující, ale mylnou, informaci o Höschlově řecké prababičce. Stávající rodokmen, veřejně přístupný v klatovském muzeu, sleduje totiž pouze otcovskou linii. Mateřská větev, v tomto textu popsána až do sedmého kolena, však řecký původ neprokázala.

Rodokmen prof. Cyrila Höschla byl sestaven na základě veřejně dostupných genealogických databází (např. MyHeritage, Geni) a archivních materiálů z Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech. Vzhledem k tomu, že se jedná o údaje o zemřelých osobách, na jejich zpracování se nevztahuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR), čl. 2 odst. 2 písm. f). Rodokmen je publikován výhradně pro dokumentační a historické účely.

Při dřívějších diskusích o prof. Höschlovi se editoři opakovaně setkávali s poznámkou: „...no jo, pane kolego, ale on byl Žid.“ Tehdy jsme nepovažovali za nutné na takové tvrzení reagovat. Informace o tom, že profesor byl židovského původu, se však objevují i nyní. Publikování rodokmenu Höschlových předků – ač to původně nebylo zamýšleno – toto tvrzení vyvrací, neboť od doby Josefa II. až do roku 1948 byly křesťanské a židovské matriky vedeny odděleně. Všichni předkové, až do šestého kolena, jsou přitom uvedeni v matrikách křesťanských. Z toho tedy vyplývá, že tomu tak nebylo.

Getting to the Heart of Things

On the 100th Anniversary of Professor Cyril Höschl's Birth

Professor Cyril Höschl, a distinguished figure in science and education during the latter half of the 20th century, would have celebrated his 100th birthday last year had he still been alive.

His life story, starting with school years, his military service, and successful engineering career in ČKD Company, and glorious years at the Technical University of Liberec is to be remembered. As well as his fate following the Soviet-led invasion in 1968 and the onset of the so-called “normalization” period. He paid a heavy price for his political convictions. He was stripped of his roles as head of department and dean of the faculty, and ultimately dismissed from his position without any official explanation.

Following the Velvet Revolution of 1989, Professor Höschl was fully rehabilitated. He was finally granted the opportunity to defend his advanced doctoral degree and reclaim the academic and scientific positions to which he had long been entitled.

His accomplishments – ranging from his scientific and educational achievements, extensive correspondence with colleagues and friends, to his complete bibliography, and his flair for tackling complex engineering challenges – are all documented in this publication.

This tribute offers a comprehensive view of his intellectual legacy and personal character.

Miloslav Okrouhlík and Petr Hora